

Mn. Pere Fiol i Tornila
Mn. Santiago Cortès i Forteza

Mossèn SEBASTIÀ GARCÍAS PALOU

Inca, 1908-1993
Eximi lul·lista

Ajuntament d'Inca

Mn. SANTIAGO CORTÈS I FORTEZA neix a Inca el 12 d'abril de 1948. És ordenat capellà a Inca el 25 de juliol de 1973. Ha estat el promotor i el primer president de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, i assessor de premsa del primer Govern balear; fundador de la revista *Nova Joventut* d'Inca; fundador i redactor en cap del setmanari *DIJOURS* d'Inca; fundador i director de la revista *N'Alí* d'Andratx; col·laborador d'*Última Hora*, *Diario de Mallorca*, *El Día de Baleares*, *Fiesta Deportiva*, *Perlas y Cuevas*, Radio Popular i de moltes revistes de premsa forana. Ha estat membre de la Comissió de Mitjans de Comunicació del Bisbat. Ha publicat articles als programes del Dijous Bo i de les festes patronals d'Inca, i n'és el més antic col·laborador, com també a programes de festes de diverses localitats de Mallorca. Ha fet conferències a molts pobles de l'illa, a Menorca, Madrid i Salamanca, algunes d'elles han estat publicades. És de la Comissió Científica de les Jornades d'Estudis Locals d'Inca, a les quals quasi cada any ha presentat treballs, així com a altres pobles de Mallorca i Barcelona. Entre les seves publicacions destaquen *Breu història de 100 anys de premsa a Inca* i *70 anys d'història de Lloret de Vistalegre*. Juntament amb el Dr. Trias Mercant ha realitzat la bibliografia del Dr. Garcias Palou, del qual va ser col·laborador. Ha estat subdirector de l'Arxiu Diocesà de Mallorca. És el vicepresident de la Societat Arqueològica Lul·liana.

**Exclòs
de préstec**

Mn. Pere Fiol i Tornila
Mn. Santiago Cortès i Forteza

Mossèn SEBASTIÀ GARCÍAS PALOU

Inca, 1908-1993
Eximi lul·lista

R. 49864

CLINCD

Sig. 18 138

Ajuntament d'Inca
2017

© Mn. Pere Fiol i Tornila, 2017
© Mn. Santiago Cortès i Forteza, 2017
© de la presentació, Virgilio Moreno Sarrió, 2017

Edició: Ajuntament d'Inca

Assessorament lingüístic: Servei Municipal de Normalització Lingüística de l'Ajuntament d'Inca

Disseny i impressió: Pedro Agüera. Consultor Gràfic

Dipòsit Legal: 702-2017

Presentació

Inca, juliol de 2017

A les acaballes del 2016, a la sala de plens de l'Ajuntament d'Inca, aquell lloc de la casa del poble on ens reunim tots els polítics per parlamentar sobre el nostre municipi, es va reparar un deute històric, el lul·lista i canonge de la Seu Sebastià Garcias Palou fou proclamat Fill Il·lustre de la vila. Així ho va aprovar el Ple després de les defenses dels regidors Gori Ferrà i Antoni Rodríguez, que van actuar com a ponent i fiscal, respectivament, de l'expedient. Tot plegat a iniciativa de la Fundació es Convent i coincidint amb l'any dedicat a Ramon Llull.

Deia Sebastià Trias del canonge Garcias Palou que la seva vida es pot considerar "com un arbre fecund de dues branques: la branca frondosa de la seva activitat eclesiàstica i la branca fructífera de la seva labor científica". S'han de subratllar totes les qualitats humanes i professionals com un exemple per a tots els inquers. Sebastià Garcias Palou era una persona arrelada a la terra, estudiosa, intel·ligent, treballadora, tenaç i pràctica. A més, posseïa una habilitat molt especial per a la pedagogia. Virtuts, totes elles, imprescindibles per assolir grans objectius, com es demostrarà al llarg d'aquestes pàgines.

En els temps com els que corren, estam necessitats de fars per seguir la llum de l'excel·lència i dels valors. Es tracta d'una feina diària per aconseguir una millora de la nostra societat. Inca progressa si els inquers progressen. No ens hem d'oblidar que som una comunitat i que com a tal hem de treballar conjuntament. Però en aquesta tasca no ens hem d'oblidar de les nostres arrels, d'allò que conforma l'ADN de la nostra ciutat.

Aquest llibre que teniu a les vostres mans, fruit d'una tasca important de mossèn Santiago Cortès Forteza i mossèn Pere Fiol i Tornila, ha de servir per donar a conèixer la vida i obra del nostre Fill Il·lustre Sebastià Garcias Palou. A més, podrem descobrir les particularitats de com un inquer ha escrit uns treballs que han rebut un reconeixement internacional. Paral·lelament, des de l'Àrea de Cultura, ens hem marcat la necessitat de fomentar les investigacions sobre la trajectòria personal i professional de Garcias Palou, però també de totes aquelles grans figures històriques que ens han marcat com a poble. De tot plegat creixerem com a comunitat.

Virgilio Moreno Sarrió

Batle d'Inca

Introducció

Enmig de la societat ben plural que anam fent i patint és bo i ben adient saber veure també la pluralitat de valors que van naixent i fruitant entre nosaltres. La biografia de Mn. Sebastià Garcias i Palou n'és un exemple prou clarificador.

És un inquer que viu, pateix i gaudeix l'Inca agrícola i obrera del començament del segle XX. Son pare, picapedrer i fill d'uns jornalers dedicats a aquest ofici, i sa mare, de família pagesa, dedicada al conró i que amb la tenacitat i l'esforç que ha caracteritzat aquesta nissaga, aconseguirà una propietat que li permetrà mirar confiada l'esdevenir, cada vegada més mogut i inquietant, que li pertocà viure.

Patiran la caiguda d'Antoni Maura (1909) i la por de la guerra d'Àfrica, i les inestabilitats d'uns governs que ballen al so de juntes militars de defensa, de moviments socials que cerquen i no troben, i s'encoratgen amb notícies internacionals, però que la Dictadura de Primo de Rivera (1923-1930) posa al congelador de la Història, per arribar a la Segona República i a la Guerra de 1936-1939.

Molts són els valors que cobren força i que són trepitjats davant els ulls de l'infant, de l'estudiant de batxiller i de l'aspirant a l'estat eclesiàstic que freqüentava les aules universitàries i gaudia de descobrir l'amor a la Saviesa, que l'acompanyarà tota la vida.

Garcias Palou mira, contempla i s'atreveix a pensar. Tira tira es deixarà dur per un seguit de valors que troba en la religió i en la persona de Jesús i el que predica i el que posa en pràctica. Anirà afaïçonant la seva personalitat: veritat, amor, justícia, esforç, concòrdia, honestat, treball... En aquest camí es trobarà amb un cristià excepcional, Ramon Llull. Aquell Amic que no escatima cap esforç ni un per es-

timar i fer conèixer son Amat. Un mallorquí universal que s'endinsa en el camp del coneixement (tríviu i quadríviu), que va més enllà i que vol conèixer el pensament de les altres cultures que hi havia en aquell moment. Hi vol entrar per poder ajudar aquella gent a conèixer el Creador, que tindrà molts noms, però que l'Amat ens mostra amb tota seguretat. Aquell valor "religiós" que albirava el jove universitari Garcias Palou l'aniria fent esbrinar nous camins, altres valors que li donaran gaudi i plaer, i li exigiran esforç per viure'ls i per comunicar-los a la nova societat que anirà sorgint en la nova Europa que es comença a bastir després de la Segona Guerra Mundial.

A posta seran molts els intel·lectuals i científics europeus, americans i africans que s'apuntaran al lul·lisme científic que aquest benemèrit

inquer anirà escampant per les universitats arreu del món, i que tan bellament veim palesat en la revista *Estudios Lulianos*, que fundà i dirigí, i en els dos congressos internacionals de lul·lisme que convocà i programà.

QUADRE QUE FIGURA A LA GALERIA DE FILLS IL·LUSTRES DE L'AJUNTAMENT D'INCA, DEL QUAL ÉS L'AUTORA ANA DEL VALLE

Capítol I

Inca entre l'agricultura i la indústria

El segle XIX per a Mallorca i per a Inca fou un temps de grans transformacions. Econòmicament es feren diferents establiments a les possessions, que possibilitaren que molts jornalers passassin a petits propietaris; les millores sanitàries feren que minvàs la mortaldat i hi hagués un fort excedent de població que trobà una porta oberta en l'emigració, sobretot a Amèrica, i la millora que suposà per a la gent el nou teixit de comunicacions, que afavorí fora mida les relacions humanes i econòmiques de la contrada.

L'any 1834 es creà el Partit Judicial d'Inca, que englobava 28 nuclis de població en 12 municipis. De 1847 a 1851 es féu la nova carretera Palma-Alcúdia. El 1875 arribà el tren fins a Inca, que es perllongà cap a sa Pobla el 1878 i cap a Manacor el 1879. Per aquesta raó trobam que, si l'any 1815 hi havia 3.027 habitants a Inca, el 1857 ja eren 5.926, i entre 1875 i 1900 passa de 7.079 a 7.579; és, doncs, el moment més fort d'emigració degut sobretot a la minva que hi havia hagut en l'exportació de vi i l'arrancada de la vinya, que més s'agreuja quan sobrevingué la fil·loxera. En aquell moment les 10 possessions més grans d'Inca eren Son Bordils, Son Vivot, Son Ramis, Son Blai, Son Perelló, Son Catiu, Son Seriol, Son Frare, Son Gual i Son Fiol. Representaven el 29 % del terme i sumaven 2.443 quarterades.¹

Sortosament el terme, de 58,21 km², consta de tres torrents que feien un bon drenatge de la terra: torrent de Massanella o de Son Vivot al nord, torrent d'Almadrà o de Rafalgarcès al sud i el torrent de Mandrava, que, naixent a Biniamar, travessa Inca. Foren els anys en què fou cobert i es va fer "la Gran Via". Tots tres feren camí cap a l'Albu-

¹ GEM, VII, pàg. 83-120.

fera, i deixaren unes bones terres que es dedicaren a conrear cereals, lleguminoses i vinya, a més d'espais per a alzinars, pinars i garrigues que afavoriren la ramaderia.

El darrer terç del segle veim com va progressar el teixit que ara podem dir industrial tant a la fàbrica tèxtil de Vicenç Ensenyat com a la renovació de la producció artesanal del calçat que encapçalà Antoni Fluxà. Aquests fets dugueren un seguit de reformes urbanes i la consolidació de tres grups humans ben diferenciats: pagesos, obrers (fàbriques i picapedrers) i petits comerciants. La convivència no sempre fou pacífica, i no mancaren moments de forta tibantor, com la de 1919, quan les botigues foren assaltades, com també ho foren les cases de Domingo Alzina, diputat provincial, i la del batle Miquel Amengual. L'exèrcit hi hagué d'intervenir i fer callar els qui s'havien aixecat.

La família Garcias i Palou veim que per la part materna eren pagesos, conraven Son Odre i tenien terres per Consell, Alaró i Orient, com veurem en el capítol IV, i per part paterna, la família inquera, la documentació ens diu que son pare era picapedrer, però deixà l'ofici i es dedicà a la terra, que era d'on treia el profit.

Mirem ara la descripció d'Inca que ens fa Pere d'Alcàntara Peña l'any 1891. Hi havia:

Un secretari de l'Ajuntament

Un jutge de primera instància amb tres escriptors

Un registrador de la Propietat

Un jutge de pau o municipal

Un fiscal

Un secretari del Jutjat

Un cap de l'Estació

Un rector
Dos professors
Dues professores
Un agent consular de França, Sr. Antoni Fiol i Salom
Vuit missers
Vuit gerrerries
Dues fàbriques de midó
Dues sucursals bancàries
Vuit fusters
Quatre fusters que fan carros
Un col·legi de segon ensenyament
Tres droguerries
Dos confiters
Vint-i-quatre cellers i vinaters
Dos boters
Cinc calatravins
Tres fabricants d'estores
Tres apotecaris
Dues fondes
Una casa d'hostes
Un selleter
Dues farineres
Sis farineres mecàniques
Cinc ferrers
Dos llauners

Una impremta
Una fàbrica de sabó
Una llibreria
Cinc metges
Quatre merceries
Dos notaris
Dues papereries
Cinc forners
Dos fideuers
Un periòdic
Deu procuradors
Una quincalleria
Dues tendes de roba
Sis capellers
Tres agències de transport
Una tenda d'ultramarins
Un manescal
Onze sabaters²

A Inca, en el darrer terç del s. XIX hi havia dues escoles unitàries públiques de nins. Una de regentada per don Josep Mateu i una altra, per don Josep Porcel. També n'hi havia dues d'unitàries per a nines; una de regentada per dona Maria Sastre i l'altra, per la religiosa franciscana dona Antònia Mesquida. Sembla que hi havia molts interessos creats, ja que l'any 1916 es començà a parlar d'una escola pública, però no va ser fins a l'any 1962 en què es va dur a terme la Graduada.

² Pedro de A. Peña. *Guía Manual de las Islas Baleares*. Edicions Cort, 1891, pàg. 240-249.

En els pòrtics que hi ha davant Santa Maria la Major don Miquel Riutort hi tenia una escola que seguia la Institució Lliure d'Ensenyament. També hi havia el Colegio de Inca, que estava vora la via del tren, en el qual el rector Bernadí Font i mestre Josep Camps i Tàpies feien escola,³ i el Colegio Santo Tomàs de Aquino, que estava a la cantonada del carrer de Lluc, on el Dr. Joan Font i Molas preparava per entrar a la Universitat i el Sr. Bernadí Rodríguez preparava per entrar a l'Acadèmia Tècnica Militar. L'any 1925 es fusionà amb el Col·legi de Segon Ensenyament Ramon Llull que els PP. Franciscans del TOR havien anat bastint a l'antic convent de Sant Francesc.

³ El cronista oficial de la ciutat don Gabriel Pieras i Salom ens digué que té moltíssima documentació sobre aquest Col·legi i que un dia o l'altre la traurà a llum.

Capítol II

L'Església obrint el segle XX

A Mn. Sebastià li pertocà anar a estudiar a Roma en uns anys de forta consolidació del poder i de la persona del papa, ja que l'Església, després de la Revolució Francesa i del caramull de revolucions que la seguiren, quedà ben nafrada i s'hagué de treballar perquè el poder papal s'enfortís i perquè anassin minvant els altres poders que volien anar ocupant el seu lloc. Hi havia qui predicava que s'havia de crear una espècie de federació d'esglésies locals, unides doctrinalment, però on cada una tengués una disciplina pròpia. D'una part, es manifestava la por que hi havia entre els qui volien propagar la unitat italiana i no sabien on havien de posar la persona del papa i, per l'altra, els qui pensaven que enfortint el poder dels bisbes, dels capítols catedralicis, dels religiosos, dels monarques... afeblirien el poder papal.

La Universitat Gregoriana i els jesuïtes que la dirigien començaren a mirar com podrien produir l'efecte contrari: enfortir el poder papal i afeblir el dels concilis provincials o nacionals, els quals necessitarien l'aprovació de Roma. En el mes d'abril de 1853 el papa Pius IX (1846-1878) publicà l'encíclica *Inter multiplices*, en què alabava els bisbes que havien introduït en llurs diòcesis la litúrgia romana i censurava el dret consuetudinari (costum). Se cercava enfortir el dret universal de l'Església sobre el dret particular que hi havia a moltes diòcesis. Aquesta actitud, defensada moltes vegades des dels poders polítics, vestida de patriotisme i encaminada a la creació i la consolidació d'una Església nacional, aconseguí agrupar els fidels al voltant del papa, i així es va anar dibuixant la figura del papa "Amo Absolut" de l'Església i presentant l'Església com una societat perfecta dins el concert de les altres societats que hi havia en aquell moment. L'any 1863, sols havien passat deu anys des de l'encíclica *Inter multiplices*,

a França sols quedaven onze diòcesis que mantenguessin l'antiga litúrgia pròpia, les altres s'havien anat sumant al ritu romà.¹ Així ho expressava el papa a la carta que envià al nostre bisbe, don Miquel Salvà; a causa dels anys i de la forta pèrdua de vista que patia, escriví al papa, dia 13.07.1862, excusant-se de no poder anar a Roma. Pius IX li respongué dia 27.08.1862 dient-li que les maniobres dels enemics havien aconseguit els efectes contraris.² Realment el papa Pius IX gaudí d'una llarga vida (1792-1878) i d'un pontificat molt llarg (1846-1878). Li prengueren els Estats Pontificis, passà moltes calamitats, però va tenir la tendresa de la gent que mai l'abandonà.

El papa Lleó XIII (1878-1903) va tenir una altra manera de veure les coses. Ja en el primer any de son pontificat, dia 12.05.1878 publicà l'encíclica *Inscrutabili Dei* i el 28.12.1878, la *Quod apostolici muneris*. En el primer consistori que va convocar (12.05.1879) va fer cardenals quatre preveres dedicats a l'estudi: John Henry Newman CO (1801-1890), Tommaso Maria Zigliara OP (1833-1893), el seu germà Giuseppe Pecci SJ (1807-1890) i Joseph Hergenröther (1824-1890). Dia 04.08.1879 publicà l'encíclica *Aeterni Patris* per restaurar la filosofia perenne de sant Tomàs d'Aquino, obrí els Arxius Vaticans als investigadors, comprà algunes biblioteques, entre elles la Biblioteca Borghese i la Leonina. Les féu catalogar i les posà a disposició dels estudiosos. Féu restaurar l'Observatori Astronòmic Vaticà. Creà l'Acadèmia de Literatura. Encoratjà la creació de col·legis de Teologia, el de Comillas –on estudià Garcias Palou, n'és un exemple–, fundà l'Anselmianum, afavorí els estudis bíblics i posteriorment creà la Pontificia Comissió Bíblica. Encoratjà els missioners, escampats per tot el món, perquè estudiassin la botànica, la minerologia, la zoologia, l'etnografia, la geografia dels països on treballaven i enviassin els resultats a Propaganda Fide. Totes aquestes vessants científiques, que

¹ Fliche-Martin, *Historia de la Iglesia*, vol. XXIV, pàg. 326.

² BOBM 1862, pàg. 217-219, hi ha la carta que escriví el nostre bisbe. A les pàg. 219-230, l'exposició que els bisbes de tot el món presenten al papa, i a les pàg. 273-274, la resposta que envia el papa al bisbe Salvà.

el papa mostrà, feren comprendre que l'Església no tenia cap por de la ciència, que la ciència havia de fer el seu paper en cada una de les branques del saber humà perquè així la religió es manifestaria més neta, més senzilla i més entenedora. Aquestes actituds trobà Mn. Sebastià a Roma, se n'amarà i les dugué a Mallorca.

Capítol III

La família Garcias Palou

La família Garcias Palou nasqué a Inca quan dia 31.12.1907 es casaven, en el temple parroquial de Santa Maria la Major, davant el vicari Mn. Francesc Rayó i Brunet,¹ n'Amador Garcias i Bal·le, natural d'Inca i veí del carrer Nou, núm. 0, fill de Sebastià i Catalina, de 27 anys, amb Catalina Palou i Mateu, fadrina natural de Biniamar i veïna de la casa núm. 3 del carrer de la Virtut d'Inca, també filla de Sebastià i Catalina, de 33 anys d'edat.²

Oficialment la nova família seguí tenint el domicili en el carrer Nou, on vivia la família paterna, i en el carrer de la Virtut, número 3, on la família materna estava establerta, segons el Padró Municipal de 1906,³ hi trobam empadronats el matrimoni de Sebastià Palou i Busquets amb Catalina Mateu i Coll amb els cinc fills que tenien: Antoni, qui tenia 37 anys; Sebastià, qui en tenia 35; Catalina, 30; Margalida, 21; i Elisabet Maria, 18. Segons diu el Padró tots saben llegir i escriure, i tots, excepte el capellà (Antoni), són conradors.

Resseguint el Padró Municipal podem dir que l'any 1911 ja sols hi havia el matrimoni de Sebastià i Catalina acompanyat de les dues filles

¹ Mn. Francesc Rayó i Brunet nasqué a Inca dia 01.02.1868 i hi morí dia 21.11.1943. Fou ordenat prevere dia 16.04.1892. Exercí el ministeri a Inca com a capellà adscrit a la parròquia. Tengué cura de l'església de Sant Francesc de 1894 a 1899, passà com a vicari *in capite* a Caimari de 1899 a 1901. De 01.10.1907 a 01.10.1908 fou vicari d'Inca. Aquest any passà com a ecònom de Pollença, on restà fins al 1913, i aquella vila el declarà Fill Adoptiu. De 1913 a 1920 fou rector de Santa Maria del Camí fins que el 1920 arribà a Inca com a rector, on romangué fins a la mort. Amb l'avinentesa de les noces d'or sacerdotals (1941), l'Ajuntament el declarà Fill Il·lustre i el Sant Pare li concedí la Creu Pro Ecclesia et Pontifice.

² APSMM Llibre de matrimonis 1894-1915, foli 190g.

³ AMI (Padró Municipal) Inca 1906. Padrón del vecindario. Signatura provisional: Estadística 854, Cuartel 4.º Calle de la Virtud, foli 24.

petites, Margalida i Elisabet Maria,⁴ i en el Padró de 1916 ja no posa habitants a la casa número 3, i sí a les cases número 5, 7, 2, 4 i 6;⁵ en canvi en el carrer Nou, domicili de la família paterna, amb el número 0, surt Magdalena Garcias Bal·le, casada amb Miquel Llompart i Ferrer, amb dos fills: Antoni, qui tenia 7 anys, i Sebastià, qui en tenia 5. Són cosins de Mn. Sebastià Garcias Palou.

La nova família es dedicava al cultiu de les terres de Son Odre (Biniamar), i va disposar tenir el domicili a les cases dels pares. En el domicili dels avis paterns del carrer Nou hi nasqué el fill Sebastià dia 20.11.1908, el primogènit. Amador, el fill segon, nasqué dia 31.07.1911, en el domicili dels avis materns, en el carrer de la Virtut, núm. 3, mentre que l'única filla, Catalina, el 11.05.1916 va néixer, i fou batiada a Biniamar. Veim que la família Palou i Mateu tenia, en aquell temps, el domicili a Inca i la feina a Biniamar, i potser aquest document ens doni un poquet de llum per entendre-ho:

“Per aquesta època o any de 1862 Antoni Palou, natural d'Orient, lloch de Buñola, era conductor de la possessió de Son Odre, situada a Biniamar, y com en dita Vicaria no [hi]hagués cap imatge del St Cristo, ni tampoc altar dedicat a Jesús Crucificat; per mediació del Comp-te (sic) de St Simón propietari de Son Odre, acudí al M.I.Sr.Dn. Antoni Balle canonge de la Seu de Mallorca a manifestar-li el desitx de adquirir una imatge de Cristo y aquest l'envià al Rt. S. D. Antoni Sastre, Rector de Inca, que li entregàs una de les figures que tenia retiradas en lo Arxiu, y dit Sr. Rector Sastre després de haver-ho fet a saber a la Rda. Comunitat de Preveres, entregaren una de les figures retiradas mediant certa llimosna.”⁶

⁴ Ibídem Padrón del vecindario Año 1911. Cuartel 4.º Iglesia parroquial Calle de la Virtud, núm. 3, foli 24.

⁵ Cuartel 4.º, carrer de la Virtut.

⁶ APSMM Llibre 32, foli 96.

La família Palou arribà a la nostra contrada per ser “el conductor”, l’amo de la possessió de Son Odre. Aquesta possessió, l’any 1856, tenia 168 quarterades i era propietat del comte de San Simón, família francesa que, al començament del segle XIX, fugint de la fúria revolucionària que hi havia per França, havia arribat a Mallorca, on el Sr. Lluís de San Simón i San Simón es casà amb Maria Orlandis, i el seu fill, Lluís de San Simón i Orlandis, es casà amb Elisabet Arnau de Montaner i Vilallonga, marquesa del Reguer, i aixecà, al carrer de Sant Jaume de Palma, el Casal Can Simón.

Mirant el Padró Municipal de Selva, on es guarda la documentació de Biniamar, l’any 1908 ens presenta la casa núm. 5 del carrer del Conde, on hi ha empadronat Sebastià Palou i Mateu, home fadrí de 39 anys, natural d’Inca, que des de fa 15 anys normalment viu a Selva (Biniamar), té tres cavalleries, un carro i un carretó.⁷

En el Padró de 1924-1929, en el carrer del Conde, núm. 9, Son Odre, ja ens presenta la família estructurada d’aquesta manera: Palou Mateu, Sebastià, natural d’Inca, sap llegir i escriure, nascut el 26.12.1874; Garcia Bal·le, Amador, natural d’Inca, sap llegir i escriure, nascut el 29.05.1880; Palou i Mateu, Catalina, natural d’Inca, sap llegir i escriure, nascuda el 06.11.1887; Garcia i Palou, Amador, fill, natural d’Inca, sap llegir i escriure, nascut el 31.07.1911; Garcia i Palou, Catalina, filla, natural de Biniamar, sap llegir i escriure, nascuda el 11.05.1916, i ens assabenta que morí el 21.01.1930. Sebastià no hi és perquè aleshores era a Comillas (Santander) estudiant Filosofia.⁸

⁷ AMS Padró Municipal 1908, carrer del Conde, núm. 5.

⁸ AMS Sección Biniamar. Llibre 107/2 Llibre 20. Años 1924-1929, foli 23. Les dates que presenta no són gaire de fiar, ja que eren dites de memòria. També constatarem que s’escriu “Garcia” i no “Garcias” com pertocava.

Vivien així, la feina a Biniamar i el domicili en la casa dels avis paterns, que vivien en el carrer Nou,⁹ i dels materns, que vivien en el carrer de la Virtut, núm. 3.¹⁰ El matrimoni d'Amador i Catalina tenqué tres fills:

Sebastià Garcias Palou, nascut a Inca dia 20.11.1908 +Inca 24.04.1992.¹¹

Amador Garcias Palou, nascut a Inca dia 31.07.1911 +Biniamar 15.07.1977.¹²

Catalina Garcias Palou, nascuda a Biniamar 11.05.1916 +Inca 21.01.19130.¹³

⁹ El carrer Nou és un dels tres que uneixen el carrer de la Salut amb el carrer del Barco, els altres dos són carrer de Jesús i carrer del Sol. Ara hi ha molts habitatges retolats amb els números 1, 3, 11, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 33, 35, 39, 41, 43, 45, 2, 4, 6, 8, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48. La primera vegada que surt aquest carrer és en el Padró de l'any 1916, pertany al Quarter 4^è. Hi surten 9 cases, totes amb el número 0, i compren els folis 276 i 277, i és on hi ha Magdalena Garcias i Bal-le, casada amb Miquel Llompart i Ferrer, qui viurien en el lloc de l'antiga casa pairal.

¹⁰ El carrer de la Virtut és el que va del carrer de Sant Francesc al carrer de Can Valella. Actualment hi ha les cases núm. 3, 7 i una perruqueria sense numerar. A l'altra part hi ha els números 4, 6 i 8. Ara el número 3 sembla que dona accés al corral de la casa núm. 49 del carrer de Sant Francesc.

¹¹ APSMM Baptismes 1904-1909, foli 580, ens diu que va néixer a les 12 del migdia i que el batià el vicari Mn. Guillem Pujades. Els avis paterns són Sebastià Garcias i Rosselló i Catalina Bal-le i Garcias, ambdós naturals d'Inca, i els materns, Sebastià Palou i Busquets, natural d'Orient, i Catalina Mateu i Coll, natural de Biniamar. Els padrins de fonts, seguint el costum mallorquí, són l'avi patern i l'àvia materna. És el Registre Civil d'Inca el que ens dona la casa on va néixer: "Calle Nueva sin número" ("Tomo 26 pàgina 54 de la sesión 1^a de este Registro Civil"). Fou confirmat a Inca amb l'avinentesa de la visita pastoral que féu aquí el bisbe Campins i Barceló, dia 31.05.1911, i en fou el padrí el misser Miquel Pujades i Ferrer, encara no havia complit 3 anys. APSMM Llibre de confirmacions de 1911 a 1933, foli 7g. La defunció és registrada a la parròquia de Sant Domingo APSDI Llibre II de defuncions, foli 191, núm. 14.

¹² APSMM Llibre de baptismes 1909-1913, foli 113g. Sols varien els noms dels padrins de fonts, que també seguint el costum mallorquí són l'avi matern i l'àvia paterna. La defunció és registrada a Biniamar. APB Llibre de defuncions d'adults III, 1966ss, foli 13.

¹³ APB Llibre de baptismes II 1906-1933, foli 90g. Aquí els padrins de fonts són els oncles Sebastià i Margalida Palou i Mateu. La defunció és registrada a Inca. APSMM Llibre de defuncions 15 1922-1933, foli 207.

L'oncle capellà

La família Palou, en el s. XIX, almanco havia donat dos fills per al ministeri sacerdotal. Un era Mn. Miquel Palou, qui en el baptisme de Miquel Palou i Mateu, germà de la mare del Dr. Garcias Palou, surt com a padrí de fonts del novell cristià, batiat a la parròquia de Biniamar dia 01.04.1877.¹⁴ Figura com a prevere d'Orient.

Però el qui realment va tenir una forta incidència en la vida de Mn. Sebastià fou el germà de sa mare, Mn. Antoni Palou i Mateu.

Mn. Antoni va néixer a Biniamar dia 02.02.1869, malgrat que en tots els llistats de preveres surt com a prevere inquer. Féu els estudis eclesiàstics en el Seminari de Mallorca quan hi havia els preveres inquers Mn. Pere Josep Llopart i Campins (1807-1893), rector del Seminari de 1858 a 1893,¹⁵ i Mn. Bernat Sales i Genestra (1816-1887), que fou vicerector del Seminari, secretari d'Estudis i professor de Metafísica des del curs 1846/47; en aquest any retornà d'Itàlia, on havia estat ordenat prevere, a causa de la prohibició que hi havia a Espanya d'ordenar *in sacris*, fins que, per motiu de salut, renuncià a la càtedra l'any 1880 i retornà a Inca, on residí fins a la mort, que li sobrevingué a Inca dia 06.05.1887.¹⁶

En els anys de formació eclesiàstica passats al Seminari, Antoni Palou va viure la mort del bisbe mallorquí Mateu Jaume i Garau dia 19.02.1886, "el bisbe vell" que havia coronat la Mare de Déu de Lluc; l'arribada de Mons. Jacint M. Cervera, qui prenia possessori de la mi-

¹⁴ APB Llibre I de baptismes, foli 33.

¹⁵ A més de totes les coses que ja tenim publicades d'aquest benemèrit fill d'Inca, recentment hem trobat el fet que en el dia de la seva missa nova, celebrada a Inca dia 02.10.1831, en les baces que es passejaren a l'església es recolliren 1 lliura, 15 sous que es dedicaren a l'obra del nou temple parroquial que aleshores s'estava aixecant. Ens assabenta també el nostre Arxiu que aleshores ja era catedràtic de Filosofia del Seminari. APSMM Llibre 25, foli 100g. El BOBM 1893 a la pàgina 100 ofereix una extensa biografia d'aquest prevere.

¹⁶ APSMM Llibre de defuncions 1887-1894 (llibre 202), foli 9g. El BOBM 1887, pàg. 230, posa la seva nota necrològica.

tra mallorquina dia primer de setembre del mateix 1886; va conèixer les il·lusions i esperances que el clergat mallorquí havia posat que l'elegit com a vicari capitular seu vacant, el Dr. Joan Maura i Gelabert 1841-1910, fos nomenat bisbe de Mallorca, però no, fou nomenat bisbe d'Oriola (Alacant) i aquí arribà el bisbe valencià; va veure la manera estranya en què el Dr. Cervera tractava el benemèrit rector del Seminari i la temença que mostrà en nomenar rector del Seminari l'influent Miquel Maura i Montaner (1843-1915), germà del polític mallorquí que tanta força tenia a Madrid en aquell moment, Antoni Maura i Montaner (1853-1925);¹⁷ però, Mn. Miquel, vicerector del Seminari dia 01.04.1887, a la mort del venerable rector Llompart l'any 1893, va veure com Cervera dubtava, i es va haver d'esperar a dia 13.04.1895 perquè Cervera donàs el nomenament de rector a Maura.

Aquests anys s'havia anat aixecant la nova capella del Seminari. Mn. Pere Josep Llompart i Campins havia comprat diferents cases de l'antic carreró d'en Calders, que llavors existia com a perllongació del carrer dels Botons, i juntament amb l'arquitecte Bartomeu Ferrà i Perelló (1843-1924) havien projectat l'edifici neogòtic que ara podem contemplar. Tira tira s'anirà aixecant la novella construcció dirigint-la cap al carrer de Montserrat, on s'havia d'obrir el portal del Seminari que conduiria al pati de les palmeres, projectat com a atri del nou temple. Dia 04.11.1894 fou beneïda solemnement la nova capella, i dia 8 de març de 1895 s'hi celebrava la primera ordenació sacerdotal, en la qual Antoni Palou rebia els quatre ordres menors. Per poder passar als ordes majors havia de presentar un títol de Patrimoni, cosa que va fer dia 30.11.1896;¹⁸ això volia dir que gaudia de

¹⁷ L'any 1886 Maura era vicepresident del Congrés dels Diputats, el 1887 era el president de la Comissió de Jurat i el 1892, ministre d'Altramar; en el mes de desembre de 1894 era nomenat ministre de Gràcia i Justícia, Ministeri que regulava tot el que pertanyia a l'Església.

¹⁸ Títol de Patrimoni. En aquell moment qualsevol home que volgués ser membre del clergat diocesà abans de rebre els ordes majors (sotsdiaca, diaca i prevere), havia d'acreditar, si no havia aconseguit un benefici eclesiàstic, que tenia béns suficients per poder viure sense necessitar que l'Església l'alimentàs. Mn. Antoni va presentar la finca que son pare Sebastià i son oncle Antoni, fadrí, dia 06.02.1897, davant el notari de Palma Rafel Togores i Palou, l'hi donaren. Es tracta del vinyet d'En Puntiró", ubicada en el lloc de Consell, terme d'Alaró, en el camí de Muntanya, d'una extensió de 109 àrees i 92 centiàrees la part del pare, i exactament igual la part de l'oncle, que havien rebut d'herència del seu pare Antoni Palou i Rosselló i del germà difunt Miquel Palou i Busquets, que havia mort el 17.10.1885. ADM 21/98/4.

béns per no haver de necessitar diners de l'Església per mantenir-se. Acomplert aquest formulisme, fou ordenat sotsdiaca.¹⁹ Va ser ordenat diaca a la veïna illa de Menorca, atès que no hi havia bisbe a Mallorca (1898), i el mateix any, dia 24 de setembre, a l'església del monestir de Santa Clara, en la primera ordenació que feia el novell bisbe de Mallorca Pere Joan Campins i Barceló, era ordenat prevere.²⁰

Després d'aquesta ordenació, vengué a Inca a viure amb la família, i va romandre com a prevere titular d'Inca, com es deia llavors. En aquell moment la nostra parròquia tenia:

Un rector: Mn. Bernadí Font i Ferriol, rector d'Inca de 1887 a 1914.

Dos vicaris: Mn. Magí Marquès i Ferrer, 1855-1930,
i Mn. Guillem Pujades i Ferrer, 1858-1918.

I tots aquests capellans adscrits:

Mn. Antoni Coll i Gener, 1831-1909

Mn. Pere Joan Ferrer i Ferrer, 1838-1908

Mn. Pau Ferrer i Seguí, 1844-1904

Mn. Antoni Ferragut i Ramis, 1856-1924

Mn. Gabriel Reus i Alzina, 1851-1915

Mn. Miquel Pujades i Ferrer, 1855-1926

Mn. Andreu Jaume i Nicolau, 1863-1935

Mn. Pere Joan Beltran i Caimari, 1865-1914

¹⁹ El bisbe Cervera l'any 1897 donà ordes en temps de quaresma, però Mn. Antoni no hi figura. BOBM 1897, pàg. 127-128. Tenia previst tornar-ne a donar en el mes de desembre, per les témpores de Sant Tomàs. BOBM 1897, pàg. 341. Però, la sobtada mort que li arribà dia 14.11.1897 obligà els ordenants a fer-ho fora de Mallorca.

²⁰ BOBM 1898, pàg. 281.

Mn. Simó Reus i Alzina, 1866-1919

Mn. Jaume Sales i Coll, 1864-1940

Mn. Joan Coli i Llobera, 1864-1920²¹

Mn. Rafel Ramis i Gener, 1849-1908

Mn. Francesc Rayó i Brunet, 1868-1943

Mn. Bernat Sales i Ramis, 1833-1900

Mn. Bartomeu Gelabert i Massip, 1861-1910

Mn. Thomàs Massot i Beltran, 1849-1902

Mn. Pau Ferrer i Seguí, 1844-1904

Mn. Antoni Frontera i Arrom, +1902²²

Mn. Pere Josep Llabrés i Llompart, 1839-1906²³

Davant aquesta realitat Mn. Antoni decidí anar a Amèrica, on la manca de capellans era manifesta, i en aquell moment hi havia 39 sacerdots mallorquins que hi exercien el ministeri.²⁴ Dia 28.09.1903 demanava permís per anar cinc anys a Amèrica. Hi residí fins dia 02.08.1912. Havia exercit el ministeri a la diòcesi de La

²¹ Aquest Joan Coli Llobera no és el cronista de la ciutat que molts hem conegut i que va viure de 28.07.1893 a 18.11.1985. Aquest Mn. Joan Coli i Llobera va néixer a Inca el 1864 i morí a Inca dia 12.03.1920, i he de dir que en aquell moment era el rector del convent de Sant Francesc, ja que no hi havia frares i la parròquia tenia cura tant del culte com de la conservació del temple.

²² BOBM 1904, pàg. 42-43.

²³ Aquest prevere, quan l'any 1861 fou ordenat diaca, ja gaudia d'un benefici a la Seu, el desembre de 1862 fou ordenat prevere. El 1868 es llicencià en Teologia a València i el 1889 es doctorà en Dret Civil i Canònic. Fou vicari general de la diòcesi de Tenerife i rector d'aquell Seminari, i el mes de juny de 1892 fou nomenat canonge degà d'aquell Capítol, però per raons de salut residia a Inca, on tenia la família. Vivia molt lligat al monestir de Sant Bartomeu, on hi tenia una germana, sor Assumpció, i una neboda, sor Natàlia Vallori.

²⁴ *Ibidem* pàg. 75-76.

Plata (Argentina), a la parròquia de Nuestra Senyora del Carmen de General Lamadrid.²⁵ Retornat a Mallorca, anà a viure amb sa mare, la Sra. Catalina Mateu i Coll, i amb les dues germanes fadrines Margalida i Elisabet. Aixecaren la casa en el carrer que ara du el nom de Germanies i on l'any 1993 morí Mn. Sebastià, i que en el Padró Municipal de 1916 la posa pertanyent al Quarter 2ⁿ en el carrer de Lloseta núm. 4.²⁶

La vida parroquial a Inca, i a tot Mallorca, l'any 1913 passà per una gran renovació. S'havia anat fent una nova demarcació parroquial després de molts anys de desitjar-ho i programar-ho. S'havia dividit la diòcesi en 7 arxiprestats i 71 parròquies, de les quals n'hi havia 33 de nova creació.²⁷ Inca seguia sent el primer arxiprestat de la Part Forana de Mallorca i estava format per 19 parròquies: 2 parròquies de termini: Inca i Pollença; 7 parròquies d'ascens: Alaró, Alcúdia, Binisalem, Campanet, sa Pobla, Muro, Sencelles amb la vicaria de Biniali, Santa Maria del Camí, Selva amb les vicaries de Biniamar i Moscarí; i 8 parròquies urbanes d'entrada: Búger, Caimari, Consell, Costitx, Lloseta, Llubí, Mancor i Santa Eugènia.²⁸

El rector d'Inca ja es trobava prou vell, havia nascut el 1847 a Sant Joan. Havia arribat a Inca l'any 1887, després del malaurat rectorat de Mn. Antoni Real i Jaume, que morí dia 10.08.1887 als 53 anys.²⁹ L'endemà es nomenà ecònom d'Inca Mn. Pau Mir i Ferrer, i el rector

²⁵ Fiol i Tornila, Mn. Pere: *L'Església mallorquina a Amèrica*. Bisbat de Mallorca, 1992, pàg. 119, núm. 776.

²⁶ AMI Padrón de vecinos 1916, folio 158, Cuartel 2°, carrer de Lloseta, núm. 4.

²⁷ BOBM 1913. Apèndix de 31 pàgines.

²⁸ S'empra aquesta nomenclatura: *urbana d'entrada*, on envien un prevere perquè aprengui a fer de rector a un lloc de poca població. *Urbana d'ascens*, quan la parròquia ja és més gran. *Urbana de termini*, la màxima classificació parroquial.

²⁹ Mn. Antoni Real i Jaume feia 25 anys que era rector de Campanet quan participà a les primeres oposicions que convocà a Mallorca el bisbe Jacint M. Cervera (1886-1897). Se celebraren els dies 18 i 19 de novembre de 1886, i dia 09.02.1887 rebia la rectoria d'Inca. Féu l'entrada dia 13 d'abril, dia 19 se'l nomenava arxipreste. Tenia 53 anys, i res feia pensar que morís dia 10 d'agost. BOBM 1887, pàg. 282.

de Binissalem, arxipreste interí.³⁰ Dia 16.11.1887, havent-se fet tots els tràmits legals que pertocaven, Mn. Bernadí rebia la rectoria d'Inca i començava el seu rectorat.³¹

L'any 1913 la salut de Mn. Font i Ferriol ja era molt prima. Un dels darrers actes que sabem que féu va ser dia 10 de juliol quan la infanta d'Espanya, dona Isabel de Borbó, era a Mallorca; anant a Lluc s'aturà a Inca, i don Bernadí la rebé i li oferí el Lignum Crucis, com era ritual en aquell moment, quan entrà a l'església. En el mes d'agost el vicari Mn. Miquel Llinàs i Mateu fou nomenat regent,³² i es va veure ajudat de dos nous vicaris, Mn. Pere Joan Beltran i Caimari³³ i Mn. Antoni Palou i Mateu. Es veu que el primer no es va avenir gaire a la nova situació eclesiàstica que s'obria a Inca, i emigrà a Amèrica; així s'hagué de nomenar un nou vicari per a la parròquia, Mn. Joan Coli i Llobera, qui va rebre el càrrec dia primer de novembre.³⁴

³⁰ Ibidem pàg. 276.

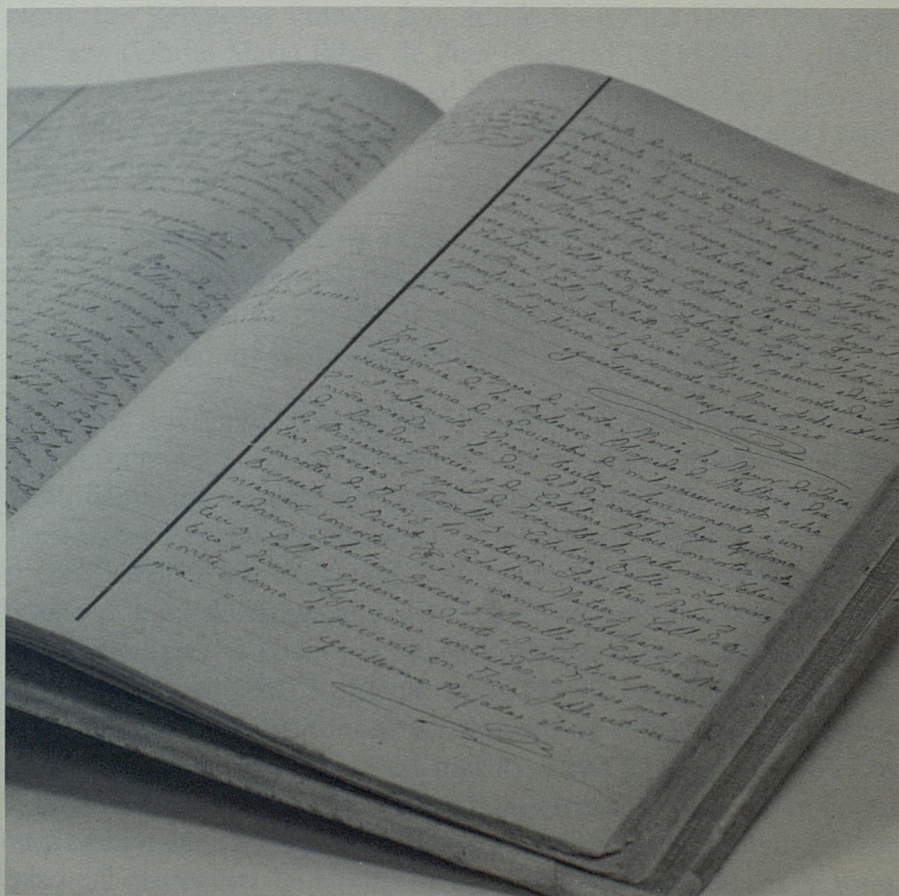
³¹ Ibidem pàg. 393. Havia nascut a la vila de Sant Joan l'any 1847. Acabats els estudis en el Seminari Conciliar, fou ordenat prevere a Ciutadella l'any 1872 i l'any següent fou nomenat vicari de la parròquia nadiua, i tenia cura també del santuari de Consolació d'aquella vila. Participà a les oposicions de 1886, les aprovà, encara que no hi hagué plaça per a ell, però a la mort de Mn. Real li pertocava a ell, i així va ser. Li tocà aixecar la rectoria. La darrera firma que posà com a "Cura propio" en el Llibre de defuncions fou dia 22.08.1913, en el número 72 d'aquell any; la següent, el núm. 73, de dia 27.08.1913, ja fou firmada pel regent Miquel Llinàs. Morí d'una pneumònia gripal dia 20.02.1914. APSMM Llibre de defuncions 1895-1916, foli 343, núm. 19. Estelrich i Costa Josep, *La parròquia de Sant Joan 1900-1993*, "Monografies santjoaneres", núm. 1, Mallorca, 1993, pàg. 150.

³² Mn. Miquel Llinàs i Mateu havia nascut a Inca dia 18.09.1876. Estudiant al Seminari féu títol de Patrimoni dia 30.05.1901, i dia 20.09.1902 era ordenat prevere i nomenat vicari de Moscarí, on romangué fins al 1905, en què retornà a Inca. L'any 1908 se'l nomenà vicari d'Inca, regent el 1913, ecònom el 1915, i mostrava un vertader zel pel nostre temple major, sobretot a la capella del Sant Crist. Quan arribà el rector Rayó (1920) seguí com a vicari de la parròquia, tenint especial cura del Círcol d'Obrers Catòlics, fins que l'any 1942 renuncià a la vicaria per raons de manca de salut. Morí a Inca dia 04.08.1947. BOBM 1947, pàg. 273.

³³ Mn. Pere Joan Beltran i Caimari nasqué a Inca el 1865. Dia 20.05.1889 féu títol de Patrimoni, i era ordenat prevere dia 22.03.1890. Diverses vegades fou nomenat vicari d'Inca, hi renunciava i ho tornava a ser, com també rector de l'antic convent de Sant Domingo. Coneguda la seva mort a Inca, la família féu un recordatori amb la imatge de Crist de Velázquez i a l'anvers hi havia aquest escrit: "Pequeño recuerdo a la memoria del Rdo. Pedro J. Beltrán, Pbro. Ex-rector de Sto Domingo de Inca y Cura-Párroco de la Catedral Nueva (Santa Fe) Murio en la paz del Señor dia 29 diciembre de 1914 A.E.R.I. Dignese rogar a Dios por el alma del difunto sacerdote y especialmente asistir al oficio mayor con exposición y sermón por el Rdo. D. Andrés Casellas, Vicario de Llubi, que en sufragio de su alma se celebrará en la iglesia de Sto. Domingo el *jueves lardero*, dia 12, por cuyo favor le quedará agradecida la familia del finado. En la función de desagravios de la noche, que introdujo dicho Sr. Beltrán, se cantará el Trisagio de don Bernardo Salas y predicará el mismo orador de la mañana".

³⁴ Mn. Joan Coli i Llobera, *vide* nota 21

Mn. Antoni Palou va seguir al front de la vicaria inquera tant el temps que durà la regència i l'economat de Mn. Llinàs i Mateu (1913-1920) com durant el rectorat de Mn. Francesc Rayó i Brunet (1920-1943); treballà sobretot a la Congregació Mariana, de la qual fou director, com també a l'Associació de Mares Cristianes, que instituí a Inca l'any 1914 i amb les quals treballà força bé, sobretot dirigint el Taller de Santa Rita. L'any 1921 rebé l'encàrrec del rector Rayó de tenir cura de la capella del Cementiri, ofici que regentà fins a la mort. Morí a Inca dia 20.06.1944, quan el seu nebot era rector de Campos.

PARTIDA DE BAPTISME DEL LLIBRE SAGRAMENTAL DE SANTA MARIA LA MAJOR, LLIBRE XX, FOLI 580, N. 212

Capítol IV

La formació de Mn. Sebastià Garcias Palou

Si la família Garcias Palou contrava les terres de Son Odre, era ben normal que els infants estiguessin allà i començassin a anar per cases monges, que tenien cura dels infants mentre els pares eren al camp. Les Religioses Franciscanes fundades a Pina l'any 1856 pels germans Gabriel Marià Ribas de Pina i Gallard (1814-1873) i Maria Josep (1826-1878) tenien especial predilecció pels pobles petits, ja que moltes vegades eren els darrers que rebien l'ajuda humana i espiritual per anar endavant.

Biniamar encara ara pertany a l'Ajuntament de Selva. L'any 1804 fou creada la vicari *in capite* pel bisbe Bernat Nadal i Crespí (1794-1818), qui coneixia aquella contrada, ja que havia estat vicari de Mancor de 1771 a 1777, també llavors depenent de la parròquia de Selva.

La manera d'actuar de les religioses, en el s. XIX, normalment començava perquè una religiosa, amb el títol de mestra de Primer Ensenyament, demanava la plaça del poble, anava a viure allà acompanyada d'una o més germanes, i així solia començar la comunitat. Per iniciar el curs 1886/87 sor Garcenda Coll va començar a ser la mestra de l'escola pública de Biniamar, i allà vivia acompanyada d'una altra germana. Aleshores el vicari era Mn. Miquel Bisellach i Ramis, prevere nascut a Inca el 1850 i ordenat el 1875. Ell començà a parlar de la conveniència que es fundàs un convent de religioses que pogués atendre sobretot els infants i els malalts, i així va ser. L'any 1894 es fundà el convent, i tira tira s'anaren arreglant les coses. Es trobaren unes cases més adients a les necessitats de la nova comunitat i de l'escola i del dispensari. La família de Son Odre era ben present en totes les coses que calia fer, i quan es beneí la capella del convent, dia 23

d'octubre de 1921, va dir la missa Mn. Antoni Palou i Mateu, aleshores vicari d'Inca, i els infants Amador i Catalina Garcias i Palou, els dos germans de Mn. Sebastià, foren els padrins del nou copó que la família de Son Odre havia regalat.¹ Malgrat aquesta convivència amb la feligresia biniamera, la família seguia essent inquera, ja que, a la visita pastoral que féu el bisbe Campins a la nostra contrada en el mes de maig i juny de 1911, el Sr. Bisbe va confirmar a Biniamar dia 3 de juny, però Sebastià va ser confirmat a Inca dia 31 de maig.

Al convent de les Religioses Franciscanes Mn. Sebastià aprengué les primeres lletres, a jugar amb els altres nins del lloc, les primeres oracions del cristià i a veure el convent com casa seva, on era conegut i estimat. Feta la primera comunió hagué de passar amb el mestre que regentava l'escola unitària, on cabien tots els fills del lloc. L'oncle capellà, d'Inca estant, va vetllar per la instrucció del nebot ajudant-lo per als estudis de batxillerat que començà,² però aviat es clarificaren les coses. Diríem que després de la necessària crisi de discerniment participà joiós a la festa de la Càtedra de Sant Pere de 1923, i aquest dia s'incorporà al Seminari com a alumne intern.³ Durant aquest curs seguí anant a l'institut, ja que no s'examinava de cap assignatura, cosa que va fer en el curs 1924/25, en què s'examinà del III Curs de Perfecció de Llatí amb Mn. Andreu Caimari i Noguera (1893-1978); també de IV Curs de Perfecció de Llatí amb Mn. Maties Fleixes i Moner (1875-1948); de l'assignatura d'Urbanitat, amb Mn. Arnau Ramis i Vanrell (1876-1934), aleshores també director espiritual de la casa; i de l'assignatura d'Història de Mallorca, amb

¹ *Congregación de Hijos de la Misericordia. Terciarias de S. Francisco de Asís 1856-1929*, Vich, 1929, pàg. 267-270.

² Sabem que fou alumne de l'Institut Ramon Llull de Palma i que allà féu els estudis de batxillerat, però per desgràcia els expedients acadèmics dels alumnes anteriors a 1940 foren traslladats de l'Institut a l'Arxiu del Regne, i allà, ara, no estan a disposició dels investigadors perquè no han estat classificats.

³ Aquesta festa se celebrava dia 18 de gener i en el llibre, on curosament anotava les coses el secretari d'estudis, el prevere inquer Mn. Jaume Sampol i Antich (1895-1961) "Alumnes Seminari 1915-1934", al foli 38, anota l'entrada al Seminari dia 18.01.1923; l'entrada a la Sapiència, el 03.07.1927; i l'anada a Comillas, el setembre de 1928.

Mn. Antoni Truyols i Pont (1878-1938). De totes aquestes assignatures aconseguí la nota de *Meritissimus*.⁴

El curs següent 1925/26 el trobam matriculat com a alumne intern a les assignatures de Dialèctica i Nocions d'Ontologia, Cosmologia i Sociologia, amb el professor Mn. Sebastià Torrens i Truyols (1893-1932), i també de 6è curs s'examinà d'Antropologia, Cosmologia, Teodicea, amb Mn. Josep Rosell i Santomà (1896-1961). Cal dir que totes aquestes assignatures s'explicaven i els alumnes s'havien d'examinar en llatí, cosa que Sebastià feia amb tota facilitat, tant aquí com en els centres universitaris als quals va anar posteriorment. Fou dispensat de l'assignatura de Química que havia estudiat a l'institut, però no d'Astronomia, que aleshores explicava el benemèrit catedràtic Mn. Emili Sagristà i Llompart (1875-1963). De totes les assignatures aconseguí *Meritissimus*, excepte d'Astronomia, en què sols obtingué *Benemeritus*.⁵

En el curs 1926/27 el trobam matriculat en assignatures de VII i VIII curs, acabant la Filosofia: Ètica i Sociologia, amb Mn. Sebastià Torrens; Criteriologia, amb Mn. Josep Rosell; i les assignatures d'Història Natural, amb Mn. Joan Nicolau i Riutort (1894-1959); Llengua Francesa, amb Mn. Francesc Frontera i Bernat (1894-1936); Història de la Filosofia, amb el P. Miquel Alcover i Sureda (1864-1945), germà de l'autor del *Diccionari*, qui fou ordenat prevere diocesà dia 21.12.1889 i el 14.02.1896 professà en la Companyia de Jesús, però el 1906 retornà a Mallorca i residí a Montis-sion fins a la mort (17.11.1845); Història Ecclesiàstica, amb Mn. Francesc Esteve i Blanes (1878-1965); Llengua Hebrea, amb Mn. Francesc Frontera; Arqueologia Sagrada, amb Mn. Francesc Esteve; i començà a tastar la Teologia amb un curs de Teologia Fonamental amb Mn. Josep Rosell.⁶

⁴ Arxiu del Seminari. Llibre 7è de matrícula 1913-1926, folis 326 i 328.

⁵ *Ibidem* foli 360. Cal dir que les notes eren: *Suspensus*, *Meritus inferior*, *Meritus*, *Benemeritus*, *Valdemeritus*, *Meritissimus* i *Meritissimus cum laude*.

⁶ *Ibidem* Llibre 8è de matrícula 1926-1945, foli 18.

Acabant aquest curs va resultar que el prevere inquer Antoni Garau i Planes (1902-1999), qui havia entrat al Col·legi de la Sapiència l'any 1925 i aleshores n'era el rector, havia estat ordenat prevere dia 18.12.1926 i li pertocava deixar el Col·legi, i ho va fer amb aquestes paraules:

“Antonio Garau Planas, Colegial de esta Casa Colegio de la Sapiencia, a pesar de no haber terminado el tiempo de mi colegiatura, renuncio libre y expontaneamente a todos los derechos que a ella tengo y quiero que ello sirva de legado forzoso a que vengo obligado por las Constituciones, si no dispusiera otra cosa en lo sucesivo.

Después de Dios y la Madre de la Sapiencia sean para los Colegiales mis más sinceras gracias a quienes suplico me perdonen todas las ofensas, como yo de corazón los perdono.

Ruégoles igualmente se dignen considerarme como hijo amante de esta nuestra Casa y me pongo incondicional a sus órdenes.

Sea un voto de prosperidad para la insigne Institución Luliana, mi última palabra.

Y para que a esta renuncia se le dé fé donde conveniere lo firmo en Palma y en el mismo Colegio a doce de Mayo de mil novecientos veinte y siete. Antonio Garau Rector Colegial renunciante (rubricat)”.⁷

Si Garau sortia acabant el curs, Garcias dia 17 de juny firmava per fer oposicions a la plaça vacant. Ens diu que té 18 anys, fill d'Amador i Catalina, natural d'Inca i alumne intern del Seminari, on estudia el VII curs. Dia 25 es reuneixen els alumnes de la Sapiència, veuen que “publicados los edictos de provisión de becas conforme mandan nu-

⁷ AD 4.1.5 sense foliar.

estras Constituciones se presentó el siguiente opositor”. Es determina que els exercicis seran dia 27 de juny i:

“dia 28 de Junio de 1927 fue convocado Capítulo extraordinario por D. Francisco Jaume Subdiácono Rector quien propuso a les Sres. Colegiales si venían a bien en elegir al nuevo Colegial puesto que había terminado los ejercicios de oposición. A lo que contestaron afirmativamente. Invocadas las luces del Espíritu Santo, se pasó a votación, resultado elegido por unanimidad D. Sebastián Garcías Palou de Inca y lo firmaron en Palma a 28 Junio de 1927”.

Segueixen les firmes del rector: Francesc Jaume, Pere Bru Lladó, Antoni Obrador, Jaume Vallés. Davant mi, Martí Rosselló, col·legial secretari.⁸

Durant el curs 1927/28, com a alumne de la Sapiència, va ser alumne extern del Seminari, hi estudià les assignatures Teologia Fonamental, amb Mn. Joan Nicolau; Història Ecclesiàstica i Arqueologia Sagrada, amb Mn. Francesc Esteve; i un segon curs d'Hebreu, amb Mn. Francesc Frontera. Fou durant aquest curs que va realitzar la revàlida de les assignatures que havia fet a l'institut. La va fer en dos dies: “Dia 10 de Octubre de 1927 el alumno D. Sebastián Garcías Palou presentóse a exámenes de revalida y fue aprobado de las siguientes asignaturas cursadas en el Instituto Nacional de esta Provincia: Gramática Española, Aritmética, Geometría, Álgebra, Física, Química, Retórica e Historia Natural”. “Item, día 3 de Abril de 1928, el alumno D. Sebastián Garcías Palou se examinó de revàlida de las siguientes asignaturas; cursadas en el Instituto Nacional de Baleares: Geografía, Historia de España e Historia Universal, y quedó aprobado”.⁹

⁸ Ibidem 4.1.5 sense foliar.

⁹ Arxiu del Seminari. Llibre 8è de matrícula 1926-1945, foli 58.

Acabats els estudis filosòfics, en el mes de setembre de 1928 passà a la Universitat Pontificia de Comillas, on va cursar la Filosofia i obtingué el grau acadèmic de Doctor en aquesta matèria.¹⁰

Finalitzada la Filosofia i pensant d'anar a estudiar Teologia a la Universitat Gregoriana de Roma, regentada també pels pares jesuïtes, cregué que seria millor ja anar a Roma com a clergue, per això calia fer l'expedient preceptiu i sol·licitar la clerical tonsura. A Inca estant l'oncle Antoni preparà el certificat de baptisme, el certificat de confirmació, certificat del rector Rayó, firmat el 09.06.1932, dient que residia a Inca, es confessava cada setmana i combregava cada dia.¹¹ Dia 01.07.1932 Mn. Sebastià firmà dues sol·licituds demanant la clerical tonsura, una de dirigida al rector de la Universitat de Comillas i l'altra, a l'arquebisbe Miralles. Dia 12 de juliol del mateix 1932, acompanyat de tota la família, anaren a Palma, i el Dr. Miralles i Sbert, a la capella del Palau Episcopal, li donà la clerical tonsura. A partir d'aquell moment vestí com a clergue, i així arribà a Roma per seguir els estudis eclesiàstics.¹²

Ja assentat a Roma, dia 02.12.1932, era alumne de Quart de Teologia, dirigí una sol·licitud al rector del Pontifici Col·legi Espanyol de Roma,¹³ demanant poder rebre els quatre ordes menors: ostiari, lector, exorcista i acòlit, i els majors: sotsdiaconat, diaconat i presbiterat. El rector Mn. Bonaventura Pujol hi consentí, i així ho manifestà a l'arquebisbe Miralles.¹⁴

¹⁰ AD 4.1.5 sense foliar.

¹¹ Tot aquest expedient es conserva a l'Arxiu Diocesà. És un plec de 15 folis i té la signatura 2/11/6. Tot el que deim és inclòs en aquest document.

¹² BOBM 1923, pàg. 335.

¹³ El Pontifici Col·legi Espanyol de Sant Josep a Roma és una fundació de Mn. Manel Domingo i Sol (1836-1909). Davant la situació dels seminaris espanyols aquest prevere tortosí ideà el dit Col·legi, on estudiassin diferents alumnes dels seminaris espanyols i poguessin aconseguir graus acadèmics, i posteriorment ser professors a Espanya. Començà dia 01.04.1892. En principi habitaven la Casa de la Corona d'Aragó a Roma, coneguda com Montserrat. Tengueren un gran aliat en el cardenal Merry del Val (1865-1930), que fou nomenat director espiritual dels seminaristes. Després de diferents estats el 1894 s'establiren al palau Altemps, que és on residí Mn. Garcias Palou. L'any 1904 Pius X li donà el títol de Pontifici i el 1965 passà al lloc que ocupa actualment a l'eixample de la ciutat.

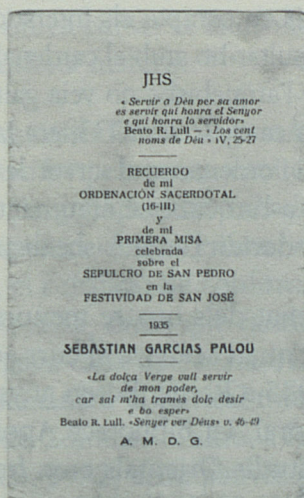
¹⁴ AD 2/11/6 foli 8.

Miralles no compartia el seu criteri, pensava que tots els ordes d'un cop, sense tenir en compte els intersticis, no era normal, trobava que valia la pena consultar-ho amb el cardenal vicari de Sa Santedat a Roma. Un altre punt que l'arquebisbe no veia gaire clar, i el consultà amb el rector arxipreste d'Inca el 07.12.1933, era la pretensió de Garcias de no fer títol de Patrimoni i ordenar-se al servei de la diòcesi.¹⁵ El prudent rector Rayó sabé contestar a l'arquebisbe argumentant les lleis sinodals de Mallorca, cosa que va fer decidir l'arquebisbe dispensar Garcias de fer títol de Patrimoni.¹⁶

Fou ordenat dels quatre menors i sotsdiaconat a la fi de l'any 1932; de diaca, quan acabava el curs acadèmic 1933/1934; i de prevere, dia 16.03.1935 a Roma. Foren anys en què anà investigant i enllestint la tesi doctoral. La Biblioteca Apostòlica Vaticana i la del Pontifici Institut d'Estudis Orientals eren freqüentades pel jove investigador, qui sota la direcció de l'eximi orientalista P. Mauricio Gordillo S. J. anà perfilant el tema escollit: "El Beato Ramon Llull y las controversias teológicas en el Oriente cristiano". Proposà la defensa, i el dia assenyalat va fer l'exercici davant el Tribunal Acadèmic, qui per unanimitat li concedí la nota *Magna cum laude*. Van ser anys d'estudi, joiosos dies d'investigació lluny del país i de la família; ara podria retornar a Mallorca, viure amb els seus i, sense deixar la tasca investigadora començada, treballaria pastoralment en els llocs que la diòcesi li encomanàs.

¹⁵ Ja hem vist com son oncle, Mn. Antoni, va fer títol de Patrimoni per poder ser ordenat (30.11.1896), però de llavors ençà han canviat molt les coses. L'Església ha fet un gran esforç i ha aconseguit ajuntar tota la legislació canònica en el conegut *Codex Iuris Canonici*, començat en el pontificat de Pius X (1903-1914) i publicat el dia de Pasqua Granada de 1917. Aquí l'Església, en el llibre II, parlant de les persones, quan parla dels clergues preveu que, si un clergue es compromet a restar tota la vida al servei d'una diòcesi, aquesta té l'obligació d'alimentar-lo, medicar-lo i vestir-lo.

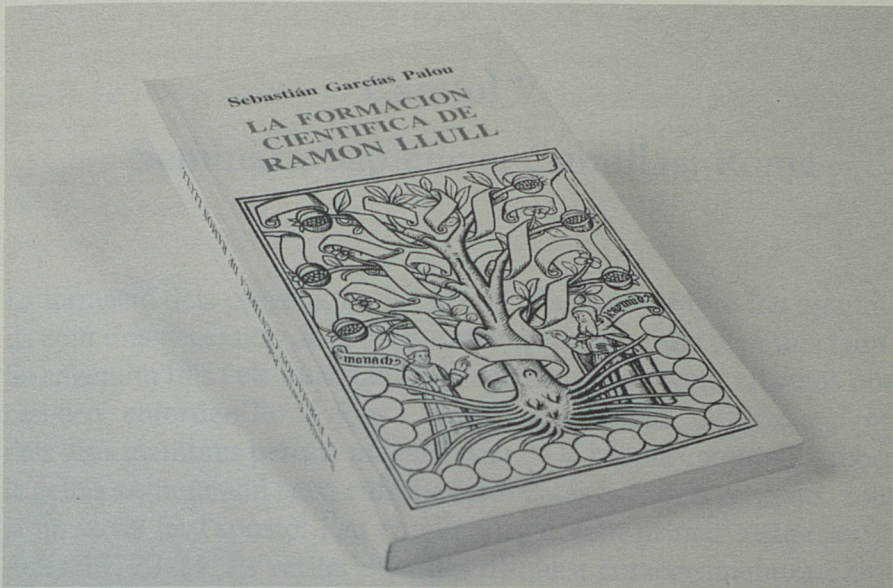
¹⁶ AD 2/111/6, foli 13.

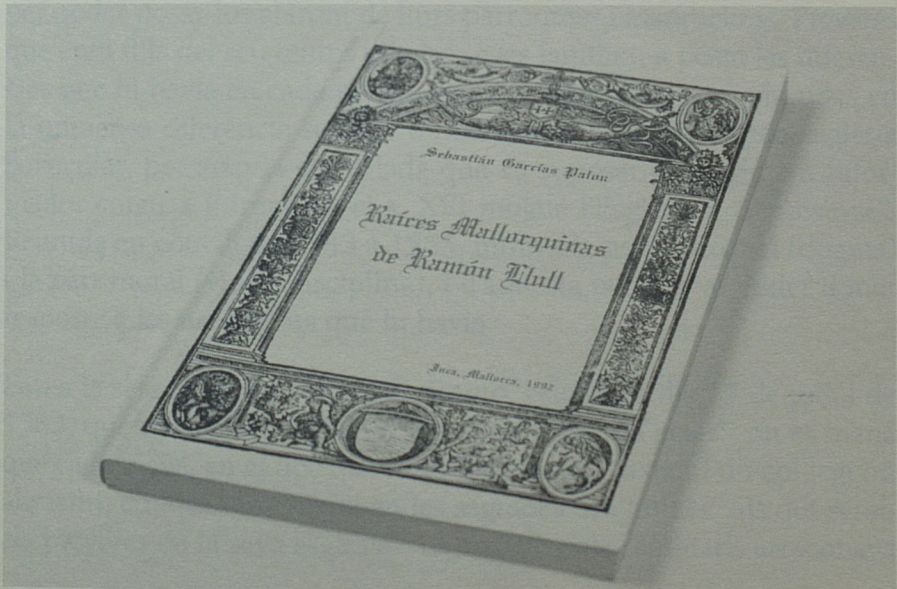
ESTAMPA RECORDATORI DE LA MISSA NOVA. RAMON LLULL ERA BEN PRESENT A LA VIDA DEL NOVELL PREVERE. GENTILESA DE LA FAMÍLIA GARCÍAS-REAL

EL LLIBRE RAMON LLULL EN LA HISTORIA DEL ECUMENISMO, 1986

PORTADA DEL LLIBRE LA FORMACIÓN CIENTÍFICA DE RAMON LLULL, 1989

PORTADA DEL LLIBRE RAÍCES MALLORQUINAS DE RAMON LLULL, 1992

Capítol V

Seminari. Sapiència. Comillas. Roma

La formació dels preveres en la vida de l'Església sempre fou assumida com una necessitat de la pròpia vida d'aquesta. Així com una família engendra fills i els puja, també l'Església anava creant cristians que creixien, enfortien llurs vides i, quan era necessari, destinava algun dels seus membres perquè tengués cura de la pròpia comunitat, rebés la gràcia sacramental i així enfortís i alimentàs la fe dels germans, com ja ho havia fet l'apòstol Pau en el conegut com primer viatge paulí: Actes 14, 22-24. És veritat que, des d'aquest començament que trobam en les comunitats paulines i en els anys dels Sants Pares fins a arribar al concili de Trento (1543-1565), trobam un ventall molt ample mostrant la manera com les diòcesis s'havien anat fornint de preveres per poder posar-los al front de llurs parròquies i institucions. Preveres que eren fills del seu temps i de les seves famílies, a posta les diferències que hi havia en cada presbiteri eren immenses, però viscudes en la immensa diferència social i humana que hi havia a cada església particular, per això la garbellada que va suposar el moviment reformador sorgit a Europa en el s. XVI mogué l'Església a "renovar-se". Reunida en concili de 1543 a 1565, mirava la part doctrinal (dogma) i la part moral (vida i disciplina), i d'aquesta manera va poder donar resposta a les necessitats que hi havia.

Fou a la sessió 23 del concili de Trento, celebrada dia 15 de juliol de 1563, que es donà el decret "Cum adolescentium aetas", on es mana que cada bisbe, en el lloc que li sembli adient, "aixequi un col·legi on alimenti, eduqui i instrueixi en les sagrades disciplines" als qui seran els preveres de la seva església.¹ La creació dels seminaris arraconava

¹ Fiol i Tornila, Pere: *La institució dels seminaris*. Obra importantíssima del concili de Trento. Treball presentat en el certamen del Seminari l'any 1964, per a aquesta matèria cal mirar el capítol IV.

moltes altres maneres que hi havia i que havien fet veure que, davant els nous temps que venien, calia cercar altres solucions. Erigir un seminari no era cosa senzilla. Calia aixecar un edifici, cercar un equip de formadors i un claustre de professors. Aquests treballs suposaven també cercar unes fonts de finançament. És veritat que hi havia unes canongies que podien destinar el beneficiat a l'ensenyament, sobretot el cabiscol, lectoral, penitencier, magistral..., però aquests beneficiats estaven acostumats a gaudir del benefici i a no fer res. De totes maneres hi havia moltes altres matèries que precisaven professors. Els qui gaudien d'aquests beneficis tenien uns drets adquirits que no podien ser tocats. El resultat era que no era gaire bo de fer posar el Seminari en marxa; per altra banda, hi havia diferents convents que destinaven gent per fer el referit ensenyament i part dels edificis a aixoplugar aquests alumnes, sobretot els de la Part Forana, que l'única manera que tenien de poder estudiar era ser acollits en els convents, anar a escola a la Universitat o fer-se deixebles dels professors que cada convent posava, qui, arribada l'hora, farien els certificats pertinents exigits pel bisbe, perquè poguessin rebre l'ordenació sacerdotal.

Roma no deixava d'insistir en l'erecció del Seminari, i molts bisbes ja es trobaven ben aclaparats per anar posant en marxa tota la normativa que havia sortit del concili i, donat el cas que el Seminari havia de ser alimentat mitjançant escapçades a certs beneficis eclesiàstics, no hi trobaven manera per dur-ho a terme. Així ho explicava l'arquebisbe-bisbe Bernat Cotoner d'Olesa (1671-1684) a la *Visita ad limina*² que féu l'any 1681. Aquestes dificultats no atemoriren el bon bisbe mallorquí, per això quan arribà son successor, l'arquebisbe-bisbe don Pere d'Alagó el 1684, home que ja duia 15 anys de bisbe entre Empúries (Sardenya), 1669-1672, i Oristany (Sardenya), 1672-1684, rebutjà la idea de destinar una part del Palau Episcopal com a Seminari, comprà unes cases a la Calatrava, que foren transformades en

² *Visita ad limina apostolorum*. Al concili de Trento, li seguiren un grapat de papes que bé treballaren per anar posant i enfortint la reforma que el concili havia proclamat. Per dur endavant la reforma el papa Sixt V (1585-1590) establí que els bisbes d'Europa cada cinc anys anassin a Roma i parlassin de com anava la reforma en llurs esglésies. Aquest papa organitzà les congregacions pontificies i les de cardenals, que gairebé han durat fins al concili II del Vaticà. *Historia de la Iglesia*, BAC, volum III, pàg. 862-864.

el lloc adient per habitar-hi una vintena de joves, que podrien anar a la recentment inaugurada Universitat Pontifícia, que des de 1697 funcionava al conegut Estudi General.³

Dia 29.06.1700 s'inaugurava el Seminari. 13 seminaristes començaren a lluir la beca blava sobre el clàssic balandram. La creació del Seminari no solucionà tots els problemes, sobretot els que sorgien de l'afeblida economia diocesana, problemes que s'agreuaren a mesura que les noves idees que s'escampaven per Europa anaven arribant a Mallorca. Al començament del s. XIX fou tancat i convertit en Col·legi de Cadets d'Artilleria. Els governs constitucionals hi volien posar preveres "liberals"..., però el gran problema arribà quan se suprimí la Universitat Mallorquina (1828) i, davant la manca de professorat, el bisbe Antonio Pérez de Hiras (1825-1842) va haver d'establir les càtedres al Seminari, pagar els catedràtics, fer aules on s'impartissin les classes... Uns anys a Mallorca hi havia el Seminari Conciliar dirigit pel Sr. Bisbe, que tenia la seu al secular edifici inaugurat el 1700, i el Reial Seminari que funcionava a l'Estudi General, amb els antics professors de la Universitat. Aquests problemes i les ingerències del Govern en la vida del Seminari marquen una etapa negra d'aquesta institució.⁴

Passà la tempesta i les aigües recobraren la calma. Dia 28.06.1851 es feia públic que el prevere algaidí Mn. Miquel Salvà i Munar (1792-1873) havia estat presentat com a bisbe de Mallorca. Retornà la pau a l'illa, ja que aquest home era respectat pels lliberals i pels conservadors. El Seminari tornà a funcionar amb un bon equip de formadors i de professors, que posant en pràctica les normes que arribaven de Roma, s'anirà consolidant com a casa de formació humana i espiritual

³ L'Estudi General de Mallorca havia estat creat pel rei Ferran el Catòlic l'any 1483. Havent funcionat uns anys a Monti-sion (Palma), l'any 1540 passà al lloc on l'hem conegut sempre, al carrer de Sant Roc, on tira tira s'anaren creant les càtedres. El papa Climent X l'any 1673 l'elevà a la categoria de "Pontifici", d'aquesta manera els títols que donava tenien validesa per tot el món catòlic. Sols mancava donar-li uns Estatuts i que el rei els aprovàs, coses que dugué endavant el nou bisbe, i dia 16.10.1697 quedà tot enllestit.

⁴ Don Mateu Rotger i Capllonch pvre. *El Seminario Conciliar de San Pedro. Estudio histórico sobre la enseñanza eclesiástica en Mallorca*, Palma de Mallorca, 1900.

del clergat mallorquí. Una gran empenta experimentà aquesta institució en el pontificat del gran bisbe mallorquí Dr. Pere Joan Campins i Barceló (1898-1915), qui, ajudat d'un floret de preveres mallorquins, dotaren el Seminari d'un nou i modern Pla d'Estudis, alabat tant a Roma com en els coneguts "Seminariis Centrals", que expedien graus acadèmics, on hi havia el que llavors es considerà una gran innovació, l'estudi de la llengua i de la història del poble mallorquí. Aquest és el Seminari que visqué Mn. Sebastià Garcias Palou sota el rectorat de Mn. Bartomeu Pascual i Marroig, rector de la casa de 1915 a 1939.

La Sapiència

Amb aquest nom familiar és conegut el Pontificium Collegium Beatae Mariae semper Virginis Sapientiae Matris, fundat a Palma pel canonge Bartomeu Llull (1565-1634) l'any 1628. Tot parlant del Seminari, hem vist la urgència que l'Església posava en la fundació dels seminaris i que moltes vegades no s'aixecaven per manca de mitjans materials per fer-ho; a posta van sorgir persones que d'una manera o altra miraven d'establir el que avui coneixem com "col·legi major", una casa on poguéssiu viure un grup d'estudiants que, participant de les aules universitàries per a la formació acadèmica, en el col·legi tenien casa, aliment i formació. A Mallorca l'any 1589 ja hi havia hagut la bona intenció de crear-ne un amb l'advocació de Nostra Dona i del Sant Àngel, en vistes que un grapat d'estudiants pobres poguessin arribar al sacerdocí.⁵

El canonge Bartomeu Llull era fill d'una família de calatravins establerta en el barri ciutadà de la Calatrava, era descendent del beat Ramon Llull i, de cara a activar la causa de canonització del Beat l'any 1595, va partir cap a Roma. Allà s'establí com a sagristà de l'església romana de la Mare de Déu de Montserrat, seu de la Corona d'Aragó a Roma, i des d'aquesta situació tenia cura de tota qüestió mallorquina que s'haguera de resoldre a aquella ciutat, tot mostrant una bona eficàcia en aquests

⁵ Aquesta temptativa es veu en el document publicat en el BSAL, tom II, pàg. 350.

assumptes. Feia 12 anys que era a Roma quan fou nomenat canonge penitencier de la Seu mallorquina, per això deixà Roma, i dia 11.08.1608 prenia possessori de la canongia. Són moltes les obres bones que féu a Mallorca. El nostre monestir de Sant Bartomeu, l'any 1638, rebia 500 lliures que aquest bon home li havia deixat en son testament, diners que foren destinats a la construcció de l'actual temple conventual.⁶

El Col·legi de la Sapiència fou pensat per a 12 estudiants pobres que mostrassin ganes de ser preveres, tendrien dos estudiants de servei i un cuiner. Les constitucions del Col·legi mallorquí són molt semblants a les que tenia el Col·legi del Patriarca de València fundat el 1550. Les obres de remodelació de la casa on vivia el canonge Llull, per anar adaptant uns espais on poguessin viure 15 persones i gaudissin d'uns espais comuns, començaren el 1628, i no fou fins dia primer d'octubre de 1635 que hi entraven els sis primers col·legials. Hem de dir que la nota més típica d'aquesta institució, i la més controvertida en certes èpoques, és el fet que la gestió de la casa era duita pels mateixos col·legials, no hi havia superiors i sí un "visitador" nomenat pel Sr. Bisbe, qui tenia cura de la vida dels estudiants.

Com totes les institucions, ha tengut la seva vida marcada per les fluctuacions de la societat. Durant el pontificat del bisbe Juan Díaz de la Guerra (1773-1778), eximi antilul·lista, fou suprimit el Col·legi i els seus béns destinats a beques per a seminaristes pobres. Durant els anys convulsos del començament del s. XIX fou convertit en acadèmia militar. Suprimida la Universitat de Mallorca trobam que la Reial Societat Econòmica d'Amics del País volia que els béns de la Sapiència fossin destinats a la creació del futur Institut Balear. Cal dir que en totes aquestes situacions de perill sempre fou l'Ajuntament de Palma qui el defensà, però superades totes les adversitats la situació que ha generat entre nosaltres el fenomen turístic del s. XX, ha fet que la manca de vocacions fes que l'edifici fos habilitat com a Seminari Major, on viuen els seminaristes i llurs formadors, i poden participar a les classes que es donen a l'edifici veí, el Seminari de 1700.

⁶ Fiol i Tornila, Pere. *Sor Clara Andreu*. Biografia, Inca, 1994, pàg. 13.

Comillas

La creació del dit Centre Superior d'Estudis Eclesiàstics en aquesta vila de Santander pel marquès de Comillas, Sr. Claudi López i Bru, l'any 1892 l'hem de veure com fruit de dos moviments. D'una part, hi ha la renovació de la ciència que promovia el papa Lleó XIII (1878-1903) i que amb l'encíclica *Aeterni Patris* (1879) feia posar esment en la Filosofia i Teologia perenne que havia ensenyat sant Tomàs d'Aquino; per altra part, hi havia també tot el moviment social que pastoralment treballava per acostar el món obrer a l'Església. L'encíclica *Rerum novarum* que el papa Lleó XIII havia publicat el 1891 fou un focus potent per mirar aquest món amb ardor apostòlic i tenacitat evangèlica. Tot el moviment que hi havia a Espanya i a Europa volia presentar l'Església com a cosa del passat i contrària a la ciència,⁷ i les lluites que hi havia per establir a Espanya la llibertat de premsa, la llibertat religiosa, la llibertat d'impremta..., que d'altra banda es manifestaven posant vertaders obstacles als religiosos/oses perquè regentassin escoles, sobretot d'ensenyament superior.

El marquès de Comillas treballà ben unit als pares jesuïtes, que des de diferents camps treballaven tant la part científica de la naixent ciència sociològica, com la part pràctica creant cercles d'obriers catòlics, biblioteques populars, bona premsa...⁸ És en aquest context que hem de veure la creació l'any 1892 del Centre Superior d'Estudis Eclesiàstics que, dirigit pels pares jesuïtes, va voler patrocinar el marquès per ajudar a aixecar el nivell cultural i espiritual del clergat espanyol. El Centre l'any 1904 fou elevat a Universitat Pontifícia, i és aquí on passà Mn. Garcias Palou per doctorar-se en Filosofia. Posteriorment aquest Centre també posà seu a Madrid, conservant el títol originari d'Universitat Pontifícia de Comillas.

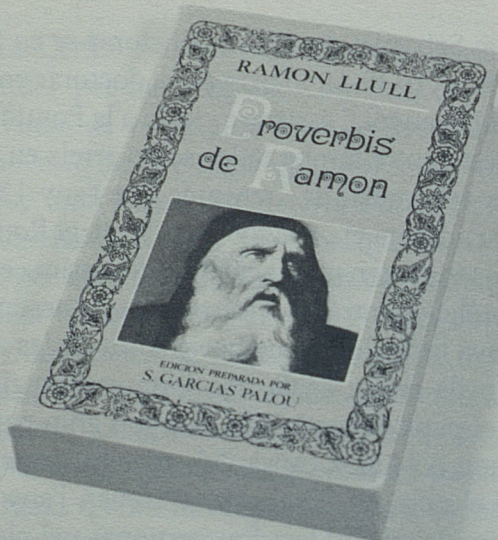
⁷ Bastaria recordar l'obra del naturalista anglès J. Guillem Draper (1811-1882) *Los conflictos entre la religión y la ciencia*, de la qual en poc temps es feren dues traduccions al castellà.

⁸ El P. Antoni Vicent S. J. l'any 1894 es presentà a Roma, acompanyat del marquès de Comillas, amb 18.523 obrers. Lleó XIII els encoratjà a seguir l'Evangeli i a divulgar la doctrina social de l'Església.

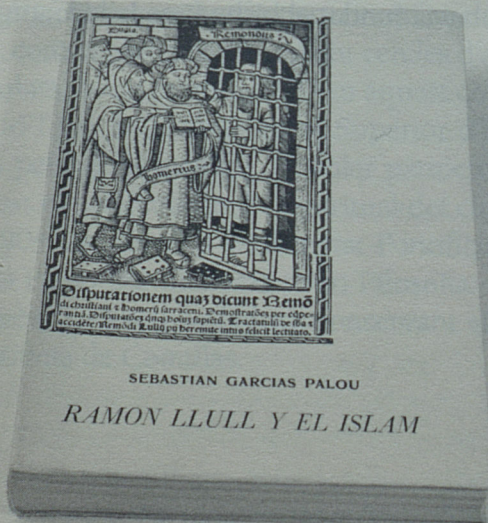
Pontificia Universitat Gregoriana de Roma

Hem vist com don Sebastià, després de doctorar-se en Filosofia a Comillas, passà a Roma (1930-1935), on es va doctorar en Teologia. Anà a viure al Col·legi Espanyol, i assistia a classe a la Pontificia Universitat Gregoriana. Aquest centre també té les seves arrels en la reforma començada després del concili de Trento, ja que l'any 1551 sant Ignasi de Loiola fundava a Roma el conegut com "Collegi Romà" vora el Capitoli. Els jesuïtes tengueren una incidència fortíssima en la predicació de la reforma catòlica contra la reforma dita protestant, i en aquest col·legi s'ensenyava la Teologia que havia sortit de les aules conciliars i que era escampada arreu; agafà una forta embranzida, de manera que l'any 1583, el papa Gregori XIII, el segon gran papa reformador, inaugurava un nou col·legi a causa del creixent augment dels alumnes, d'aquí li ve el nom de "Gregoriana". Quan l'any 1773 la Companyia fou suprimida, el Col·legi fou gestionat pel clergat de Roma, fins que l'any 1824 el papa Lleó XII el retornà a aquella. L'any 1919 el papa Benet XV comprà nous terrenys a la Piazza della Pilotta, on dia 27.12.1934, en temps del papa Pius XI, fou posada la primera pedra, i va ser en aquest edifici on Garcias Palou féu els estudis amb la beca mallorquina que havia fundat el bisbe Pere Joan Campis i Barceló.⁹

⁹ L'any 1908 el bisbe Campins havia fundat una beca perquè almanco un mallorquí residís al Col·legi Espanyol de Roma i pogués anar a la Universitat Gregoriana. D'aquesta manera s'aniria elevant el nivell científic i acadèmic del nostre Seminari. Mn. Garcias gaudi d'aquesta beca i es pogué doctorar en Teologia.

PORTADA DEL LLIBRE PROVERBIS DE RAMON, 1978

PORTADA DEL LLIBRE RAMON LLULL Y EL ISLAM, 1981

Capítol VI

Tasques pastorals

Si el jove batxiller va canviar l'Institut pel Seminari l'any 1925, va ser perquè volia ser capellà. Coneixia de prop aquesta dedicació perquè la vivia a casa amb l'oncle sacerdot i per la forma de vida i d'activitats que veia que feien els diferents vicaris que havia tractat a Biniamar. És veritat que la participació a les aules universitàries de Comillas i Roma li havien obert nous camps ben vitals per la seva manera de ser. Havia obert els ulls a la investigació històrica, i el món medieval el fascinava. La figura de Ramon Llull l'havia atret poderosament i havia gaudit de veure el procés que havien seguit la Filosofia i la Teologia tant a l'Orient com a l'Occident, i com el beat Ramon l'havia viscut i treballat per superar divisions i perquè son Amat fos conegut i estimat arreu; però la realitat s'imposava, era capellà, i acabats els anys de formació acadèmica havia de retornar a la diòcesi, i l'arquebisbe-bisbe Miralles¹ disposaria el que calia fer.

Rector de Sant Jordi, 1935-1940

Aquest lloc del municipi de Palma fou el primer camp de treball pastoral on fou enviat Mn. Sebastià. Anava a substituir un prevere felanit-

¹ Josep Miralles i Sbert (Palma, 14.09.1860 – 22.12.1947). Als 16 anys ja era batxiller i mestre d'escola. El 1878 començà els estudis eclesiàstics i fou ordenat prevere dia 07.06.1884, quedà adscrit a la parròquia de Sant Miquel. El 1887 es llicencià en Filosofia i Lletres a Madrid, el 1891 en Filosofia, i es doctorà en Teologia i Dret Canònic a València; el 1892 es doctorà en Filosofia. De 1886 a 1896 fou professor del Seminari. El 1896 féu oposicions a la canongia de canonge arxiver i les guanyà, i féu el *Catálogo del Archivo Capitular de Mallorca*, que fou publicat el 1936. Dia 15.11.1914 va ser consagrat bisbe per l'església de Lleida, on romangué fins al 1926, en què fou nomenat bisbe coadjutor de Barcelona amb dret a successió. Regi aquella església fins que el 1930 arribà a Mallorca amb el títol d'arquebisbe de Beroç i bisbe de Mallorca.

xer, que com ell havia estudiat a Roma, Mn. Rafel Caldentei i Prohens (1906-1986), qui regentà aquella parròquia de 1931 a 1935, i ara passava d'ecònom a la populosa barriada palmesana de Santa Catalina. L'any 1935, Sant Jordi no era gaire enfora del nucli urbà, però les comunicacions no eren gaire bones. Tenia el nom que li posaren els Cavallers de Sant Jordi d'Alfama, els quals després de la conquesta (1229), reberen aquestes terres i hi bastiren un oratori, però les males condicions sanitàries del lloc no havien afavorit gens ni mica la creació de cap nucli urbà. Malgrat les múltiples temptatives que hi havia hagut, donat el cas que estava prop de la Ciutat i l'avinentesa que representava per ser un bon hort per abastir de verdura fresca la població palmesana, no prosperava l'establiment humà.

Hi havia hagut diferents intents per dessecar el conegut com Prat de Sant Jordi, però hem de dir que durant segles, a Mallorca, era ben palesa la manca d'enginyers, sols algun militar que era enviat a l'illa i havia de posar esment a les construccions defensives, i algun altre encàrrec tot cercant minerals que poguessin ser rendibles. La Reial Societat Econòmica Mallorquina d'Amics del País, en el s. XVIII, en va parlar molt, però els resultats foren minsos. L'any 1814 hi hagué unes horroroses inundacions que causaren un estol de morts, i entre els anys 1815 i 1816 es feren diferents obres, dirigides pels senyors del lloc, ajudats per algun militar; però, es va haver d'esperar l'any 1845 quan l'enginyer holandès Paul Bouvy² es va comprometre a dur a terme aquesta obra que dugué endavant amb la Companyia de dessecació del Prat de Sant Jordi S. A. L'any 1848 gairebé ja s'havia sanejat tot el Prat, 633,7 quarterades. Aquesta obra i la coincidència que es començassin a parcel·lar diferents possessions van atreure multitud de jornalers de Llucmajor, Algaida, Vilafranca..., gent que davant

² Paul Bouvy de Shorrenber va néixer a Amsterdam (Holanda) el 1807, i com a militar participà en la guerra de separació d'Holanda i Bèlgica (1830). Deixà la milícia i es graduà en enginyeria a l'Escola de Mines de Lieja, el 1835 arribava a Barcelona per treballar a la Companyia Catalana de Navegació, i fou enviat a Mallorca per dirigir unes mines de lignit a Binissalem i mirar si n'hi hauria d'altres. Treballà bé com a geòleg i conductor d'aigües. Fundà, el 1846, la Companyia de Dessecació del Prat de Sant Jordi SA que tan bona feina féu; implantà els molins d'aigua que tanta prosperitat han donat a Mallorca, fins que hagué de passar a Barcelona (1867) per fer un estudi minerològic del Montseny per a la Companyia Catalana de Navegació, i allà finà aquest mateix any.

la temptació d'emigrar a Amèrica per trobar una nova vida, s'estimà més quedar a Mallorca, on havien trobat feina.

Aquest creixement poblacional va fer que l'any 1856 es restauràs l'antic oratori dels Cavallers de Sant Jordi i que la parròquia de Santa Eulàlia, a la qual pertanyien aquelles terres, hi enviàs un capellà perquè tengués cura pastoral d'aquella gent. L'any 1887 el bisbe Jacint M. Cervera (1886-1897) convertí l'oratori en vicaria *in capite* per atendre pastoralment la població que vivia en el nucli de Sant Jordi i els novells que sortien a Casa Blanca i s'Aranjassa. L'any 1937, dia 26 de maig, quan Mn. Sebastià n'era el vicari, l'arquebisbe Miralles (1930-1947) l'aixecà al rang de parròquia d'ascens, i el seu primer vicari ecònom fou Mn. Garcias, qui es va veure acompanyat d'un vicari cooperador, Mn. Jaume Ques i Vanrell, jove alcudienc que en el mes de maig havia estat ordenat prevere i que va estrenar el seu sacerdoci amb Mn. Sebastià i a Sant Jordi. Va ser aquell mateix any, en el mes de desembre, quan organitzarà, segons el costum i les obligacions pastorals del moment, una missió popular que predicaren els PP. Missioners dels Sagrats Cors, els PP. Pere Joan Grimalt i Soler (1895-1970), Bartomeu Pascual i Massanet (1874-1950) i Josep Verd i Palou (1903-1986). No oblidem que Mallorca vivia els anys de la guerra i que tota la societat la patia. Es prepararen conferències especials per a joves, per a mares de família, per als infants... Foren més de 300 els infants de Sant Jordi, Casa Blanca i s'Aranjassa que participaren en la magna processó que s'organitzà. Gairebé combregà tota la població, i el nou temple resultava petit per a la generació de gent que prenia part en els actes programats. El darrer dia hi hagué una gran processó que ens mostra el moment que es vivia: "en ella formaron las diversas Asociaciones piadosas parroquiales, las escuelas públicas y privadas con sus maestros y maestras, los Flechas de Falange Espanyola y Milicias. Un piquete armado rindió honores al Santísimo Sacramento, a los acordes de la Banda Municipal de Palma invitada al efecto".³ A la fi del XIX hi residien unes 200 persones, el 1930 ja eren 894 i l'any 1950 havien arribat a 1.676 habitants. L'antic oratori fou esbucat l'any

³ BOBM 1937, pàg. 81.

1949, ja que entre 1924 i 1934 s'havia construït el temple actual, que és el que hauria de completar el nou rector inquer arribat de Roma.

Aquesta dedicació a la vida parroquial estrenada a Sant Jordi no aclaparà tota la vida del jove vicari, sabia cercar temps per seguir estudiant i investigant, com bé ens ho demostra el cicle de conferències que en el mes de febrer de l'any 1936 feia a la Biblioteca Balmes de Barcelona al voltant de les "Noves investigacions lul·lianes i el valor de Ramon Llull en els estudis orientals". 1^a: "Circumstàncies històriques que inspiraren l'empresa orientalista-unionista de Ramon Llull"; 2^a: "L'obra escrita de Ramon Llull, amb motiu dels problemes religiosos de l'Orient cristià"; i 3^a: "Valor històric i apologètica dels escrits lul·lians relatius al cisma d'Orient"; posteriorment, tot preparant la festa lul·liana de dia 3 de juliol, a la Sapiència, dictà la conferència: "Labor desplegada por Ramon Llull para la extinción del cisma de Oriente". Semblantment dia 25 de gener de 1940, en el mateix Col·legi de la Sapiència, tot celebrant la festa de la conversió del Beat, parlava del "Valor probativo de la apologética luliana".⁴

Rector de Campos, 1940-1948

La parròquia de Sant Julià de Campos ja era una altra cosa. Era una parròquia de les 35 que s'erigiren el 1248, i en aquell moment tenia més de 6.000 habitants. Entre 1858 i 1873 s'havia aixecat un nou temple amb set capelles per banda i volta de canó, profusament coberta d'un seguit de plafons que semblava un brodat. El retaule major, dissenyat per l'escultor Guillem Galmés i executat per l'escultor Bartomeu Ginard i el fuster mestre Bernat Mates, era el goig i l'orgull d'aquella feligresia.

Allà arribà mossèn Sebastià alliberat de la feina de capellà de l'Armada (1936-1940), que havia hagut de complir els anys pastorals de Sant Jordi. Anava darrere un gran rector d'aquella parròquia, el Dr. Pere Antoni

⁴ *Bibliografia de Sebastià Garcias Palou, rector de la Maioricensis Schola Lullistica*, Mallorca, 1984, pàg. 61.

Matheu i Mulet (1903-1964), rector de Campos de 1931 a 1940 i que en aquell moment passava de rector arxipreste de Lluçmajor. Trobà una comunitat de 12 preveres que regí sàviament, i gaudien de les profundes i aclaridores homilies que cada diumenge feia des de la trona, com també fruien els infants que participaven a la catequesi i els feligresos que anaven a les reunions d'estudi que hi havia cada setmana.

Al nou temple hagué d'acabar les pilastres que féu fer de pedra viva de Binissalem, i cercà unes famílies disposades a pagar les 2.700 pessetes que costava cada una. Igualment cercà famílies perquè es fessin càrrec d'un nou banc i així fer tota la bancalada nova. Acabades aquestes obres començà una campanya per posar un nou trespol al temple, no la pogué finalitzar perquè deixà la vila per passar a Palma; l'hagué d'acabar i ho féu amb resolució i gràcia el nou rector de Campos, també el prevere inquer Mn. Gabriel Buades i Riusech (1905-1962), que ho fou de 1948 a 1953.

A Campos el Dr. Garcias és recordat primer per la fundació de l'Escola Parroquial (1941), institució que alimentava l'Escolania que servia a l'altar i als cantadoretts que des del cor, amb els preveres, ajudaven a l'harmonia i la bellesa de les funcions religioses, que aleshores eren moltes. Però Mn. Sebastià trobava que al poble li mancava un centre de segon ensenyament, on, acabats els estudis primaris, hi poguessin anar aquells infants que volguessin passar a estudis superiors i esdevenir professionals, per aquesta raó dia 20.09.1943 obria les portes el Col·legi Fra Joan Ballester O. C. La majoria de campaners no coneixien aquest frare carmelità, fill de la vila, on nasqué el 1306, i morí a Palma el 1374.⁵ No es cansava de dir el rector que, després de Ramon

⁵ Fra Joan Ballester CO. Aquest frare carmelità nasqué a Campos vers el 1305-1306 i essent jovenet entrà al convent de Palma. Fou enviat a estudiar a París, i el 1348 ja era batxiller en Teologia, i rebé l'encàrrec d'explicar al mestre de les Sentències. Fou professor de gran saviesa i el predicador més famós del seu temps. El 1358 fou elegit general de l'orde, i desenvolupà el càrrec durant 16 anys, en què celebrà tres capítols generals. Morí a Palma dia 30.09.1374, i fou soterrat a la capella del Sant Crist que hi havia al Claustre amb aquest epitafi: "Hic jacet R. Magister in Sacra Theologia, Generalis Ordinis Virginis Mariae de Carmelo Fr. Joannes Ballistarius. Obiit ultima die Setembris MCCCCLXXIV" (aquí descansa el Reverend Mestre de Sagrada Teologia, General de l'Orde de la Verge Maria del Carme fra Joan Ballester. Morí el darrer dia de setembre de l'any 1374). Vide Reus i Mas, Mn. Gabriel, *Col·legi Fra Joan Ballester. Campos 1943-1993*, Campos, 1994.

Llull, fra Joan Ballester era l'intel·lectual mallorquí més eminent de la nostra edat medieval.

Aquestes activitats pastorals s'anaven desenvolupant en el dia a dia de la vida parroquial, mentre s'enfortia el treball en les tres branques de l'Acció Catòlica i en la Congregació Mariana de Campos, per aquest motiu l'any 1941 fou nomenat director del Secretariat Tècnic de la Federació Diocesana de Congregacions Marianes.⁶ Foren treballs pastorals que anaven donant bon profit a tot quant es feia a la parròquia, i malgrat que no arraconàs gens ni mica la tasca investigadora que l'acompanyà tota la vida. Aquesta s'anava mostrant en tot un seguit d'escrits i publicacions en revistes especialitzades, com veurem a l'apartat de publicacions, i en la participació que féu a les naixents setmanes de Teologia, que a partir de 1941 s'anaven celebrant a Espanya, promogudes per l'Instituto Francisco Suárez del Consell Superior d'Investigacions Científiques. La seva vinculació intel·lectual amb els jesuïtes, a Comillas i a la Gregoriana, va fer que fos convidat a participar-hi, i allà va ser present don Sebastià, exposant amb profunditat els temes que trobava adients o que li eren assignats. A la primera, celebrada el setembre de 1941, féu la ponència "El Primado Romano, en los escritos del beato Ramon Llull". A la segona Setmana, celebrada el setembre de 1942, exposà la ponència "Cuestiones de psicología y fisiología humanas en Cristo, tratadas con los escritos teológicos del beato Ramon Llull". A la quarta Setmana, que tengué lloc el setembre de 1944, presentà una comunicació i una ponència: "La teología, como ciencia, según el beato Ramon Llull" i "El beato Ramon Llull, primer expositor de la verdadera doctrina sobre la renunciabilidad del Sumo Pontífice". A la sisena, el 1946, també li encarregaren una ponència: "La cuestión de la Procesión del Espíritu Santo, en los escritos del beato Ramon Llull". Aquest mateix any, a la festa de la Sapiència, dia 18 de desembre, dictà la conferència "Ámbito, alcances y eficacia de la teología racional del beato Ramon Llull, explicados por él mismo".

⁶ BOBM 1948, pàg. 454.

Rector de Sant Nicolau, 1948

Hem de dir que l'etapa després de la guerra del general Franco (1936-1939) i la implantació de la nova manera de fer de la Dictadura propiciaren una nova societat. Aquests moments coincidiren, per simple biologia, amb els anys de senectut de l'arquebisbe bisbe de Mallorca Dr. Josep Miralles i Sbert (1860-1947). No podem dir que Miralles combregàs gaire amb les noves idees que s'implantaven, sobretot amb les ingerències que el Nou Règim anava fent a l'Església,⁷ però la Conferència de Metropolitans anava marcant el pas, i les notícies que arribaven de la sanguinosa mortaldat que hi havia hagut en l'Espanya dita aleshores "roja", feien que s'anàs obrint pas en la nova situació que es creava. Dia 26.10.1946 fou nomenat bisbe coadjutor del vell arquebisbe el jove bisbe auxiliar de València Mons. Joan Hervàs i Benet (1905-1982).⁸ Arribà a Mallorca dia primer de març de 1947, i dia 22 de desembre d'aquell mateix any moria el Dr. Miralles, i el Dr. Hervàs passà a bisbe titular. A la nova Espanya, per Hervàs, l'Acció Catòlica era l'eina que, posada en mans del bisbe, podia organitzar tota la vida de l'Església, com bé ho feia veure la tesi doctoral que havia presentat a la Universitat de Friburg (Suïssa) l'any 1941: "Jerarquía y Acción Católica a la luz del Derecho".⁹

Per altra banda, seguint la roda de la vida, hi hagué tot un seguit de canvis tant en la Cúria Diocesana com en la vida de la Seu de Mallorca i en el seu capítol de Canonges. Sense voler ser exhaustiu podem constatar:

⁷ Josep Massot i Muntaner ha estudiat de prim compte aquest moment històric nostrat: 1977: *Església i societat a la Mallorca del segle XX*. 1978: *Cultura i vida a Mallorca entre la guerra i la postguerra (1930-1950)*. 1988: *Vida i miracles del "Conde Rossi"*, Mallorca, agost-desembre de 1936; Màlaga, gener-febrer de 1937.

⁸ Joan Hervàs i Benet nasqué a Puçol (València) el 30.11.1905. Fou ordenat prevere el 17.06.1929. El 1941 es doctorà en Dret a Friburg. El 1943 fou consagrat bisbe auxiliar de València; el 1946, bisbe coadjutor de Mallorca; titular, el 1948; bisbe de Ciudad Real de 1955 a 1976. El 1979, ja jubilat, retornà a Mallorca, on visqué a Felanitx fins a la mort dia 06.06.1982.

⁹ Fou publicada l'any 1959.

1947, febrer. Es dóna una canongia de gràcia a Mn. Josep Pailaró, i es deixa un benefici del Concordat.

1947, 5 d'agost. Mn. Joan Ensenyat i Oliver és nomenat canonge cabiscol.

1947, 8 d'agost. Mn. Josep Rosell i Santomà és nomenat canonge de gràcia d'una canongia que pertocava donar al rei, la dóna el general Franco.

1947, 19 d'agost. Mor el canonge penitencier Mn. Gabriel Muntaner i Serra. Hi ha oposicions, que són guanyades per Mn. Pere Antoni Matheu, que deixarà buida la parròquia de Sant Nicolau, on serà enviat Mn. Sebastià el mes de gener de 1948.

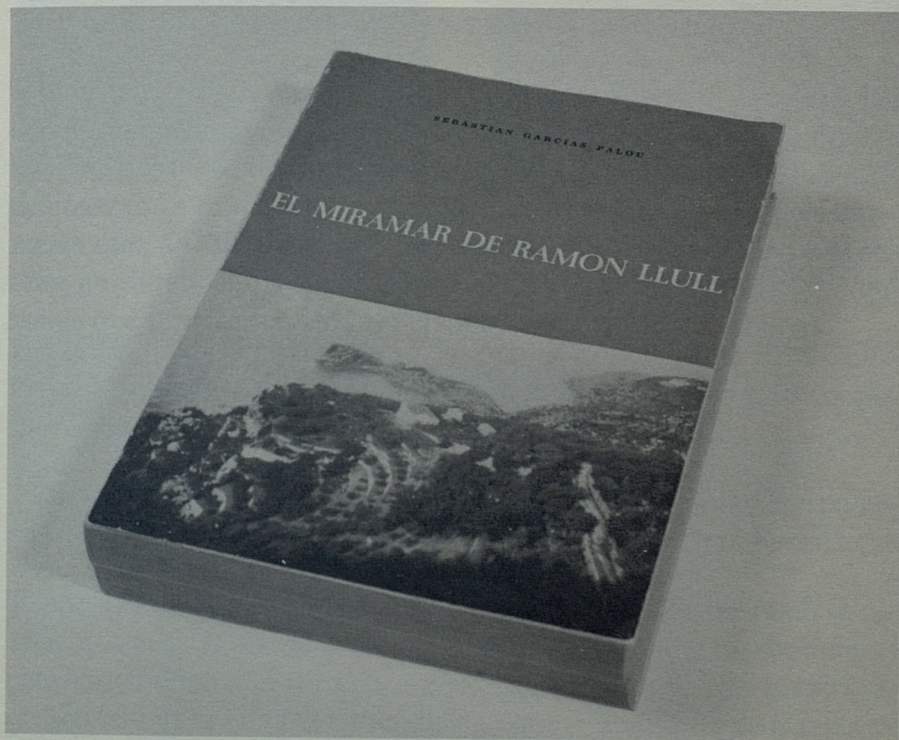
1947, desembre. Arriba la notícia que al canonge inquer Mn. Andreu Caimari i Noguera (1893-1978),¹⁰ qui gaudia d'una canongia de gràcia des de l'any 1934, li havia estat assignada la dignitat de canonge arxipreste i, per tant, deixava una canongia simple buida. Prendrà possessori de canonge arxipreste dia 16 de març, i en el mes de juliol es convocaran oposicions per ocupar-la.

1948. Dia primer de juliol es convoquen oposicions: a) per a la canongia que havia deixat buida Mn. Andreu Caimari, a la qual assignen l'ofici d'arxiver capitular; b) per al benefici de primatxer que havia deixat buit Mn. Pailaró; c) per a mestre de capella, que havia deixat buit Mn. Bartomeu Nigorra; d) per a un altre benefici de primatxer que havia deixat vacant Mn. Llorenç Llompart i Salvà.

Enmig de tot aquest moviment eclesiàstic, Mn. Sebastià Garcias, que ja havia mostrat les seves intencions d'ocupar una canongia, atès que s'havia presentat a les oposicions que havien estat convocades en altres vacants canonicals, ara s'hi presentà de nou.

¹⁰ Andreu Caimari i Noguera va néixer a Inca dia 10.02.1893. Fou ordenat prevere dia 22.12.1917, ja era oficial de la Secretaria de Cambra del Bisbat i professor del Seminari. El 1928 obtingué un benefici del Concordat a la Seu; el 1934, una canongia de gràcia; i el 1947, el títol de canonge arxipreste. Té multitud de publicacions de diferent temàtica, de les quals excel·leix la part poètica. Morí a Palma el 1978.

Poc temps residí don Sebastià a la rectoria de Sant Nicolau. Sí tengué cura que la feligresia fos ben atesa en els diferents serveis cultuals que hi havia i que eren molts, atesa la ubicació que tenia la parròquia en el cor de la Palma antiga. Les tres branques de l'Acció Catòlica foren ateses i encoratjades pel nou rector, qui en el mes de juliol hagué d'atendre també les participants al Cursillo Nacional de Universitarias de las Jóvenes de Acción Católica que se celebrà a Palma, i del qual Mn. Garcias Palou va ser professor.

PORTADA D'EL MIRAMAR DE RAMON LLULL, 1977

Estudios Lulianos

Revista internacional
de investigación luliana y medievalística

Apartado 17
Palma de Mallorca
ESPAÑA

4, octubre, 1957

Sr. Secretario del Magnífico Ayuntamiento de

I N C A

Muy distinguido Sr. y amigo: Con el apoyo del Estado, por medio del Ministerio de Educación Nacional, en su "Consejo Superior de Investigaciones Científicas", el Instituto que vijo publica, anualmente tres volúmenes de ESTUDIOS LULIANOS, obra científica que lleva el nombre de Mallorca y de la alta personalidad de nuestra historia, el doctor Ramón Llull a casi todas las naciones de Europa y América.

ESTUDIOS LULIANOS, de carácter internacional, se propone recoger cuanto, en el mundo, se publique sobre RAMÓN LLULL y, además, constituirse en archivo de la documentación de los siglos pasados.

Dada la significación de esta obra científica, y con el fin de que no falte en ninguna población mallorquina, como parte del archivo de su historia, yo suplico a esa Magnífica Corporación municipal se digne suscribirse a dichos tres volúmenes anuales, que, conjuntamente, supongan, tan sólo, la

médica cantidad anual-radicia a la ayuda que recibe del Estado de 75 pts.

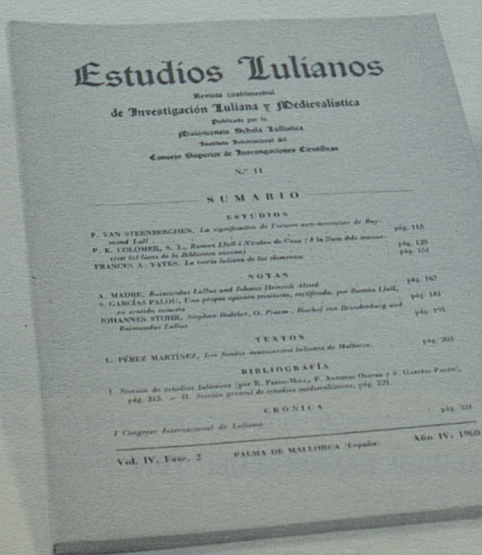
Confiado en que este Magnífico Ayuntamiento se dignará apoyar, siguiendo a los demás Ayuntamientos de la Isla, esta obra científica de resaca internacional, se complazca en testificar sus respetos y alta consideración al Sr. Alcalde, Sres. Concejales y a Vd. su afdo. en Sto. y S. S.

S. García Falou
S. García Falou, Canónigo.

DIRECTOR

Estudios Lulianos es publicado por el "Ministerio de Educación", Instituto Internacional del "Consejo Superior de Investigaciones Científicas".

CARTA A L'AJUNTAMENT D'INCA DEMANANT LA SUBSCRIPCIÓ A ESTUDIOS LULIANOS

EL PRIMER EXEMPLAR DE LA REVISTA ESTUDIOS LULIANOS

Capítol VII

Canonge, 1948

Hem vist que dia primer de juliol es convocaren les oposicions a una canongia, a mestre de capella i dos primatxers. Els canonges determinaren que les oposicions a la canongia es fessin dia 22 de setembre.¹ Segons la convocatòria els opositors a la canongia havien de fer:

1^r Dissertar en llatí, durant una hora, amb puntuació de 0 a 24, sobre el punt que hagués escollit l'opositor d'entre els tres que havien sortit a l'atzar del llibre del mestre de les Sentències.² Tot seguit havia de defensar dues proposicions, tretes del tema escollit, contra els arguments que, en forma sil·logística, li fessin dos dels seus coopositors, cada un durant mitja hora, i si no hi haguera coopositors, els arguments que li presentassen les persones designades pel tribunal.

2ⁿ Argüir en forma sil·logística i en llatí, durant mitja hora, als coopositors que per torn li tocassin.

3^r Predicar en castellà una homilia, que havia de durar una hora i amb puntuació de 0 a 24, sobre el capítol de l'Evangeli del tres que per sort li havien tocat.

També assenyalava la convocatòria que el qui fos afavorit amb la canongia, a més de totes les obligacions comunes a tots els capitulars i beneficiats, tendria el càrrec d'arxiver capitular, segons les prescripcions dels Estatuts, i hauria de predicar quatre sermons des de la taula de l'Església catedral.³

¹ Les actes capitulars de l'any 1948 encara no poden ser consultades pels investigadors.

² Per escollir aquests tres punts normalment un cantadoret de la Seu ficava tres espasins en el gruixut llibre del mestre de les Sentències, i aquests eren els temes, dels quals l'opositor n'havia de triar un.

³ BOBM 1948, pàg. 285-289. La traducció és nostra.

Foren quatre els preveres que es presentaren a les oposicions, tres mallorquins i un de peninsular. Realitzats tots els exercicis i fetes les votacions, la sessió capitular de dia 21 d'octubre ens assabenta que el Sr. Bisbe havia enviat dos oficis al capítol, un nomenant canonge Dr. Sebastià Garcias Palou i l'altre nomenant primatxer Mn. Joan Ferrer i Ordines. Dia 3 de novembre don Sebastià presentava les credencials i prenia possessori de la canongia.⁴

Canonge magistral, 1962

La magistralia és una de les canongies d'ofici, prou preuada pel fet que el canonge magistral, en les grans solemnitats, és la veu i la presència de l'Església local, que es fa present i pot corregir, endolcir i encoratjar, des de la trona de l'església mare de la diòcesi, els fidels de la comunitat cristiana. A Mallorca els magistrals havien gaudit de gran prestigi pel que deien i per la manera com ho deien. Ja els sòllers s'omplien la boca parlant dels sermons que feia a la trona de la parròquia el prevere inquer Mn. Pere Josep Llompart i Campins (1807-1893), rector de Sóller el 1857 i magistral de Mallorca de 1858 a 1893; Pere Joan Campins i Barceló (1851-1915), magistral de la nostra Seu de 1893 a 1898 que deixà el càrrec perquè fou nomenat bisbe de Mallorca (1898-1915); Llorenç Moyà i Ferrer (1857-1904), magistral de 1898 a 1904; Antoni M. Alcover i Sureda (1862-1932), magistral de 1905 a 1921, que fou promogut al Deganat de la nostra Seu, per tant deixà la magistralia que havia guanyat per oposicions el 1904; Mn. Antoni Sanxo i Nebot (1884-1961), qui després de doctorar-se en Filosofia i Teologia a la Universitat Gregoriana de Roma, començà l'exercici de son ministeri presbiteral al Seminari com a professor i a la Seu tenint cura de la música, dirigint l'*Schola Cantorum*. Guanyà les oposicions de mestre de capella (1912), les de canonge prefecte de música (1915), i passà a magistral, per oposicions, quan Alcover passà al Deganat el 1921.

⁴ Ibídem 1948, pàg. 454.

Aquest mateix camí seguí Garcias Palou. Ja era canonge des de 1948, es veia la feina que anava fent a la Maioricensis Schola Lullistica i com a professor de Teologia Fonamental i Dogmàtica del Seminari, com també la bona amistat que l'unia a don Antoni Sanxo, al qual, a mesura que passaven els anys, es veia com li resultaven feixucs i que no poques vegades demanava al canonge Garcias que pujàs a la trona de la Seu. Aquesta amistat es féu palesa quan morí el Dr. Sanxo i Nebot, com es pot veure en aquestes paraules de la crònica de la mort del vell magistral:

“En la noche del domingo Radio Popular le dedicó un sentido homenaje, que consistió en la interpretación de la ‘Schola Cantorum’ del Seminario de la cual fue el fundador del ‘Canticum fidei nostrae’ y del ‘Libera me, Domine’ intercalando entre una y otra composiciones el M. I. Sr. Dr. D. Sebastián Garcías Palou la lectura de unas emotivas cuartillas, en que evocó la egregia figura del Sr. Sancho como Magistral de nuestra Seo y glosó con cálidas palabras los últimos momentos del difunto verdaderamente edificantes sobre todo desde el punto de vista sacerdotal”.⁵

A la mort del Dr. Sancho (22.10.1961) quedà buida la canongia magistral, i dia 3 de novembre d'aquell mateix any el Dr. Enciso i Viana feia publicar l'edicta de provisió de la vacant, donant un termini de quaranta dies perquè els qui volguessin accedir a la magistralia presentassin la documentació pertinent:

1. Certificat de baptisme.
2. Certificat d'ordenació presbiteral.
3. Certificat d'estudis i de graus acadèmics si els tenia.

⁵ Ibidem 1961, pàg. 288.

4. Lletres testimonials dels seu bisbe. Si no eren de Mallorca, havien de presentar el permís de son bisbe per poder participar a les oposicions i per quedar a Mallorca per exercir el càrrec.

A les oposicions:

1. Es trauien, per sort, tres capítols de l'Evangeli, tendrien 24 hores per poder preparar un sermó, que hauria de durar quaranta minuts. Aquest exercici tendria caràcter eliminatori.

2. Es trauien, també per sort, tres temes de Teologia Fonamental o Dogmàtica, dels que hi havia a l'apèndix primer del Sínode Diocesà, que eren els que s'empraven per als exàmens triennals. Durant mitja hora hauria de respondre a dues argumentacions que li serien proposades pels altres coopositors, i si no n'hi hagués, li serien proposades pels membres del tribunal.

3. Argüir dues vegades, durant quinze minuts cada cop, als altres opositors si n'hi havia.

Acabades les oposicions i valorats els mèrits de cada un, el Sr. Bisbe i el Capítol havien d'elegir el qui trobassin més adient per al servei de Déu i de l'Església de Mallorca.

El qui guanyàs aquesta prebenda, a més de totes les obligacions que pertocaven a cada capitular, hauria de predicar els sermons de taula que d'antuvi tenia assignats el canonge magistral, als quals afegim el de la festa de Jesucrist Rei i el del dia del papa.⁶

No hi hagué altres opositors i, realitzats els exercicis, fou nomenat magistral, prenia possessió del nou benefici dia 12 de gener de 1962.⁷

⁶ BOBM 1961, pàg. 236-237. La traducció és nostra.

⁷ Ibidem 1962, pàg. 220.

Durant aquests anys va anar realitzant diferents càrrecs pastorals que el Sr. Bisbe li anà confiant. Així el 1948 fou nomenat jutge sinodal.⁸ L'any 1949 fou nomenat consiliari de l'Associació d'Intel·lectuals catòlics,⁹ censor d'ofici,¹⁰ viceconsiliari dels homes d'Acció Catòlica i president de la Junta Diocesana del Nou Seminari.¹¹ El 1950 fou nomenat viceconsiliari de l'Associació dels Sants Metges Cosme i Damià,¹² com també vocal d'Estudi de la Comissió Diocesana que es va fer en vistes a la propera proclamació dogmàtica de l'Assumpció de Maria al cels. El 1951 formà part del tribunal per al Certamen Catequètic que s'organitzà.¹³ El 1952 fou nomenat consiliari de l'Associació dels Sants Metges Cosme i Damià.¹⁴ El 1953 era el vicepresident de la Comissió Diocesana per a la Premsa Catòlica.¹⁵ El 1954, entre altres, rebé l'encàrrec de delegat episcopal en el *Diario de Mallorca*.¹⁶ Va fer el sermó, en el monestir d'El Escorial, en el pontifical, presidit pel cardenal Quiroga Palacios, per a la clausura del 1600e aniversari del naixement de sant Agustí, al qual participà tot el Govern de Madrid i la majoria de bisbes de l'Estat espanyol. El 1958 rebé diferents càrrecs: delegat episcopal per a la peregrinació a Lourdes,¹⁷ president de la Comissió

⁸ Ibidem 1948, 453.

⁹ Ibidem 1949, 32.

¹⁰ Ibidem 1949, 108.

¹¹ Ibidem 1949, 223, 293.

¹² Ibidem 1950, 228.

¹³ Ibidem 1951, 363.

¹⁴ Ibidem 1952, 261.

¹⁵ Ibidem 1953, 397.

¹⁶ Ibidem 1954, 73.

¹⁷ Ibidem 1958, 47.

del Sínode,¹⁸ féu el pregó de la Setmana Santa palmesana¹⁹ i presentà la *Biografia de Sor Maria Rafela*, la religiosa fundadora de les Missioneres dels Sagrats Cors i filla de Campos.²⁰ L'any 1959 començà una nova tasca, fou nomenat professor d'Eclesiologia del Seminari.²¹ Don Sebastià tenia fama de bon medievalista, coneixia molt bé el món i el temps del beat Ramon, es veia que sabia esbrinar la temàtica filosòfica i teològica d'aquells moments. Aleshores, com a professor de Teologia al Seminari, es pogué veure com dominava l'elesiologia que havia sortit del concili I del Vaticà (1869-1870), que proclamava la infal·libilitat pontificia i mostrava una Església com una societat perfecta que convivia amb les altres societats que s'anaven formant i desapareixent en aquest món.²² La teologia que s'ensenyava i sortia de les universitats alemanyes era ben coneguda pel novell professor. A mesura que passaren els anys i la mateixa elesiologia donà pas a contemplar l'Església com el Nou Poble de Déu, que ensenyaria el concili II del Vaticà, va ser un nou paradigma mal de digerir pel doctor Garcias, qui va comprendre que el millor que podia fer era dimitir i seguir dedicant-se a la investigació lul·liana, cosa que va anar fent des de la seva casa d'Inca.

Complerts els 70 anys (1978), va anar deixant les tasques de Ciutat i traslladà les seves coses a Inca, a la casa familiar de l'actual carrer de les Germanies. Des d'aquí donà a la impremta les obres que hem ressenyat a partir de 1978.

¹⁸ *Ibidem* 1958, 153.

¹⁹ *Ibidem* 1958, 243.

²⁰ *Ibidem* 1958, 268.

²¹ *Ibidem* 1959, 214.

²² El concili I del Vaticà fou convocat pel papa Pius IX dia 29.06.1868 amb la Butlla Aeterni Patris. Començà dia 08.12.1869 i durà fins dia 18.07.1870. Dia 21.01.1870 es repartí l'esquema de l'Església. A causa de la guerra, es donà permís dia 17 de juliol perquè, si algun bisbe havia d'anar a la seva terra, ho fes; sortiren 55 bisbes, i dia 18 fou aprovada la infal·libilitat, que els 55 aviat enviaren l'aprovació.

Capítol VIII

El lul·lisme

Coneixem amb aquest nom tot el gran corrent científic, intel·lectual, piadós i devocional que s'ha anat congriant durant segles en la figura de Ramon Llull, com també es coneix com antilul·lisme el corrent que, de moltes maneres, ha lluitat i fet guerra contra la persona de Llull i contra el pensament lul·lià. No pertoca ara endinsar-nos en aquest punt, sols volem presentar com estava el lul·lisme que, de manera ben conscient, el jove Sebastià Garcias Palou, doctor en Filosofia i estudiant de Teologia, a Roma estant, elegí com a tema de la seva tesi doctoral de Teologia: "El beato Ramon Llull y las controversias teológicas en el Oriente cristiano", i posa dues cites de Llull en el recordatori de la seva missa nova, una dels *Cent noms de Déu* IV: "Servir a Déu per sa amor és servir qui honra el Senyor e qui honra lo servidor", i l'altra: "La dolça Verge vull servir de mon poder, car sau m'ha tramés desir e bo esper". Del "Sényer ver Déu", v. 46-49.

Hem de dir que el moviment cultural que coneixem com la Renaixença proclamava amb tota raó Ramon Llull com el pare de la llengua catalana. El moviment científic i cultural que propagà l'Església amb l'encíclica *Aeterni Patris* de 1879 mostrant la ciència de sant Tomàs d'Aquino com la "filosofia perenne" i com un camí que donava seguretat davant els nous i canviants corrents que anaven sortint, i que bé lluitaven per arraconar l'Església dins les sagristies, ridiculitzant el que s'havia ensenyat durant segles, afavorí que es posassin els ulls en la persona de Llull i en la ciència que havia ensenyat tota la vida. L'apologètica en aquell moment tenia un fort predicament.

L'Església de Mallorca aleshores va viure una bona època. L'any 1898 era nomenat bisbe de Mallorca el prevere mallorquí Pere Joan Campins i Barceló, que podem dir que pertanyia al que llavors es coneixia

com “regionalisme”. Campins estimà i afavorí tota cosa que enfortís l'ànima del poble mallorquí, i entre aquestes coses hi havia Ramon Llull, que va ser presentat com el “fill major de nostra raça”, com bé ho proclamà en aquell moment Mn. Llorenç Riber en l'himne que compongué per al 6e centenari de la mort del Beat, al qual posà música l'inquer Antoni Torrandell.¹ Campins tengué cura que s'anassin publicant les obres de Llull, creà la comissió editora que ho havia de dur a terme i que havia de tenir cura del valor científic d'una obra d'aquesta envergadura. Totes les parròquies de Mallorca, amb la seva subscripció, anaven afavorint la tasca. Per altra banda, era necessari tenir les obres a mà per poder arribar a l'anhelada canonització del Beat, ja que, si en molts d'aspectes s'afavoria la coneixença de l'obra de Llull com a científic i com a literat, Campins volia que també fos conegut l'home de Déu que ho sacrificà tot per conèixer i estimar Déu, i per fer-lo conèixer i estimar per aquells que tenien altres religions, sobretot jueus i musulmans. Per aquesta raó, Campins, a més de promoure l'aspecte científic encarregat a la comissió editora, també intentà que cresqués la coneixença popular, la devoció al sant. Així doncs, tot preparant el 6e centenari de la mort del Beat, va fer que es publicassin dues biografies populars: *Vida compendiosa del Bt. Ramon Llull*, escrita per Mn. Salvador Galmés i Sanxo (1876-1951), i *Vida popular del B. Ramon Llull*, escrita pel prevere solleric Mn. Jaume Borràs i Rul·lan (1879-1954). Féu que els llocs lul·lians de Mallorca, Cura i la basílica de Sant Francesc, fossin cuidats pel naixent TOR i la Real, pels MSSCC.

Malauradament la Primera Guerra Mundial (1914-1918) i la mort de Campins (1915) feren que els projectes que havia acaronat per celebrar el 6e centenari de la mort de Llull s'anassin esvaint. El solemne mausoleu projectat per fer davall de l'altar major de la basílica de Sant Francesc ja no es duria a terme, i s'haurien de cercar altres mitjans per fer arribar a les novelles generacions mallorquines, la història íntegra de l'Amic i de l'Amat. Si la celebració del 6^e centenari de la mort

¹ Puix que regnau coronat ha esdevingut l'himne oficial de tota celebració lul·liana. Amb l'avinentesa de la celebració del VII centenari de la mort de Llull, la col·lecció Ximbellí n'ha fet una nova edició.

(1915-1916) es va veure empetitida per la guerra i per la mort de Campins, restaven encara altres cites que s'havien de dur endavant: la celebració del 7^e centenari de son naixement (1932-1934) i el centenari de la clausura de la Universitat Lul·liana i la creació de l'Institut Balear, que arribaria a tenir el nom de Ramon Llull.

La celebració del 7e centenari del naixement de Ramon Llull fou celebrat, a Mallorca, encapçalat per la Carta pastoral que l'arquebisbe-bisbe Josep Miralles i Sbert escriví als mallorquins dia 19.06.1932.² Amb quatre punts ens mostrava l'asceta, l'apòstol, el màrtir, el savi i l'eminent intel·lectual, punt primer.³ En el II, la ciència apologetica que tengué i proposà Llull mostrant que les controvertides "raons necessàries" no són demostracions en el sentit amb què ho explica la ciència moderna, "sed solum persuasibiles rationes" (només són raons que ens conviden a creure). En el punt III ens parla d'un seguit d'acèrrims adversaris, posa la data de 1858 quan l'alemany Helfferich publica *Ramon Llull y los comienzos de la literatura catalana*, oferint un rest d'autors que el defensen i enalteixen, fent-nos veure l'arquebisbe com havia seguit l'evolució del lul·lisme que havia conegut i estimat en els anys en què fou alumne i professor. El IV punt ens diu: "a nosaltres ens pertoca fomentar el coneixement de la magna figura del polígraf, intensificar l'amor al màrtir de Crist i donar a conèixer les idees mare que feren néixer la seva tasca científica, fruitaren en la seva altíssima santedat i el conduïren a donar la seva vida com testimoni de la seva fe ardentíssima".⁴

² BOBM 1932, pàg. 293-319.

³ "nobleza de nacimiento, hermosura y bizarria corporales, ingenio vivo y despejado, esmero de educación, irresistibles inclinaciones a la liberalidad y a la misericordia, aptitud para los estudios serios y levantados, inspiración poética amaestrada en los autores provenzales, refinamiento de cultura con el trato de la Corte y las amistades con los notables personajes de su época, elevados empleos en el palacio del mismo Rey, abundancia de bienes materiales, digna esposa y amantes hijos: todo le fue concedido con estupendo ecuaníme concierto, y todo lo malogró con su ligereza y devaneos, con su hervor de pasiones y su olvido de la propia dignidad y de los vínculos del deber", ibídem pàgina 298.

⁴ Ibídem pàgina 315. La traducció és nostra.

Miralles es mostrava joiós per la bona llavor sembrada pels treballs sobre Ramon Llull que any rere any s'havien anat presentant en el Certamen que es convocava cada any al Seminari i convidava que, a més d'admirar-lo com a filòsof, cresqués el nombre dels qui li resaven un parenostre. Creà una comissió integrada per Mn. Bartomeu Pascual i Marroig, canonge lectoral i rector del Seminari; Mn. Antoni Sanxo i Nebot, canonge magistral i professor del Seminari; i el P. Pere Joan Cerdà TOR, fundador del Col·legi Beat Ramon Llull d'Inca, perquè organitzàs una "Setmana Apologetica", que fou celebrada a la basílica de Sant Francesc de dia 6 a dia 13 de novembre. Cada dia hi havia missa de comunió amb sermó, llició a les 12 i, a les 18.15 h, coròna, càntics i sermó. Fou inaugurada el diumenge dia 6 amb la llició inaugural que féu el mateix arquebisbe, i la clausura tengué lloc el diumenge dia 13 de novembre amb solemne pontifical en el qual predicà Mn. Antoni Sanxo. Segons les cròniques publicades hi assistí gran quantitat de participants de tota casta i condició, que mostraren molta satisfacció per la manera com s'havia organitzat i duit a terme.⁵

La celebració de la clausura de la Universitat Lul·liana (1828) i la creació de l'Institut Balear (1835) foren l'avinentesa de la fundació de l'Escola Lliure de Lul·lisme. Per entendre aquesta Escola ens hem d'acostar a la persona del fundador i al moment en què va néixer. Mn. Francesc Sureda i Blanes (1888-1955), el seu fundador, fou un prevere ordenat el 1912 i format també en la Universitat Gregoriana de Roma, de la qual vengué Doctor en Filosofia i en Teologia, estudis que completà llicenciant-se en Dret a la Universitat de València. Començà exercint el ministeri sacerdotal treballant en els sindicats d'Obrers Catòlics, en la Congregació Mariana de Montisyon i com a vicari de la parròquia ciutadana de Sant Nicolau. L'any 1918 ingressà en el cos de capellans de l'Exèrcit i compaginà tota la vida servint aquest i treballant en l'estudi i la divulgació de l'obra lul·liana. L'any 1935 fundà la Maioricensis Schola Lullistica, associació internacional dedicada a l'estudi de Ramon Llull, del lul·lisme i de la cultura medieval, que

⁵ BOBM 1932, pàg. 544.

tengué com a mitjà de divulgació la revista *Mediterraneum*, el primer número de la qual sortí el mes de juliol de 1936 i, a causa de l'aixecament militar del general Franco contra la II República, no en sortí cap altre.⁶ El 1937, el cardenal de Toledo el nomenà Primer Capellán de las Fuerzas de Baleares.⁷ Acabada la guerra i retornat Sureda i Blanes a Palma (1942), restaurà l'escola acollint-se al Dret Canònic i com a entitat depenent de l'Església, i en fou nomenat el primer rector. L'òrgan de difusió fou la revista *Studia Monographica* (1947-1955), que l'any 1949 s'integrà al Consell Superior d'Investigacions Científiques. A mesura que els anys passaven va tenir el suport de Mn. Garcias Palou, i la seva mort, dia 25.12.1955, provocà que tots els *magistri* de l'Escola Lul·lística Mallorquina, espargits per Europa i Amèrica, votassin i per unanimitat elegissin Mn. Sebastià com a rector de la institució.

Una de les primeres coses que féu el nou rector va ser, tot aplicant el primer article dels Estatuts: "emprendre facilitar i recolzar, específicament, la investigació lul·liana, i, en general, la medievalística,⁸ per aquest motiu es començà la publicació de: *Estudios Lulianos. Revista cuatrimestral de Investigación Luliana y Medievalística. Publicada por la "Maioricensis Schola Lullistica" Instituto Internacional del "Consejo Superior de Investigaciones Científicas"*, que tengué aquestes parts: Estudis. Notes. Textos. Bibliografia i Crònica. Aquesta novella publicació volia entroncar amb l'antiga *Revista Luliana* que havia sortit al començament del segle XX (1901-1906), encoratjada pels grans lul·listes Joan Maura i Gelabert (1841-1910) i Salvador Bové (1869-1915), que havien sabut veure que el lul·lisme havia nascut de l'encès afany de destruir els errors cristians dels segles XIII i XIV, de l'alt desig d'aconseguir que tornassin a Roma els grups cristians dissidents i de l'ideal de conquerir espiritualment pel cristianisme tots els altres pobles de la terra, perquè Ramon Llull, amb la seva personalitat tan característica, no va néixer per atzar en el s. XIII. Per contra Ramon

⁶ GEM, X, 373.

⁷ BOBM 1937, pàg. 427.

⁸ Statutum, I.

Llull és ben fill de la seva època. No és una planta exòtica que el vent dugués de climes d'altre temps. És quelcom singular, certament, però aquesta mateixa singularitat sols té la seva explicació adient en l'ambient que hi havia aquells anys. Un Ramon Llull aïllat de la realitat de la vida i dels problemes del seu segle no és l'històric Ramon Llull.⁹

Ara ressegurem la nota bibliogràfica que ell mateix preparà i que fou publicada el 1984 "baix dels auspicis del Patronat de l'homenatge a l'autor dels treballs que la constitueixen".¹⁰ Aquestes són les aportacions que féu al lul·lisme:

1956. Per la votació feta pels *magistri* de l'Escola Lul·lística de Mallorca aspergits per Europa i Amèrica, és elegit per unanimitat rector de la dita Escola.

1956. Organitza un curs monogràfic de divulgació lul·liana, que clausura amb la conferència "La investigació científico-lul·liana en la tasca que s'ha imposat la Maioricensis Schola Lullistica".

1956. Dia 16 de maig, al saló d'actes de l'Excma. Diputació Provincial de Balears, pren possessorí del càrrec de rector de la Maioricensis Schola Lullistica. Hi són presents el Dr. Enciso i Viana, bisbe de Mallorca, qui dóna lectura al nomenament, i les autoritats de la província i de la Ciutat. Fa son discurs inaugural "Distintos aspectos de la labor científica que el lulismo señala, hoy, a la Maioricensis Schola Lullistica".

1956. Se celebra a l'Institut Nacional d'Ensenyament Mitjà Ramon Llull el I centenari del naixement de Menéndez y Pelayo, tot recor-

⁹ *Estudios Lulianos*. Vol. I, fasc. 1. Any I. 1957. Presentació i cita de la conferència que féu a Palma l'any 1884 Menéndez y Pelayo: "El 'Ramón Llull' de Menéndez y Pelayo —el más autorizado representante de la cultura genuinamente española del siglo XIX— es un hombre en quien se hizo carne y sangre... el saber enciclopédico del siglo XIII. Su 'Ramón Llull' es filósofo, apologeta, el escolástico popular, místico, misiólogo y misionero, pedagogo, escritor, novelista, lingüista, poeta de la Mística y de la Metafísica enciclopedista... A través de las mismas facetas lo mostraba M. Wulf. Por último, fué el mismo Pío XI quien, solemnemente, proclamó, ante el mundo, el mérito singular de las páginas y concepciones misiológico-lulianas".

¹⁰ Bibliografia de Sebastià Garcias Palou, rector de la Maioricensis Schola Lullistica, editada pel Patronat de l'homenatge a l'autor l'any 1984.

dant una cèlebre conferència que allà hi va fer l'any 1884 sobre Ramon Llull. Es du a terme amb l'assistència de les autoritats provincials i del claustre de professors, i el Dr. Garcias Palou fa la conferència "Perfiles fisonómicos del 'Raimundo Lulio' de Menéndez y Pelayo".

1957. Publica el primer número de la revista *Estudios Lulianos*.

1957. Organitza un curs de divulgació lul·liana i el clausura dictant una conferència.

1957. Publica, amb introducció i notes, el *Libre del gentil e los tres savis*.

1957. Organitza un cicle de conferències d'arrels lul·lianes, que clausura dia 26 de maig amb la conferència "La contribució dels lul·listes dels segles XIX i XX al progrés del lul·lisme".

1958. L'Associació Missionera Seglar visita Mallorca i, després d'haver pregat davant la tomba del Beat, a Sant Francesc, es reuneix a Montision, i el Dr. Garcias els fa la conferència "L'esperit de la missiologia lul·liana".

1959. El Círculo Mallorquín organitza el "I Ciclo de 1959", i dia 23 d'abril hi fa una conferència.

1960. I Congrés Internacional de Lul·lisme (Formentor).

1960. Dia 12 d'octubre, amb l'avinentesa del "Dia de la Hispanidad" celebrat a Palma amb l'assistència del ministre Sr. Castiella i del Cos Diplomàtic Hispanoamericà, pronuncia el parlament "La personalidad apostólica y europea de Ramon Llull".

1961. S'instal·la una estàtua de Ramon Llull al pati dels Teòlegs del Seminari Nou, el Dr. Garcias fa la conferència "El pensamiento luliano sobre la función del sacerdote".

1962. En els locals de l'Associació Espanyola per a l'estudi de la filosofia medieval de Madrid, dia 27 d'abril fa la conferència "Un quinquenio de estudios lulísticos (1957-1962)".

1963. Tot celebrant el VII centenari de la conversió del beat Ramon, n'organitza la commemoració, i se celebra solemne pontifical amb l'assistència dels rectors i dels batles de l'illa. Mn. Sebastià fa el sermó. Aquest centenari comença amb la Carta pastoral que el Dr. Enciso i Viana publica el 08.12.1961; dia 15.07.1962 hi ha solemne pontifical, que oficia a la basílica de Sant Francesc, on predica fra Justo Pérez de Urbel.

1963. Dia 28 de juny dicta una conferència lul·liana a la facultat de Teologia de l'alemanya Universitat de Friburg.

1963. Dia 3 de juliol pronuncia una conferència lul·liana a la facultat de Filologia romànica de la Universitat de Munich.

1963. Clou, amb una conferència lul·liana, el cicle sobre homes, fets i coses de Mallorca, que havia organitzat el Círculo Mallorquín de Palma.

1965. Participa en la XXV Setmana Espanyola de Teologia, celebrada per l'Institut Francisco Suárez del C. S. de O. C. llegint una comunicació lul·liana.

1965. Surt, a Frankfurt, una reimpressió facsímil, més reduïda que l'original, de l'edició maguntina de l'obra de Llull: *Opera Raimundi Lulli*, impresa a Magúncia (Alemanya) entre 1721-1742, amb una introducció de Friedrich Stegmüller.

1966, 1966, 1968, 1970 i 1972. Cada dia 25 de gener, amb l'avinentsa de la festa de la conversió del beat Ramon, organitza unes sessions acadèmiques a la sala de sessions de l'Ajuntament de Palma.

1967. L'Ajuntament de Palma inaugura el monument a Ramon Llull vora el port, i el Dr. Garcias fa el parlament inicial, clou l'acte el batle Màxim Alomar Josa dia 18 d'octubre.

1969. La Fundación Dragán organitza un cicle de conferències, que és clausurat per Mn. Sebastià dia 16 de maig, amb la conferència "Concepción luliana de una comunidad internacional de Europa".

1973. 28 de setembre. En el saló de sessions de l'Ajuntament de Lluçmajor, fa la conferència "Ramon Llull, en la història del Lul·lisme".

1976. 5 de març. A l'Aula Clínica de l'Hospital Provincial i dins el Curs de Doctorat en Medicina, dirigit pel Dr. Rodríguez Tejerina, pronuncia una conferència de tema lul·lià.

1976. II Congrés Internacional de Lul·lisme a Miramar.

1976. Dia 3 de juny l'Excma. Diputació Provincial de Balears li concedeix per unanimitat la Medalla de Plata de la Província.

1977. Publica la que serà la seva segona obra lul·liana: *El Miramar de Ramon Llull*. 370 pàgines. Palma de Mallorca.

1978. El Centro de Informática Técnica y Material Administrativo de Madrid, dia 14 de novembre, ret un homenatge al beat Ramon, i Mn. Garcias fa el parlament inicial.

1978. Publica la seva tercera obra lul·liana: *Proverbis de Ramon*. Traducció del llatí i del català al castellà amb introducció i notes crítiques històriques, teològiques i filosòfiques. 476 pàgines. Madrid.

1981. Publica la seva quarta obra lul·liana: *Ramon Llull y el Islam*. 487 pàgines. Palma de Mallorca.

1983. La Facultat de Teologia de la Universitat de Navarra organitza un "Seminari de Professors" i el conviden perquè el dirigeixi. Dia 10 de novembre fa la dissertació "Tácticas apologético-misionológico-diplomáticas, ideadas por Ramon Llull, para lograr la unión con los cristianos separados de Roma; y valoración de su pensamiento ecumenista".

1984. Publica la seva quinta obra: *La biografía de Ramon Llull, dictada por él mismo* (anàlisi crítica de la *Vida coetània*).

1984. "Mallorca, en la vida y en la obra de Ramon Llull".

Capítol IX

Els congressos internacionals de lul·lisme

Entre la tasca lul·lística duita a terme pel Dr. Garcias Palou és de destacar la celebració dels dos congressos internacionals de lul·lisme, en els quals participaren lul·listes de renom i de fama internacional.

La convocatòria rebé una nombrosa resposta, sobretot el primer Congrés, el segon també tengué una bona acollida a pesar de la seva modestia de mitjans externs i el fet que fos un tema monogràfic, “Miramar”, de vertadera transcendència per a la història del lul·lisme. La generosa resposta a la convocatòria prova el poder de convocatòria del rector de la Maioricensis Schola Lullistica, el nostre biografiat Dr. Sebastià Garcias Palou. Hi assistiren participants de distintes nacionalitats i de la més alta categoria científica; entre ells hi havia homes i dones, cosa no gaire corrent sobretot a l'any 1960, en què se celebrà el primer Congrés.

I Congreso Internacional de Lulismo¹

El primer Congrés es va celebrar a Formentor els dies 19-23 d'abril de 1960. Fou patrocinat per la Dirección General de Relaciones Culturales. Assumí la presidència el Rnd. Fra Ephren Longpré, OFM. La presentació fou a càrrec del Dr. Garcias Palou i pronuncià el discurs inaugural el Rvdm. Dom Anselm Albareda, OSB, prefecte de la Biblioteca Apostòlica Vaticana.

Dia 1. A les 9 del matí, a la basílica de Sant Francesc, on es conserva el sepulcre del beat Ramon Llull, se celebrà una solemne missa oficiada

¹ I Congreso Internacional de Lulismo, programa. *El Heraldo de Cristo*, núm. 602 – març de 1960.

per l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Mallorca. En el presbiteri se situaren el bisbe electe d'Eivissa, Dr. Francesc Planas; el Rvdm. Dom Anselm Albareda, prefecte de la Biblioteca Apostòlica Vaticana; i el M. Rnd. P. Antoni Bauçà, ministre provincial del TOR.

Ocupà la presidència l'Excm. Sr. Governador Militar, general Marcide; el governador civil accidental, Sr. Villalonga; el president de l'Audiència, Sr. Garbayo; i el batle de Palma, Sr. Massanet. També tengueren llocs preferents el president general del Congrés, Rvdm. P. Efreng Longpré; el rector de la Maioricensis Schola Lullistica, Can. Dr. Garcias Palou; l'acadèmic Sr. Eugenio Montes; el rector de l'Estudi General Lul·lià, Sr. Thomàs; i el delegat d'Informació i Turisme, Sr. Soriano. S'hi trobaven presents tots els congressistes i nombrós públic.

Durant la missa, en la qual pronuncià una eloqüent plàtica el Dr. Enciso Viana, la Capella Seràfica interpretà diverses composicions sacres.

Els congressistes volgueren aprofitar l'ocasió per visitar el sepulcre del Doctor Il·luminat i el bell claustre franciscà. Acabada la missa, sortiren de la plaça de Sant Francesc amb dos autocars, per dirigir-se a Formentor, on arribaren prop de les dotze i mitja del migdia. Així mateix, partiren cap allà les autoritats provincials i locals de Palma.

Obertura del Congrés. Després d'uns moments de descans a l'hotel, que foren aprofitats per allotjar els congressistes, tots els membres del Congrés es traslladaren al Club dels Poetes, on tendria lloc la solemne sessió d'obertura. Allà ocuparen llocs distingits el capità general, Sr. José Sotelo; el bisbe de Mallorca, Dr. Enciso; el governador civil accidental, Sr. Villalonga; el president de l'Audiència Territorial, Sr. Garbayo; i el governador militar, Sr. Marcide.

En el local s'havia instal·lat un perfecte servei d'altaveus, davant els quals el rector de l'Escola Lul·lística de Mallorca, don Sebastià Garcias Palou, pronuncià un vibrant discurs d'obertura, en el qual, després de saludar els congressistes, tractà la base del Congrés i de l'oportunitat, el caràcter i la finalitat d'aquest.

Acabada l'eloqüent oració del Sr. Garcias Palou, que fou acollida amb un nodrit aplaudiment, llegí el discurs inaugural el Rvdm. P. Anselm Albareda, prefecte de la Biblioteca Apostòlica Vaticana. El discurs, en llatí, fou seguit amb gran interès pel culte auditori.

Finalment, el president general del Congrés, amb breus, vibrants i eloqüents paraules, donà per obert el Congrés i iniciades les seves tasques.

L'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Mallorca dirigí una salutació als reunits, donant-los la benvinguda a Mallorca i desitjant que les tasques d'aquest Congrés de Formentor resultassin un total èxit de l'esperit i de la cultura lul·lians.

El moment més emocionant d'aquest primer contacte dels congressistes es produí quan el rector de l'Schola Lullistica anuncià que s'havia dirigit un telegrama a S. S. Joan XXIII, expressant al Sant Pare la filial obediència i veneració dels reunits en començar aquesta sèrie d'actes lul·lians.

Primera sessió. A les cinc del capvespre, sota la presidència del professor Paul Wilpert, director del Thomas-Institut de la Universitat de Köln, tengué lloc la primera sessió plenària. Actuà de ponent el Dr. Fernand van Steenberghen, professor de la Universitat Catòlica de Lovaina, que desenvolupà el tema "La significación del trabajo antia-verroísta de Raimundo Lulio".

Després s'entaulà un interessant col·loqui, d'extraordinària altura científica. Hi intervingueren el professor Riedlinger, de la Universitat de Friburg; Mlle. D'Alverny, de la Biblioteca de París; el Dr. Millàs de la Universitat de Barcelona; el P. Batllori; el Dr. Carreras i Artau, catedràtic de la Universitat de Barcelona; i el Dr. Candillac, professor de Filosofia Medieval de la Universitat de la Sorbona.

En finalitzar el col·loqui fou entregat a tots els congressistes el llibre *Introducción a Ramón Llull*, editat per la Dirección General de Relaciones Culturales.

Sessions simultànies. A les set del capvespre començaren les sessions simultànies que es desenvoluparen en dues dependències distintes de l'hotel. La primera fou presidida pel Dr. Paolo Rossi, professor de la Universitat de Milà, i actuaren com a comunicants, presentant magnífics treballs, el Dr. Wilpert, que tractà sobre "Las relaciones del cardenal Nicolás de Cusa con Raimundo Lulio"; el Dr. A. Madre, de l'Institut Lul·lístic de Friburg, sobre "Ramon Llull y J. H. Alsted"; el Dr. Eusebi Colomer, sobre "El lulismo de Nicolás de Cusa"; el Dr. Johannes Stöhr, sobre "Stefan Bodeker, obispo de Brandenburg, lulista del siglo XV"; i el Dr. Francisco da Gama Caeiro, sobre "Ortodoxia y lulismo en el siglo XVII".

La segona de simultània, presidida pel Rnd. Baudouin Gaiffier, tengué com a comunicants el Dr. Johannes Vicke, que presentà "La evangelización de Canarias en el siglo XIV, según el modelo del Beato Ramón Llull"; el llicenciat Lorenzo Pérez Martínez, que parlà sobre "La causa del lulismo en Mallorca a fines del siglo XV y a principios del XVI: Daguí, Bellver y Casellas"; el Dr. Ramon Sugranyes i de Franch, que tractà sobre "Ramón Llull y los proyectos de cruzada"; i el P. Batllori, que oferí el seu treball "Certezas y dudas en la biografía luliana".

I així acabà la primera jornada a Formentor, que fou d'un intens i fructífer treball.

Dia II. La primera sessió plenària s'inicià poc després de les deu del matí, després que arribassin els congressistes que havien pernoctat a Palma. Fou presidida pel professor de la Universitat Catòlica de Lovaina Dr. Maurice Giele, i en fou el ponent el director de l'edició crítica de les obres llatines de Ramon Llull, Dr. Friedrich Stegmüller, professor de la Universitat de Friburg, que tractà el tema "La edición de las obras latinas de Ramón Llull. Problemas y experiencias", que desenvolupà de forma magistral.

Hi intervingueren també de forma que causà profunda impressió Mlle. D'Alverny, conservadora del Departament de Manuscrits de la Biblioteca Nacional de París, i el Sr. Boigas, de Barcelona, precisant les opinions de J. Bedier.

Sessions simultànies. A continuació començaren les sessions simultànies del matí. La primera fou presidida per l'Excm. Sr. Antonio Reyes, de l'Academia de la Lengua de Veneçuela, que va dissertar sobre "Influencias lulianas en la mística del Siglo de Oro". Seguí la comunicació del Sr. G. Morey Mora, que llegí un bell treball sobre *El Quixot* i el *Llibre de cavalleries* de Ramon Llull. El Dr. Bertini presentà un documentat treball sobre aspectes ascètics del "Blanquerna en el 'Llibre d'Amic e Amat'" i en relació amb les "Florecillas de S. Francisco". El Dr. Juan Zaragüeta, de la Real Academia de Ciencias Morales y Políticas i director de l'Institut Lluís Vives del CSIC, llegí un documentat estudi sobre "El 'Llibre d'Amic e d'Amat' como culminación del ideal de Blanquerna". I per acabar fou llegit el treball que envià al Congrés Mn. Antoni Pons, el notabilíssim historiador de les nostres ciutats, en el qual es referia a "Mn. Mateu Gelabert, ferm apòlogista de Llull".

La segona sessió simultània fou presidida pel Dr. Johannes Vincke, de Friburg (Alemanya), fou llegit el treball sobre "Ramón Llull y Escoto", original de Miss Frances A. Yates, professora de la Universitat londinenca, que no assistí al Congrés. La doctora Mlle. Odette d'Allerit, de la Investigación Científica de Strassburg, presentà una comunicació molt notable sobre "Ramón Llull y la tradición del eremitismo apostólico". El Dr. Rudolf Brummer, de la Universitat de Mainz, desenvolupà el seu treball sobre "Un poema de controversia latina y el *Libre del gentil e los tres savis*".

Les dues reunions simultànies acabaren després de les dotze del migdia. Moltes de les comunicacions donaren peu a intervencions d'altres congressistes.

Segona sessió plenària. Sota la presidència del professor de la Universitat de Torí Dr. Giovanni Bertini, a les quatre del capvespre, començà la plenària del capvespre. El ponent fou el Dr. Jordi Rubió Balaguer, de l'Institut d'Estudis Catalans, i el tema versà sobre "La expresión literaria en la obra científica de Ramón Llull", amb què demostrà, una vegada més, la preparació literària i lingüística de l'il·lustre professor

barcelonès. Analitzà les obres en prosa i les rimades, i explicà amb abundància d'arguments la seva construcció i el valor del seu lèxic, fins i tot en el lloc i temps en què les escrigué. El professor Bertini ressaltà l'objectivitat de la ponència, per la qual cosa felicità el Dr. Rubió, i després el Dr. Ruffini aclarí que en els seus treballs s'havia limitat a una anàlisi que qualificà d'inicial.

Sessions simultànies. La sessió primera simultània fou presidida per l'Excm. Sr. Francisco de Gama Caeiro, professor de la Universitat de Lisboa, i el Sr. Josep Maria Millàs, de la Universitat de Barcelona, presentà un curiós treball sobre el "Tratado de Astronomía de Ramón Llull", en què demostrà les previsions lul·lianes quant a aquesta difícil ciència i amb els errors en els quals caigué, fruit de la situació de la ciència a la seva època.

El Dr. Sebastián Cirac, també de la Universitat de Barcelona, presentà així mateix un treball molt curiós i de gran interès sobre "Causa del fracaso misionero del beato Ramón Llull". La tercera comunicació fou a càrrec del Dr. P. Gabriel Seguí, SS. CC., procedent de Roma, i versà sobre "Las relaciones del Císter y San Bernardo con el beato Ramón Llull", tema en el qual està especialitzat. La darrera comunicació es degué al Dr. Jocelyn N. Hillgarth, i el tema no podia ser més interessant: "La Biblioteca de La Real: fuentes posibles de Llull".

La segona sessió simultània fou presidida pel Dr. Giulio Bonafede, de la Universitat de Palerm, i s'hi presentaren quatre comunicacions: la primera del Dr. P. N. González Caminero, que versà sobre "El pensar panorámico de Ramón Llull". La segona fou del P. Garcia Colombàs Llull, de Montserrat, i es referí a "Feijóo y el lulismo". La tercera fou enviada per Mons. Juan Tusquets i tractà sobre la "Fundación de la Escuela primaria según Ramón Llull". La quarta fou la del Dr. E. de Antón Cuadrado, de la Universitat de Barcelona, i tengué com a tema "Plenitud metafísica de la filosofía luliana". I el Dr. Bartolomé María de Xiberta es referí al "Presunto racionalismo de Ramón Llull".

Tots els que intervingueren a les sessions plenàries i a les simultànies foren calorosament aplaudits i molt felicitats.

Commemoració del 25e aniversari de la Maioricensis Schola Lullistica. Record al fundador

El dia 21 es complí el 25e aniversari de la fundació de la Maioricensis Schola Lullistica, i els congressistes dedicaren el dia a realitzar una visita a Miramar i després seguir fins al Port de Sóller, on dinaren.

La jornada s'inicià amb la celebració a la basílica de Sant Francesc, a la capella del sepulcre del beat Ramon Llull, d'una missa en sufragi de l'ànima del Rnd. Dr. Francesc Sureda Blanes, fundador i primer rector de la Maioricensis Schola Lullistica. En va ser el celebrant el provincial dels Franciscans, el P. Antoni Bauçà. Hi assistiren un bon nombre de congressistes, el delegat provincial del Ministerio de Información y Turismo, Sr. Soriano; el rector de l'Estudi General Lul·lià, Sr. Thomàs; i la major part de *magisters* de l'entitat lul·liana.

Acabada la piadosa cerimònia, els congressistes ocuparen un autocar i es dirigiren a Valldemossa i Miramar, on es reuniren amb els altres congressistes que havien pernoctat a Formentor. Alguns es detingueren a la Cartoixa i després a Miramar, es visità el mirador tot admirant l'impressionant paisatge, i en el portal de la capelleta de la Santíssima Trinitat d'aquell bell lloc, el llicenciat Sr. Joan Pons Marquès llegí un breu i erudit treball sobre el tema "Ramón Llull y Miramar", i al final la interessantíssima dissertació fou obsequiada amb un prolongat aplaudiment.

Després, ocuparen un altra vegada els autocars i continuaren fins al Port de Sóller, on tengueren el dinar, obsequi de la Junta Provincial de Turisme. Se celebrà a l'acreditat Hotel Edén, a base d'un menú selecte molt ben servit. La taula presidencial fou ocupada pel president general del Primer Congrés Internacional de lul·lisme, Rnd. P. Fra Ephrem Longpré OFM; el ja citat Sr. Francisco Soriano, delegat del Ministerio de Información y Turismo; el secretari general del Congrés,

advocat i catedràtic don José Enseñat: el director de l'Arxiu Històric de Mallorca, don Joan Pons Marquès; Dr. Johannes Stöhr; l'Excm. Sr. Juan Zaragüeta, de la Real Academia de Ciencias Morales y Políticas; Dr. Giovanni M. Bertini, professor de la Universitat de Torí; i el Dr. Candillac.

Acabat de dinar i després d'un ràpid recorregut pel port solleric, regressaren a la capital per visitar l'"Exposició lul·liana" que fou instal·lada a la Casa de Cultura, sota l'organització de l'Arxiu Històric de Mallorca i la Biblioteca Pública.

Honraren amb la seva presència aquest acte l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe, Dr Enciso i Viana; l'Excm. Sr. Gobernador Civil accidental, Sr. Villalonga Blanes; l'Excm. General Gobernador, Sr. Marcide que representava el capità general; el patró de la Maioricensis Schola Lullistica, Sr. Quint-Zaforteza; l'Excm. Sr. General Subinspector, Sr. Llompart; l'Excm. Sr. General d'Aviació, Sr. Gutiérrez López; l'Il·lm. Sr. Coronel Cap del Terç d'Infanteria de Marina, Sr. Escuin, en representació de l'almirall en cap de la Base Naval; i l'Il·lm. Sr. Delegat d'Información y Turismo, Sr. Soriano Frade.

L'"Exposició" fou interessantíssima i de gran valor, es meresqué els elogis de tots els visitants.

Seguidament a la basílica de Sant Francesc i davant el sepulcre del Doctor Il·luminat es cantà un tedèum. Davant l'altar i a la vora del Sr. Bisbe, es col·locaren el provincial dels Franciscans P. Bauçà i el superior del convent P. Tous.

Actuà de preste el prof. Van Steenberghe i de ministres el P. Garcia Caminero, S. J. i el P. Giele. De prevere assistent, el Rnd. Sr. Josep Vives.

Amb el cant del *Te Deum* per la capella coral d'aquella església basílica interpretat a l'orgue, finalitzà la jornada.

Dia IV. Sessió plenària. A les deu del matí, sota la presidència del Dr. Juan Zaragüeta, de la Real Academia de Ciencias Morales y Políticas

i director de l'Institut "Luis Vives" de Filosofia, començà la quarta sessió plenària, que tengué de ponent el Rnd. Dr. P. Fra Erhard W. Platzeck, OFM, professor del Pontificium Atheneum Antonianum de Roma, que tractà el tema "Descubrimiento y esencia del Arte de Ramón Llull". El discurs sobre el descobriment de l'art lul·lià —digué, en resum— exigeix abans de tot, una comparació entre el *Llibre de contemplació en Déu* i l'*Ars maior*. Els punts d'enllaç entre els dos llibres són especialment tres: primer, les figures de lletres combinatòries (certa influència de Yezirah); segon, les virtuts divines (influència del segle XII llatí); tercer, les figures geomètriques (probablement influència de Ricard de Sant Víctor). La transició del *Llibre de contemplació* a l'*Ars maior* es manifesta per un pas notable dels problemes particulars a una visió més general del saber humà proper de tot ser real, fonamentats, aquest i aquell, últimament en Déu. Un segon pas, fet a l'*Ars inventiva*, ens du a una lògica inventiva generalíssima del ser real.

La sessió plenària del capvespre, dedicada a la presentació dels dos primers toms de l'edició crítica de l'*Opera latina* de Ramon Llull, fou presidida pel Rvdm. Dom Anselm Albareda, OSB, prefecte de la Biblioteca Vaticana. En ella fou dissertant el Rnd. P. Miquel Batllori, S. J. de la Reial Acadèmia de la Història, que qualificà l'aparició d'aquests toms de vertader esdeveniment en la història del lul·lisme, en la qual marca el començament d'una nova època. L'edició havia estat dirigida pel professor Stegmüller, i els dos toms havien estat preparats pel Dr. Stöhr, la labor dels quals elogià extraordinàriament. Digué que quasi totes les obres que contenen són inèdites. A través d'elles és fàcil esbrinar el caràcter crític que té tota l'edició. Afegí que de les obres que figuren en elles es disposa d'un manuscrit bàsic contemporani de Ramon Llull; i d'algunes d'elles, també, el text català. Hi ha obres de les quals es tenen dues edicions llatines diferents. Qualificà l'edició com a obra perfecta per als estudiosos lul·lians. El P. Batllori donà també compte que aquells dies s'havia anunciat l'aparició del segon i darrer volum de les obres essencials de Ramon Llull.

Hi intervingueren després el rector de la Maioricensis Schola Lullistica, doctor Garcias Palou, qui expressà les raons que tengué per encar-

regar aquesta edició crítica al doctor Stegmüller i per fer públic el seu agraïment a l'Institut Lul·lístic de Friburg per labor realitzada: el doctor Giele, professor de la Universitat Catòlica de Lovaina, sobre "La Sociedad Internacional para el estudio de la Filosofía Medieval"; i la Dra. Sofia Vanni, professora de la Universitat Catòlica del Sagrat Cor (Milà), sobre "El Centro de Estudios Medievales" de dita Universitat.

Les sessions simultànies. La primera sessió simultània del matí fou presidida pel Dr. Francisco Elías de Tejada, catedràtic de la Universitat de Sevilla. La primera comunicació es degué al Rnd. P. Antoni Oliver, CR, professor del Seminari Teatí de la nostra ciutat, sobre "La 'Donatio Constantini' en los escritos y en la mente de Ramon Llull"; la segona, al Rnd. Sr. Joan Soler, pvre., sobre "Concepción luliana de la propiedad"; i la tercera, al professor don José Enseñat Alemany, secretari general de la Maioricensis Schola Lullistica i del Congrés, sobre "El derecho político en los escritos de Ramon Llull".

La segona sessió simultània, la presidí el Dr. Mario Ruffini, de Torí. Els comunicants foren: la Dra. Rosalia Gilleumas, directora de la Biblioteca Pública de Gijón, sobre "La tradición manuscrita e impresa del 'Llibre d'Amic i Amat' hasta el siglo XVI"; el Rnd. P. Miquel Tous Gayà, TOR sobre "La edición de las *Obres completes* de Ramón Llull"; el Dr. Pedro Bohigas, Conservador de la secció de manuscrits de la Biblioteca Central de Barcelona, sobre "Les cronologies lul·lianes i el sentit personal d'algunes obres de Ramon Llull"; i el Rnd. P. Baudouin de Gaiffier, S. J., de la Société des Bollandistes (Brussel·les), sobre "El culto del Bienaventurado Raimundo Lulio".

També el capvespre se celebraren dues sessions simultànies. A la primera, que presidí el Dr. Ramon Sugranyes de Franch, professor de la Universitat de Friburg (Suïssa), els comunicants foren: el Dr. P. Fra Miquel Oltra, OFM de San Francisco el Grande (Madrid), sobre "Teoria del amor en el 'Llibre d'Amic i Amat' de Ramón Llull"; el Rnd. P. Fra A. Soria, OFM, de l'Institut Lul·lístic de Friburg, sobre "Reforma moral de la obras de predicación de Ramón Llull"; el Rnd. P. Josep Sabater, S. J. amb relació a "El lulismo de la Compañía de Jesús"; el Rnd.

P. Fra Andreu de Palma, OFM, sobre “Un món millor, en els aspectes social i religiós en les obres de Ramon Llull”; i el Dr. Francisco Elías de Tejada, de la Universitat de Sevilla, respecte a “La metodologia jurídica luliana”.

Presidida pel professor Sr. Francesc de B. Moll, director del *Diccionari català-valencià-balear*, es realitzà la segona sessió simultània del capvespre. Hi presentaren comunicacions: el professor Dr. Mario Ruffini, de Torí, sobre “Osservazioni sulla rima del ‘Plant de Nostra Dona Santa Maria’ de Lulio”; el Rnd. P. Fra Miquel Colom, TOR, sobre “Les arts i els oficis dins les obres catalanes de Ramon Llull, principalment en llur aspecte lexicogràfic”; el Dr. Miquel Dolç, professor de la Universitat de València, sobre “Ocells i arbres dins el ‘Llibre de Amic e Amat’”, i la Dra. Thérèse d’Averny, del Departament de Conservació de Manuscrits de París, “Hallazgo de nuevos manuscritos lulianos”.

Dia V. Darreres sessions i clausura del Congrés. Les dues sessions plenàries.

Com a les jornades anteriors, se celebraren dues sessions plenàries. La primera, a les deu del matí, fou presidida per la Dra. Sofia Vanni Rovighi, professora de la Universitat Catòlica del Sagrat Cor (Milà). El ponent fou el professor Robert D. F. Pring-Mill, de la Universitat d’Oxford, que dissertà sobre el tema “Ramón Llull y las tres potencias del alma”. A la seva exposició el ponent prengué el tema de les tres potències com a punt de partida per exposar el “quadre del món” (Weltbild) del Beat i mostrar fins a quin punt ell es fonamentà sobre la recognició universal de certs “llocs comuns” on la seva validesa traspassava les fronteres entre la cultura islàmica, la judaica i la cristiana. Després, parlà sobre les potències de l’ànima en la figura espiritual de Llull, per acabar traient la conseqüència que tant l’Art general com la mística lul·liana pareix que depenen de la naturalesa del seu “quadre del món”, que no era sinó una elaboració de certs llocs comuns de les cultures medievals.

A la sessió plenària del capvespre, que començà a les quatre i que presidí el Dr. Rudolf Brummer, professor de la Universitat de Mainz,

fou ponent el Dr. Joaquim Carreras Artau, catedràtic de la Universitat de Barcelona. El seu tema fou “Presencia del lul·lisme en la història”. El Dr. Carreras intentà fer unes pinzellades de l'estat actual de les investigacions en el camp de la història del lul·lisme, donant relació dels progressos obtinguts en els darrers quinze anys i assenyalant les tasques més urgents a emprendre. Digué que sí s'havia obtingut molta llum pel que fa a l'edat mitjana; es referí al procés del lul·lisme europeu renaixentista i, també, als fets a l'edat moderna. Cal destacar, quant a Espanya, la continuïtat de l'esforç mallorquí per defensar l'ortodòxia del Doctor Il·luminat. Acabà lamentant que el lul·lisme contemporani fos el més desconegut, atès que mancava escriure la seva història en els darrers vint-i-cinc anys.

Les sessions simultànies. Al dematí se celebraren dues sessions simultànies. A la primera, presidida pel Dr. Josep Maria Millàs, catedràtic de la Universitat de Barcelona, els comunicants foren: el Rnd. P. Fra E. Longpré, sobre “La primauté de Christ selon Raymond Llull”; el Dr. Giulio Bonafede, professor de la Universitat de Palermo, sobre “Note sulle ‘dignità’ divine”; el Dr. Riedlinger, de l'Institut Lul·lístic de Friburg, sobre “Ramón Llull y Averroes según el ‘Liber reprobationis errorum Averroes’”; i el Rvdm. Dom Anselm Albareda, prefecte de la Biblioteca Apostòlica Vaticana, sobre “El lul·lisme a Montserrat, en el segle XV”. Al capvespre, sota la presidència de l'Excm. Sr. Dr. Antonio Reyes, vicerector de l'Academia Venezolana de la Lengua, els comunicants foren el professor Armand Llinarès, de la Universitat d'Alger, sobre “El caràcter de Ramon Llull a la llum de la caracteriologia francesa moderna”; i el Dr. Fra Salvador de les Borges, caputxí, professor de Teologia del Col·legi de Sarrià (Barcelona), sobre “Ramon Llull i la pau cristiana”.

Sessió de clausura. A les sis del capvespre començà la sessió de clausura, a la qual assistí l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Mallorca, Dr. Jesús Enciso i Viana –que havia arribat poc temps abans acompanyat del seu capellà, Rnd. Sr. José Ramón Echave– i que presidí el president general de Congrés Rnd. P. Fra Ephrem Longpré, OFM.

Primerament els congressistes escoltaren amb profunda devoció la lectura del següent telegrama:

“Al Dr. D. Sebastián Garcías Palou, Presidente de la Junta Organizadora del primer Congreso de Lulismo –Formen-tor (Mallorca)– Augusto Pontífice, al recibir sentimientos viva gratitud expresiones adhesión que Vuestra Reverencia le ha dirigido en nombre participantes Congreso Inter-nacional Lulista, complácese otorgarles, en testimonio paternal benevolència y en prenda escogidas gràcies y luces divines, implorada Bendició Apostólica. Cardenal Tardini.”

A continuació, es donà compte de les nombroses adhesions rebudes, entre elles les dels bisbes de Menorca i Terol, i el colofó va ser a càrrec del president del Consejo Superior de Investigaciones Cientificas.

En primer lloc, parlà el rector de la Maioricensis Schola Lullistica, Dr. Don Sebastià Garcias Palou. Començà posant de relleu com es recull, a les acaballes del Congrés, el fruit de la col·laboració tan àmplia com íntimament compenetrada, en la qual havien quedat de relleu els mèrits i valors científics de les ponències i comunicacions, i com havia avançat la investigació lul·lística. Destacà que les lliçons explicades s'havien centrat no en un sol aspecte de la personalitat a l'obra de Ramon Llull, sinó en detalls, a vegades minuciosos, de les diverses facetes dels seus escrits, intentant descobrir les fonts dels seus coneixements, investigant les petjades de la seva doctrina a pensadors dels segles posteriors. Digué després que aquest Congrés tenia tot el caràcter de gran introducció crítica a d'altres que podrien convocar-se per a l'estudi integral d'algun dels més rellevants aspectes de Ramon Llull, i que el plantejament de tants temes científics-lul·lians mouria, indubtablement, els conradors del lul·lisme a emprendre renovats estudis. Referint-se a la Maioricensis Schola Lullistica, afirmà que el Congrés havia constituït l'expressió més grandiosa i viva del caràcter internacional d'aquesta, i que consolidà la seva contextura. Opinà que el Congrés havia posat de manifest la necessitat de connectar

les activitats lul·listiques, amb les quals suggerí l'actual floració dels estudis medievals. *Estudios Lulianos* vendria a ser la prolongació viva de l'esperit i de les idees del Congrés. Acabà expressant a tots els congressistes la seva gratitud per les seves sàvies lliçons i demanant a Déu que a tots enllaçàs, sempre, l'esperit d'unitat tan sentida i predicada sempre per Ramon Llull. Fou aplaudit moltíssim.

A continuació, el president del Congrés Rnd. P. Fra Ephrem Longpré, OFM, pronuncià un eloqüent discurs de clausura. Seguidament, dirigí la paraula als congressistes el nostre estimat prelat, Dr. Enciso Viana, qui manifestà la seva satisfacció per l'èxit aconseguit pel Congrés. Recollint alguns dels pensaments expressats pel P. Longpré, expressà la necessitat de posar de relleu la vida interior del beat Ramon Llull, de propagar la seva devoció, que és —digué— l'atractiu de l'esforç pastoral del Doctor Il·luminat, que de tal manera es posicionà quant a la idea cristiana, i que hem d'imitar per irradiar la veritat entre el món que la coneix poc i entre la que no la coneix gens. S. E. Rvdma. féu avinent la seva cordialíssima felicitació als reunits: per allò que havien duït i exposat, i per poder tornar als seus respectius països duent la fraternitat i els vincles aquí nascuts, que havien de ser fecunds per a llur obra investigadora. Acabà assegurant que a Mallorca sempre trobarien el clima ideal a l'esperit, a l'acollida i a la cordialitat.

Finalment, el P. Longpré declarà clausurat el Congrés, que tan extraordinari èxit obtingué i que tan singular ressò va tenir.

Col·loqui Internacional Lul·lià

Tengué lloc el diumenge dia 24 d'abril. Ocuparen la presidència l'Excm. i Rvdm. Senyor Bisbe Dr. Enciso Viana, que duia la representació del nunci de S. S.; l'Excm. Sr. Capità General José Sotelo; l'Excm. Sr. Governador Civil i Cap Provincial del Movimiento Plácido A. Buylia y Willamil; el president de l'Audiència Territorial, Sr. Fermín Garbayo; el batle de Palma, Sr. Joan Massanet; el president de la

Diputació, Sr. Rafel Villalonga; i el delegat del Ministerio de Información y Turismo Sr. Francisco Soriano Frade.

Entre els assistents figuraven a llocs distingits, a més dels congressistes, diverses autoritats de la literatura i del periodisme, entre els quals es trobaven el Sr. Camilo José Cela i el Sr. Eugenio Montes.

Entre els representants de països estrangers i altes personalitats arribades de la capital d'Espanya recordam els Excms. Srs. Ambaixadors d'Iran i Noruega, representacions diplomàtiques de l'Índia, Libèria, Alemanya, Colòmbia, Pakistan, Marroc, Itàlia, França, Gran Bretanya, Santo Domingo i Egipte, representacions de centres culturals nacionals i estrangers.

Obrí l'acte el director general de Relacions Culturals, qui començà el seu discurs saludant els estrangers assistents i destacant la importància de Ramon Llull a la cultura cristiana. Acabat el seu breu parlament, el rector de la Maioricensis Schola Lullistica, Dr. Garcias Palou, féu un resum del Congrés.

Finalitzat el parlament, el director general de Relacions Culturals anuncià que el Govern havia concedit al doctor Garcias Palou l'ingrés a l'Orden de Isabel la Catòlica, en el grau de "Comendador." I entre nombrosos i calorosos aplaudiments, imposà tan preuada condecoració al Dr. Garcias Palou en nom del Ministro de Asuntos Exteriores. A continuació el director general de Premsa, Dr. Muñoz Alonso, pronuncià brillant discurs sobre el tema "Ramón Llull y los problemas contemporáneos".

Acabat el parlament del Dr. Muñoz Alonso, s'inicià el col·loqui. Parlà en primer lloc el Dr. Enrique de Antón Cuadrado. Li seguí en l'ús de la paraula el doctor alemany Von Randa, qui estudià la presència de les idees de Llull a la història d'Espanya i del món.

Intervingué el Dr. Zaragüeta, referint-se a la filosofia de Ramon Llull. L'actuació d'Eugenio Montes fou destacadíssima dins el col·loqui. El

filòsof danès H. Broadsled féu una profunda exposició de la mística de les obres lul·lianes. I tancà el col·loqui, després d'una simpatiquíssima intervenció de l'agregat cultural de l'Ambaixada Francesa, Mr. Ginard, que s'interessà per la publicació d'una antologia d'obres lul·lianes, el director general de Premsa.

A les tres del capvespre, en el menjador de l'Hotel Formentor, tengué lloc un dinar ofert per la direcció de dit Hotel a les personalitats que havien assistit al col·loqui. Acabat el banquet, el director general de Relacions Culturals oferí als ambaixadors, a les autoritats de la província i al rector i secretari de la Maioricense Schola Lullistica una medalla commemorativa, i anuncià la publicació d'una antologia lul·liana, conforme als desitjos expressats pel professor Ginard.

Després de dinar els congressistes i personalitats es traslladaren a Alcúdia, visitaren Pollentia i regressaren a Palma, des d'on, en dies successius, visitaren Miramar, Randa, Cura i altres llocs lul·lians.

II Congreso Internacional de Lulismo²

El segon Congrés tengué lloc els dies del 19 al 24 d'octubre de 1976 a Miramar per commemorar el VII centenari de l'erecció del col·legi-monestir pel papa Joan XXI. Va convocar nombrosos medievalistes i lul·listes, i demostrà, una vegada més, el pes científic i el poder de convocatòria del Dr. Garcias Palou.

Ocupà la presidència de la Junta d'Honor del Congrés S. M. Joan Carles I d'Espanya. La Santa Seu designà el Rvdm. Monsenyor José Ruyschaert viceprefecte de la Biblioteca Apostòlica Vaticana, per assistir al Congrés, per presidir les solemnes sessions d'obertura i clausura, celebrades en el monestir de la Cartoixa de Valldemossa.

² *Estudios Lulianos*, vol. XXI, fasc. 3, any XXI, 1977.

El Congrés, segons el Dr. Garcias Palou a la primera convocatòria del maig de 1975, se centraria "en la significación històrica de Miramar, dentro del pensamiento y de la obra del gran misionólogo y misionero mallorquí". Tot i que el Congrés es dedicava monogràficament a Miramar, hi hagué 44 intervencions que poden distribuir-se en tres apartats principals: les que tracten el tema de la "missió", les biografies i les sistemàtiques.

Des de dos aspectes es considerà el tema missional a Ramon Llull. Diversos treballs dedicaren l'atenció a les bases teològiques i ideològiques que conformaren el seu ideal missioner: Dr. Miquel Nicolau Pons S. J., prof. de la Universidad Pontificia de Salamanca: "Motivación misionera en las obras de Ramon Llull"; B. Mendia. "La apologia y el Arte lulianos, a la luz del agustinismo medieval"; J. Gracia, "El misionero como filósofo"; J. Stöhr. "El pensamiento de Ramon Llull acerca de la conversión de los musulmanes, en los últimos años de su vida"; Dr. Miguel Cruz Hernández, arabista i filòsof, prof. de la Universidad Autónoma de Madrid: "La fundación de Miramar y el sentido de la sabiduría cristiana"; Dr. Sebastià Trias Mercant, "La ideología lingüística de Miramar"; Dr. Francisco Canals Vidal, prof. de la Universitat de Barcelona: "'Conveniencia' y 'optimismo' en Ramon Llull"; W. Artus, "El dinamismo divino y su obra máxima, en el encuentro de Ramon Llull con la filosofía árabe".

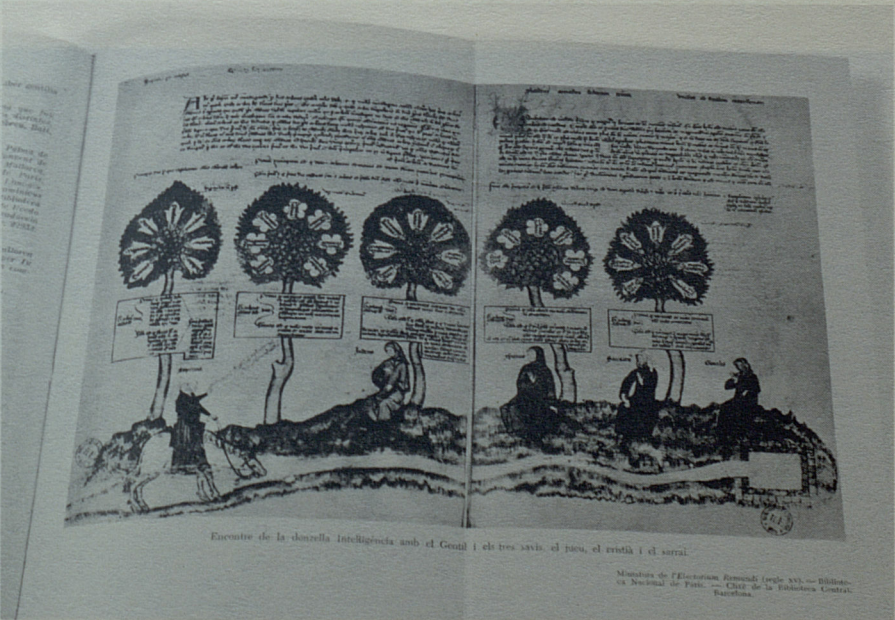
El context que emmarca aquest pensament lul·lià fou tractat per prestigiosos arabistes principalment; Dr. G. Anawati: "La rencontre de deux cultures en Occident, aux moyen âge: dialogue islamo-chrétien et activité missionnaire"; Ch. Boumrane: "Ramon Llull et l'Islâm maghrébin"; Ch. E. Dufourcq: "La Méditerranée et le chistianisme: Cadre Géopolitique et géoéconomique de l'apostolat missionnaire de Ramon Llull"; Lic. Jaume Riera i Sans: "Les llicències reals de predicar a jueus i sarraïns"; Dr. Urvoy: "Le point de vue des musulmans sur la connaissance de la langue arabe par les missionnaires chrétiens"; C. del Valle: "El conocimiento del hebreo en la alta Edad Media española".

Un segon bloc a destacar és el que tengué com a punt central de la investigació la fundació de Miramar, com a expressió genuïna de l'ideal missioner lul·lià. Es tractaren, també, temes de la vida de Llull, o del seu entorn historicocultural que ajuden a la comprensió de la seva obra: Dr. Sebastià Garcias Palou, rector de la Maioricensis Schola Lullistica: "Lo que fue el Miramar de Ramon Llull"; Dr. Llorenç Pérez Martínez: "Miramar a través de la historia"; P. Miquel Colom TOR: "El nom de 'Miramar' dins la toponímia lul·liana"; Dr. Rudolf Brummer, prof. de la Universitat de Mainz: "L'enseignement de la langue arabe à Miramar: faits et conjectures"; prof. Armand Llinarès, de la Universitat d'Alger: "Langue, pensée et moeurs arabes dans le 'Llibre de Contemplació'"; D. Anthony Bonner: "El 'Libre de gentil e los tres savis' dentro de la enseñanza luliana en Miramar"; M. Martins, "El espíritu de Miramar en el 'Llibre de Blanquerna'"; Dr. José María da Cruz Pontes, prof. de la Universitat de Coimbra: "La fundación de Miramar en sus relaciones con Portugal y el lulismo medieval portugués"; Dr. Álvaro Santamaría: "Les escoles de mestre Ramon 1478-1516"; l'Excm. Dr. P. Miquel Batllori de la Real Academia de la Historia y director d'*Arquivum Historicum* S. J.: "Ramon Llull i sant Ramon de Penyafort"; Dr. P. Eusebi Colomer S. J., prof. de la facultat de Filosofia de Sant Cugat del Vallès: "Ramon Llull y Ramon Martí"; Dr. Guillem Rosselló Bordoy – llic. Jaume Sastre: "El mudejarismo en Mallorca, en la época de Ramon Llull"; Dr. Gabriel Llompart C. R.: "Francesc Prats: devotio moderna, humanismo y lulismo en Miramar"; Dr. Miquel Nicolau i Pons S. J.: "El P. Jerónimo Nadal y el anacoreta de Miramar Fr. Antonio Castañeda"; J. Ruysschaert: "Les écoles de langues de Ramon Llull de Miramar à Vienne"; L. Robles: "El 'studium arabicum' del Capítulo dominicano de Toledo, de 1252: Antecedentes del Miramar de Ramon Llull"; Dr. Josep Perarnau i Espelt, prof. de la facultat de Teologia de Catalunya: "El diàleg entre religions en el lul·lisme castellà medieval."

I, finalment, hem de remarcar uns treballs de temes del sistema lul·lià en la seva etapa contemporània de Miramar: E. W. Platzeck: "La esencia de la 'contemplación religiosa', según Ramon Llull, en la época de

1271-1276”; Ch. Lohr: “Ibn sap’in y el origen de la lógica de Ramon Llull”; Dr. José María Sevilla: “La medicina de Ramon Llull en la época de Miramar”; Dr. José María Rodríguez Tejerina: “El pensamiento médico de Ramon Llull en la época de Miramar”.

Aquest extens conjunt de ponències i comunicacions presentades durant les quatre jornades de sessions representa, sense cap dubte, un bagatge important dins la investigació lul·liana. La presència dels especialistes de diverses procedències científiques enriqué el desenvolupament de les discussions i els col·loquis, i suposà un gran pas dins l'estudi de Ramon Llull.

IL·LUSTRACIÓ A LA INTRODUCCIÓ AL LLIBRE DEL GENI I LOS TRES SAVIS

MEDALLA DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS, 1984.
GENTILESA DE LA FAMÍLIA GARCÍAS-REAL

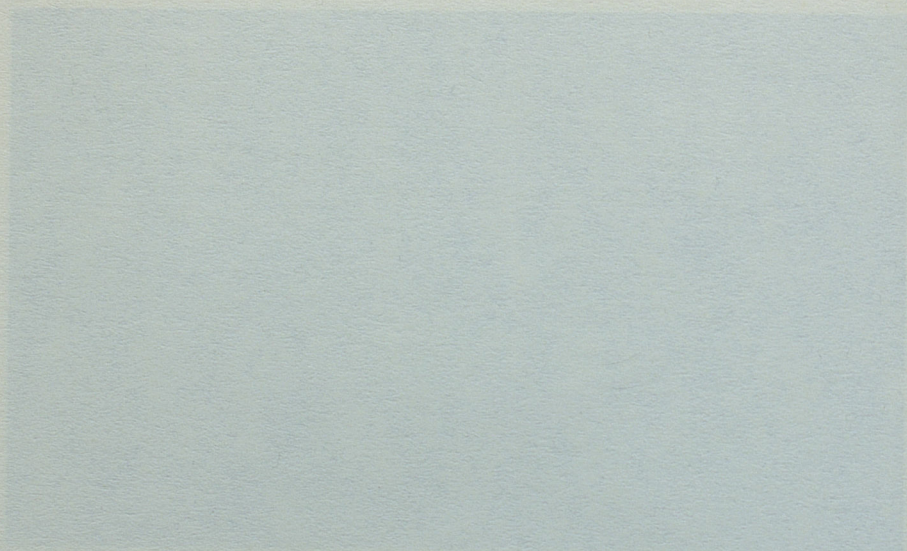
ACTE D'ENTREGA DE LA MEDALLA DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE
LES ILLES BALEARS A SÓLLER. 1984. GENTILESA DE XIMBEL·LÍ

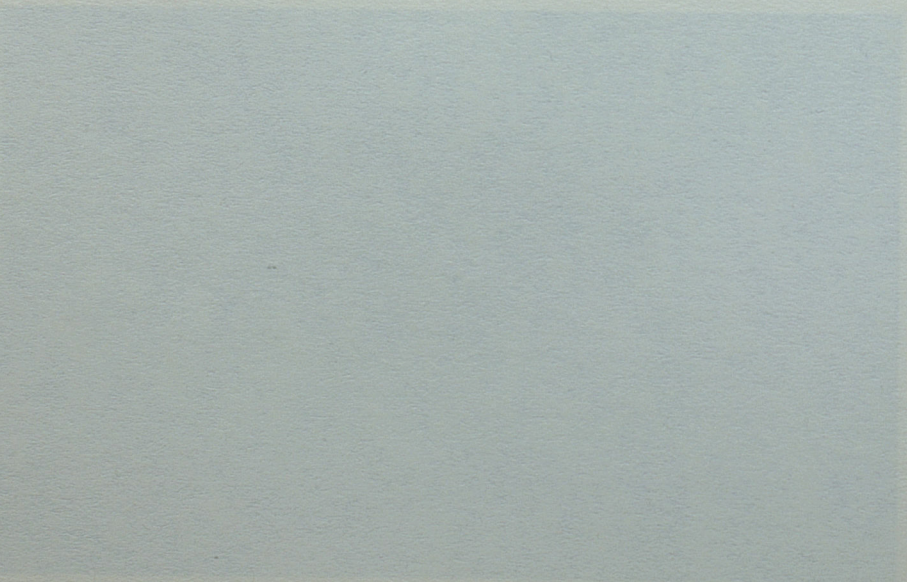
UN DELS ACTES DEL I CONGRÉS INTERNACIONAL DE LUL·LISME A FORMENTOR, 1960. GENTILESA DE GABRIEL PIERAS SALOM

IMPOSICIÓ DE L'“ENCOMIENDA DE LA ORDEN DE ISABEL LA CATÓLICA” EN UN ACTE DEL I CONGRÉS A FORMENTOR. 1960. GENTILESA DE GABRIEL PIERAS SALOM

THEY ARE THE ONLY TWO WHO HAVE BEEN
RECEIVED BY THE PRESIDENT IN THE
WHITE HOUSE SINCE THE DEATH OF
THE LATE PRESIDENT KENNEDY.

THEY ARE THE ONLY TWO WHO HAVE BEEN
RECEIVED BY THE PRESIDENT IN THE
WHITE HOUSE SINCE THE DEATH OF
THE LATE PRESIDENT KENNEDY.

THEY ARE THE ONLY TWO WHO HAVE BEEN
RECEIVED BY THE PRESIDENT IN THE
WHITE HOUSE SINCE THE DEATH OF
THE LATE PRESIDENT KENNEDY.

Capítol X

La bibliografia de Sebastià Garcias Palou

La bibliografia de Garcias Palou es pot classificar en dos grans blocs:

- Bibliografia lul·liana
- Bibliografia general

I aquests a la vegada en:

Bibliografia lul·liana:

I Obres

II Opuscles

III Treballs d'investigació científica

IV Bolletins bibliogràfics

V Recensions de treballs lul·lians

VI Ponències, comunicacions, lliçons, conferències i parlaments

VII Treballs de divulgació lul·liana

VIII Entrevistes d'indole lul·lista

IX Cartes obertes

Bibliografia general:

I Opuscles

II Articles publicats a revistes i periòdics

Certament la major part de l'obra científica de Garcias Palou es troba en la seva producció lul·lística, tant en els articles publicats, sobretot, a la revista per ell fundada *Estudios Lulianos*, que aparegué l'any 1957.

També trobam articles seus a les revistes següents: *Analecta Sacra Tarraconensis*, *Communió*, *Estudios franciscanos*, *Hispania Sacra*, *Miscelánea Comillas*, *Revista Española de Teología*, *San Jorge*, i en els llibres tots de temàtica lul·lística. A més, publicà articles de divulgació o concedí entrevistes de tema lul·lià a la premsa: *Baleares*, *Correo de Mallorca*, *Diario de Mallorca*, *Setmanari Dijous*, *El Día de Baleares*, *Ecclèsia*, *Hoja del Lunes*, *Majorca Daily Bulletin*, *Ya*, *Última Hora*. Igualment tengué una notable participació a la ràdio, sobretot en els inicis de Ràdio Popular de Mallorca.

Els quasi tres-cents articles d'investigació lul·liana, en paraules del Dr. Sebastià Trias Mercant, han definit el nucli fontal de la Teologia de Ramon Llull. Aquest punt de vista ha obligat Garcias Palou, per exigències de la investigació, a determinar l'ecumenisme lul·lià, la doctrina eclesiològica de Llull i les relacions del beat Ramon amb l'Islam. Però, sobretot, a fixar la cronologia de les obres lul·lianes i la seva identificació històrica. Això bastaria, com diu el professor Cruz Hernández, per advertir allò que la investigació medievalística deu a Garcias Palou; però, sobretot, que a qui interessi la revisió crítica de la cronologia de les obres lul·lianes no té altre remei que llegir les seves obres.

Remarcant tant l'ecumenisme de Ramon Llull, es podria pensar que Garcias Palou oblida la mallorquinitat de Ramon, seria un pensament banal, ja que amb molta cura i preocupació escrigué i publicà l'any 1992 *Raíces mallorquinas de Ramon Llull*, on minuciosament va relatar i analitzant la vida i obra de Ramon en relació amb Mallorca; des del seu naixement fins a la mort, passant per la formació rebuda a l'illa, la conversió, la influència de Randa, la Real, les obres escrites a Mallorca, la fundació de Miramar, la referència de Mallorca dins els seus llibres i, finalment, la seva mort.

Garcias Palou, gràcies als seus treballs lul·lístics, es donà a conèixer al món intel·lectual interessat per la filosofia, la teologia i l'Islam, i aquests treballs es feren imprescindibles als estudiosos d'aquestes matèries, com en donen testimoni intel·lectuals de tot el món i professors de distintes universitats.

L'any 1957, a *Ramon Llull. Obres essencials*, de l'editorial Selecta de Barcelona, publicà "Introducció al llibre del gentil e los tres savis".

Les obres publicades són: *El Miramar de Ramon Llull*, Diputació Provincial de Balears, Instituto de Estudios Baleáricos, Palma, 1977; *Ramon Llull y el Islam*, edició de l'autor, Palma, 1981; *La formación científica de Ramon Llull*, Consell Insular de Mallorca, Inca, 1989; *Raíces mallorquinas de Ramon Llull*, "Sa Nostra", Caixa de Balears, Inca, 1992; *Ramon Llull en la historia del ecumenismo*, Editorial Herder, Barcelona, 1996.

A tot això hem d'afegir l'edició de: *Proverbis de Ramon*. Traducció, introducció i notes de Garcias Palou, Editora Nacional, Madrid, 1978.

A més, publicà dos opuscles: *Sabio arquitecto y obrero laborioso de la edificación de la Iglesia*, Ajuntament de Palma, Palma, 1944; *Llucmajor, en la historia del lulismo*, Ajuntament de Llucmajor, Palma, 1974.

En la bibliografia general hem de constatar uns interessants opuscles no exempts de rigor científic: *Polvo de sus caminos*. Parlament pro-

nunciat a Sant Jordi a l'acte de descobriment de la placa que dona nom al carrer dedicat al metge don José Claverol Fenosa, 1946, Ajuntament de Palma, 1946; *Sor Maria Rafaela del Sagrado Corazón de Jesús Lladó Sala*. Discurs llegit dia 9 de gener de 1958 a la proclamació de Filla Il·lustre de Campos de la fundadora de la Congregació de Germanes dels Sagrats Cors, Ajuntament de Campos, 1958; ¡Qué maestra...! – Sor Maria Rafela del Sgt. Cor de Jesús, Ajuntament de Palma. *Oración fúnebre*, pronunciada a la Seu de Mallorca dia 23 de setembre de 1964, en el funeral de bisbe Jesús Enciso Viana, Ajuntament de Palma, Palma, 1964; *El Santo Cristo de Alcúdia*. Sermó predicat a la Triennal de 1971 dia 26 de juliol, seguit de la transcripció i l'estudi criticohistòric de les actes dels notaris Antoni Seguí i Francesc Axartell, relatives als succeïts religiosos d'Alcúdia, de febrer de l'any 1507 que, per primera vegada, es reproduïen fotogràficament. Ajuntament d'Alcúdia, Palma 1974.

Quant als articles de temàtica general, quasi mil cinc-cents, Garcias Palou demostra ser un vertader “propagandista catòlic”. Solia dir que l'article setmanal era la seva catequesi dedicada a tota aquella gent que llegia el periòdic, revista, o escoltava la ràdio. I realment, a través dels articles anà explicant una vertadera eclesiologia, moltes vegades aplicada als problemes de la gent dels seus dies. Són infinitat els temes dels quals parla, sempre d'una actualitat filosòfica-teològica: “Conciliarismo”, “Libertad religiosa”, “Revolución conciliar, no”, “Seglares, sí”, “Democracia eclesial, no”, “¿Un laicismo conciliar?”, “Movilismo legítimo”, “Pluralismo”, “El Papa, sostén del sobrenaturalismo cristiano”, “¿Progresismo? Sí”, “Feminidad auténtica”, “Pacifismo religioso”, “Cristianismo iberoamericano”, “Humanismo incapaz”, “Teología del tiempo libre”, “Ni clericalismo ni secularismo”, “Secularismo y seglarismo”, “Pluralismo teológico”, “¿La teología divorciada?”, “Lecumenismo”. Aquests són alguns dels temes més tractats juntament amb temes i fets evangèlics. També li agradava comentar devocions de la gent: “La Sang, vestida de flores”, “Reina coronada”, amb motiu de la coronació pontifícia de santa Maria la Major, “Las hileras de san Blas”, “Nuestras procesiones”, “Alcudia en penitencia”, “Sobre Fátima”.

ma". Seria molt llarga la llista de tots els temes que apareixen en els articles "catequètics". El Dr. Sebastià Trias Mercant ens diu dels articles de divulgació:

"Si bien Sebastian Garcias Palou ha casi olvidado la ética i la política de Ramon Llull, éstas constituyen una problemática capital y candente en sus escritos de divulgación, hasta el punto de tejer las líneas maestras de una *teología de las actividades humanas*. Aunque algunos títulos de su bibliografía parezca literatura profana, esconden siempre un fondo teológico irrenunciable. No hay una sólo página, en Garcias Palou, que no rezuma teología a borbollones, siempre inflexible ante el dogma y ante cualquier relativisme teológico.

Esta teología de las actividades humanas se desparra sobre tres campos de auténtica preocupación social. Y esto es lo que la hace humanamente suggestiva y, periódicamente, sugerente y atractiva. Los tres campos de mayor incidencia son :

El campo de una ascética moral, interesada por devolver a la crisis religiosa postconciliar el optimismo cristiano que la Sociedad reclama. En este sentido, son significativos los artículos sobre la caridad con el refugiado, la píldora anti-baby, el divorcio, el periodista católico, la persona humana y la hibernación: el caso del futbolista Martínez, el ocio estival...

Otro es el campo de la teología política. Quiere descubrir los valores del catolicismo bajo los lienzos de nuestra existencia profana y denuncia las tergiversaciones del pensamiento conciliar. En cualquier caso las actitudes deben ser interpretadas desde el Magisterio de la Iglesia. Así lo hace Garcias Palou al escribir

sobre “El sofisma Gomulka”, “O leyes o anarquias”, “¿Por que Podgorny en el Vaticano?”, “¿Diálogos entre Roma y China?”, “¿Antisemitismo o antijudaismo?”.

Pero quizás el capítulo más atrayente de la teología de las actividades humanas sea la formulación de una dogmática de los “pequeños hechos”, de los problemas cotidianos del creyente “pueblo sencillo”, que Sebastián Garcías considera , por razón de su fe, un tesoro del cristianismo. Ejemplos maravillosos de esa dogmática son: “Vidas sencillas”, “Es Virell de la Seu”, “Mi rèquiem matinal: la muerte del Rdo. F. Vallcaneras”. “Biniamar”, “A una crònica de Felanitx: los Hermanos Fosores”, “Costitx: una santa de mocador de pagesa”... Una colección entrañable, porque esboza aquella antropología teológica que subraya, frente al saber magistral, la sabiduría popular de la religiosidad mallorquina.”¹

L'obra lul·liana del Dr. Garcias Palou jutjada per lul·listes europeus i americans²

“LE DOCTEUR GARCÍAS PALOU ET LE PREMIER CONGRES INTERNATIONAL DE LULLISME

Ce qu'il a fallu de décisionn, de sacrificis et de preoccupations multiples pour organiser et coordonner ce premier Congrès International, nul ne le sait mieux que le Recteur Magnifique de l'Ecole Lulliste, M. Le Docteur Garcías Palou.

¹ Bibliografia de Sebastià Garcías Palou, op. cit.

² Bibliografia de Sebastià Garcías Palou, op. ci.

Lorsque nous avons entendu son discours inaugural, où l'émotion et mille souvenirs lui coupaient la parole, nous avons compris lors que le Congrès était l'oeuvre de son coeur et de son esprit, l'oeuvre capital, la grande date de sa vie intellectuelle.

Il faut une clef de voute aux architecture gothiques. Il faut une Pierre angulaire sur laquelle repose tout édifice. Monsieur le Recteur a rempli cette fonction avec un dévouement et un tact préciebles.

Je crois, Messieurs, interpréter tous vos sentiments de reconnaissance et de admiration, en vous demandant respectueusement d'applaudir, tous debout, et d'acclamer Monsieur le Recteur de L'Ecole Raymond Lulle.

Fr. Ephrem Longpré, O.F.M.

Président Général du Ier. Congrès International de Lullisme
(Discours de cloture) Formentor, 23 d'avril, 1960."

"LA FIDELITE CULTURELLE VOUÉE PAR GARCÍAS PALOU A RAMON LLULL

En introduisant un de ses recents ouvrages, *Ramon Llull y el Islam*, Sebastián Garcías Palou, après avoir cité Dominique Urvoý qui s'était excusé de ne pas être lulliste, s'excusait à son tour de n'être ni *arabista*, ni *islamólogo*. Ces trois excuses auraient pu suffire pour justifier ici notre silence, si nous n'avions pas en le privilège d'ouvrir, en qualité de Secrétaire de la Commission Pontificale des Sciences historiques, dans la belle matinée du 19 octobre 1976, devant la Chartreuse de Valldemossa, le *II Congreso Internacional de Lulismo*. Elles auraient pu suffire, si ce discours n'avait ppas été pour nous, un bibliothécaire vatican qui avait identifié dans la médecin Pier Leoni, florentin du XVe siècle, un lecteur de Ramon Llull, l'occasion de confronter lesw projets missionnaires de Ramon Llull avec leurs retombées dans les chaires universitaires du XVIe siècle, et surtout d'être

lémoin, au cours d'une semaine inoubliable, de ce qu'est l'œuvre de Sebastián Garcías Palou.

Appelé à vivre au Vatican une exceptionnelle expérience érudite internationale, nous connaissions, dans leurs diversités, les fidélités culturelles italiennes régionales. En une semaine, il nous fut donné, en Majorque, de vivre une autre rencontre méditerranéenne. Elle nous révéla une autre fidélité culturelle, celle vouée par le chanoine, Garcías Palou à Ramon Llull, une fidélité majorquine et ecclésiale.

Affirmé dès 1935 par un doctorat romain, le lullisme du chanoine majorquin s'est épanoui spontanément par la suite solidement dans son Église au niveau International, non seulement dans un Institut, dans une Revue et dans des Congrès, mais aussi dans des ouvrages qui resteront comme autant d'études essentielles de l'œuvre de Ramon Llull.

En une époque plus attentive que celles d'hier aux vertus du dialogue, le prêtre historien justement fêté dans ce volume rappelle par la tenace constance de ses recherches que pour être fécond pareil dialogue en suppose un autre, celui qui s'ouvre, avec une égale sympathie, aux controverses d'hier pour les comprendre avant de les dépasser. Et à ce titre, nous savons tous gré au cher jubilaire d'être avec pareille érudition et aussi exemplairement, aujourd'hui la mémoire d'une grande époque médiévale de son Église.

Jose Ruyschaert

Vice-préfet de la Bibliothèque Vaticane
Pronotaire Apostolique Surnuméraire
Docteur en Philosophie et Lettres de l'Université Catholique de Louvain
Docteur Honoris Causa de Paris-Sorbonne
Magister de la Maioricensis Schola Lullistica
Membre Correspondant de l'Académie de Toledo."

“EL DR. GARCÍAS PALOU Y LOS ESTUDIOS LULIANOS CONTEMPORÁNEOS

Los muchos años, siglos incluso, de las polémicas antilulísticas, han ocultado la influencia de Ramon Llull en la Modernidad; por citar un solo nombre, baste con recordar a Leibniz. La investigación contemporánea ha señalado la importancia ideológica del pensador mallorquín; y en este período, comprendido entre 1919 y nuestros días, el lulismo científico y serio ha encontrado su más esforzado investigador en la figura del Dr. Sebastià Garcias Palou.

La labor de la escuela lulista mallorquina, reemprendida en 1859 por Geroni Rosselló y continuada por Mateu Obrador, Joan Maura Gelabert, Salvador Galmés y tantos otros, fue reforzada por los Trabajos de la escuela histórica española (Canalejas, Menéndez Pelayo, Bonilla Sanmartín) y por el ‘movimiento’ lulista catalán (Josep Torres y Bages, Salvador Bové, Joan Avinyó, etc.). Pero las intenciones de los tres grupos fueron muy diferentes; y el ‘nacionalismo’ luliano llegaría a la peculiar postura de Bové, que considero ser un *mal* la edición de los textos originales catalanes de Llull, opinión que Avinyón repetiría en 1929.

La elección de la fecha de 1919 está basada en que, si bien el VI centenario de la muerte deñl Beato fue la de 1915-1916, algunos Trabajos se publicaron en 1919, y en ellos se aprecia la nueva orientación científica de la investigación del lulismo y los ecos de las ‘lecciones’ de Rubió i Lluch, cuyo resumen se publicó en 1911.

El primer buen fruto del nuevo clima intelectual fue la fundación de la *Schola Libera Lullismi* (1935), continuada por la actual *Maioricensis Schola Lullistica Studiorum Mediaevalisticorum Penates* de la que, desde 1956, ha sido y es alma del Dr. Sebastián Garcias Palou. La labor de este periodo conduce a la creación o consolidación de las escuelas o grupos de investigación de Alemania, Francia, Inglaterra, Italia, y después Estados Unidos y a la brillante celebración del VII centenario del nacimiento de Ramon Llull (1932-1935) que dió origen a numerosas obras de gran importancia como la *Miscel·lània*

Lul·liana (Barcelona, 1935) y el libro de los Carreras i Artau *Filosofia cristiana de los siglos XIII al XV* (vol. I, 1939; Vol. II, 1943, pero terminada en 1935).

Salvado el difícil bache de la gerra de 1936-1939, en 1957 se fundó la revista *Estudios Lulianos*, 'de la que es animador, director y alma entera', como he escrito hace casi diez años, el Dr. Garcias Palou. Dificiles circunstancias personales me impiden revisar las fichas de los múltiples trabajos de este meritorio investigador; pero el interesado podrá encontrar-los en las páginas de la revista antes citada.

También, en 1957, se inicio la nueva edición de las *Obres essencials de Llull* en las que igualment trabajó el Dr. Garcias Palou. Y a partir de este momento la labor de edición e investigación lul·lista adquiere un relieve de excepcional eco en el mundo de los estudios medievales. Así sucedió con la edición crítica de *Raimundi Lulli Opera latina*, la fundación por Stegmüller del Raimundus-Llullus-Institut de la Facultat de Teologia de la Universidad de Freiburg in Beisgau, la reedición de la *Maguntina* con introducción de Stegmüller (Franckfurt, 1966), o los importantes libros de A. Llinarés (Grenoble, 1963) y E. W. Platzeck (Düsseldorf, 1962-1964).

Gracias a los esfuerzos del Dr. S. Garcias Palou, se celebraron dos importantes congresos, el *Primer Congreso Internacional de Lulismo* (Formentor, 1960) y el de la *Commemoración del VII Centenario de la Fundación de Miramar* (Miramar, 1976).

Toda esta labor, aquí tan someramente reseñada, no debe excusar el valor de sus obras lulianas, todas ellas fruto de largas investigaciones, ni el de traducciones de obras del Beato; y, por ceñirme a los temas que constituyen mi ocupación científica habitual, el mundo del islam, debo resaltar el libro del Dr. Garcias Palou, *Ramon Llull y el Islam* (Palma, 1981), es el que enfrenta con el efoque luliano de la realidad islámica en el siglo XIII.

Hasta finales del siglo XII, el interés del pensamiento cristiano por el islam es rigurosamente conflictivo, ya que desconocía, casi en abso-

luto, en Occidente la dogmática islámica. Pero al conocer el *Alcorán* y al estar rodeado de la positiva proyección social de la astronomía, filosofía, matemáticas, medicina, etc. Islámicas, los pensadores cristianos tuvieron que plantearse seriamente la comprensión de la teología musulmana único modo 'científico' para refutar-lo. Esta labor la hicieron, de un modo eminente, los frailes predicadores y, dada la convivencia en la Península Ibérica de cristianos y musulmanes, se explica fácilmente la actitud de san Ramon de Penyafort.

No fue este el caso del Beato Ramon Llull. Su intención fue, fundamentalmente, ecuménica y misionológica. Lo que le importaba, era el mejor modo y manera de convertir a los musulmanes al cristianismo y aun de unir los cristianos orientales con la Iglesia romana, tema sobre el que versa una nueva obra de Garcías Palou. Pero como el pensador mallorquín, precursor de tantas cosas, poseía una agudeza mental extraordinaria, sus obras se convierten también en una fuente riquísima para conocer lo que los cristianos de su tiempo sabían de la teología islámica. El infatigable maestro, doctor Garcías Palou lo ha expuesto con gran sabiduría a lo largo de dieciséis capítulos de un libro '*Ramon Llull y el Islam*' (Palma de Mallorca, 1981), de gran interés para los estudiosos del tema, pero también para el hombre culto de hoy, cada vez más sorprendido de la vigencia actual del islam, y aun de los cristianos preocupados por las virtualidades presentes de su fe. Que tan extraordinaria labor la prosiga *ad multos annos*.

Miguel Cruz Hernández

Catedrático de la Universidad Autónoma de Madrid
Presidente de la Asociación espanyola de filosofía medieval.
Magister de la Maioricensis Schola Lullistica."

“LA PASSIÓ DEL RECTOR GARCIAS PALOU PER RAMON LLULL

Considero no solsament important, sinó capital tot lo que vostè ha donat de ciència, de temps i, bé cal dir-ho, de passió a la recerca lul·liana. No hi ha cap dubte que el lul·lisme d'avui li deu moltíssim; i el demà trobarà en el conjunt del seu treball editorial i rectoral una de les fites més importants dels estudis lul·lians. No hi ha res que vostè insisteixi en parlar del 'beat', quan d'altres insistim en parlar d'En Llull. Lo que compta és la passió per a un home, un pensament, un fer. I allà tots els que estimam el Barbaflorida hi coincidim.

Visqui mil anys, Senyor Rector.

Fidelment.

Lluís Sala-Molinas

Catedràtic de Filosofia Política a la Universitat de París
Magister de la Maioricensis Schola Lul·listica.”

“VOCACION CIENTIFICA DEL DR. GARCIAS PALOU

Recuerdo que, siendo jovent estudiante, mantuve una conversación con el Dr. Francisco Sureda Blanes, Fundador y Primer Rector de la *Maioricensis Schola Lul·listica*. Me dijo que confiava en un futuro florecimiento de los estudios lulísticos.

El murió el año 1955; y, apenas nombrada sucesor suyo (en 1956) el Prof. Dr. Sebastián Garcías Palou, ya me di cuenta de que se cumplirían sus deseos, tal era la labor científica que el nuevo Rector emprendía, en el campo del lulismo.

Ahora, con motivo del jubileu de su Rectorado y a raíz de haver cumplido 75 años de edad, se me ofrece una buena oportunidad para agradecerle, cordialment, la amistad personal que nos une, desde hace muchos años, y para expresarle mi admiración, por su infatigable entrega a su empresa científica, la qual revela una extraordinaria vocación individual, que alimenta toda la vida de un sabio.

El Dr. S. Garcias Palou no solo ha ofrecido dos grandes oportunidades, para el mantenimiento de contactos científicos por lulistas y medievalistas de todo el mundo, en los congresos Internacionales de lulismo, celebrados, en Formentor (1960) y en Miramar (1976), sinó, también, para fomentar un autentico espíritu fraternal, que es un verdadero lazo de unión de los miembros de la dispersa familia lul·liana, la qual tiene por hogar, el mismo del Beato Ramon Llull, en la Isla de Mallorca. Dichos dos congresos mundiales, de los que el Rector de nuestra Escuela Lulística fue el organizador y el alma entera, nos permitieron a todos escuchar los resultados de profundas investigaciones históricas y exposición de sabias teorías especulativas.

La paciencia es indispensable al verdadero científico. Lo declara San Agustín: ‘Non invenit locum sapientia, ubi non est patientia’ (Sermo 153, c.l.)

La labor científica requiere la soledad del yermo. Además, su mayor parte se realiza lejos de las mirades de los Hombres, en una celda

escondida. ¡Pero hay que hacerla! No se engendra sola. Por esto, hay tan pocos modelos ejemplares.

Sobre todo, hoy día, hay que vencer la curiosidad modernista. 'Vi-detisne, quomodo novitatis appetitio, comitè errore, in magnas deducatur angustias?' (S. AGUSTINUS. De mor. Manich., 2, c. 10), y lograr una entrega personal, viva e íntegra; no solamente formularia: 'Si sapis, concham te exhibeis et non canalem' (BERNHARD VON CLAIRVAUX, in camt., sermó 18,3).

Gracias a Dios, todavía quedan ejemplos vivos y concrecciones reales de la doctrina de estos principios. Tenemos una en nuestro actual Rector de la Maioricensis Schola Lullistica. Para contemplarla, basta tender la mirada sobre su extensa bibliografía.

Johannes Stóhr

Profesor de Teología Dogmática en la Universidad en Bamberg. Miembro de la Academia Romana de Santo Tomás de Aquino.
Magister de la Maioricensis Schola Lullistica."

"POUCOS MERECEM TANTO UM OUTONO, A ILHA DA CALMA,
COM O DR. GARCÍAS PALOU

Por ocasião dos seus 75 anos de vida bem cronometrada, entregue a Deus e a galáxia enorme do mundo lul·lista, (após tantos estudos publicados em revistas várias de Espanha e só nomeamos as que habitualment chegaram à mão: 'Estudios Franciscanos', 'Miscelánea Comillas', 'Analecta Sacra Tarraconensia', 'Verdad y Vida' e sobretudo 'Estudios Lulianos'; ap'ños das obras *El Miramar de Ramon Llull*, *Proverbios de Ramon*, *Ramon Llull y el Islam*, *Ramon Llull en la historia del ecumenismo*; e após tantos cuidados (revista 'Estudios Lulianos', 'I Congreso Internacional de Lulismo' (Formentor, 1960), 'II Coingreso Internacional de Lulismo' (Miramar, 1976), só posso dizer-lhe: 'Usted descanse'.

O catalao Santiago Rusinyol escreveu um libro encantador, sobre Malhorca: *L'illa de la Calma*. Pois bem, egrégio Rector Garcias Palou, que de hoje em diante, Malhorca se torne, para si, a Ilha de Calma, pois o mais Trabalhoso já passou. Poucos merecem tanto um Outno assim!

Mario Martins, J.S.

Da Academia das Ciências de Lisboa.

Da Academia Portuguesa de História.

Da Société Internationale Arthurienne.

Da Jhon Gower Society.

Magister de la Maioricensis Schola Lullistica.”

“LO QUE EL MALLORQUÍ GARCÍAS PALOU HA FET PER A LA CAUSA LUL·LISTICA

Crec que es pot dir, amb tota seguretat, que D. Sebastià Garcias Palou és el mallorquí que més ha fet per a la causa lul·listica en els darrers trenta-cinc anys, tant per les seves nombroses monografies i pels seus dos llibres, *El Miramar de Ramon Llull i Ramon Llull y el Islam*, com per la revista *Estudios Lulianos* que va fundar y que durant tants d'anys va editar, com pels dos congressos –el de Formentor de 1960 i el de Miramar de 1976– que va organitzar. Aqueixa immensa labor no tan sols va aportar llum sobre molts de racons obscurs del món de Ramon Llull, sinó que també va crear un centre d'investigació i d'irradiació d'informació científica que per a tots els investigadors posteriors ens ha estat d'un valor incalculable i que mai podrem agrair suficientment.

Anthony Bonner

Magister de la Maioricensis Schola Lullistica.”

“EL DR. GARCÍAS PALOU HA ASSEGURAT LA VIGÈNCIA DEL
LUL·LISME CIENTÍFIC EN L'ÀMBIT MUNDIAL.

Els setanta-cinc anys del Dr. Sebastià Garcias Palou són ocasió ben-vinguda per a manifestar-li la gratitud a que els cultivadors del camp d'estudis lul·lians li són obligats. Ell recollí, en moments difícils, l'herència de la 'Maioricensis Schola Lullistica'; i, amb les seves pròpies recerques, amb els dos congressos internacionals de Formentor i de Miramar i amb 'Estudios Lulianos', fill seu ben llegitim, ha assegurat la vigència del lul·lisme com a camp reconegut d'estudi en l'àmbit mundial.

Amic Dr. Garcias Palou: De tot cor, que per molts anys pugueu fer semblants obres!

Josep Perarnau

Professor ordinari de la Facultat de Teologia de Barcelona

Director d'Arxiu de Textos Catalans Antics'.

Soci ordinari de la 'Società Internazionale di Studi Francescani'

(Assisi-Perugia).

Membre fundador de la 'Societat Catalana de Filosofia de l'Institut
d'Estudis Catalans'.

Magister de la Maioricensis Schola Lullistica.”

“EL CRECIMIENTO NACIONAL E INTERNACIONAL DE LA
ESCUELA LULISTICA, DURANTE EL RECTORADO DE
GARCÍAS PALOU

A la Puerta de mi ermita, se presentó, esta mañana, un viajero de Mallorca, con la noticia de que el Dr. Sebastián Garcías Palou, desde hace muchos años, amigo mio, ha podido celebrar, felizmente, el cumplimiento de sus 75 años y los 25 de su Rectorado de la Maioricensis Schola Lullistica.

Yo, ya octogenario, havia olvidado estos datos. Pero, acordándome, con gratitud, del amigo que ha celebrado esos aniversarios, me ha venido a la memoria el recuerdo de su predecesor, en dicho Rectorado, el Rdo. Dr. Francisco Sureda Blanes (q.e.p.d.)-

El fue el Fundador de la referida Maioricensis Schola Lullistica; y, durante su Rectorado, el 11 de febrero de 1941, yo ingresé en ella como 'Profesor consodalis Scholae nostrae' y, el año 1954, el mismo Fundador me declaro 'Magister nostrae Scholae'.

No obstante, hoy día puedo decir, con toda sinceridad, a mi amigo don Sebastián Garcías Palou: 'Tu superasti Fundatorem'; porque el crecimiento nacional e internacional de la 'Maioricensis Schola Lullistica' ha sido considerable, durante los últimos 25 años, por razón de los dos Congresos Internacionales de Lulismo, de 1960 y 1976, cuya realización se debe a la habilidad y al tacto prudente del Dr. Gascías Palou, mostrados en la escena nacional e internacional.

En el campo científico, a pesar de diversas publicaciones importantes del Dr. Francisco Sureda Blanes, es licito repetir, en honor de don Sebastián: 'Tu superasti fundatorem'. Sus publicaciones, en efecto, sobre la doctrina y la obra de Ramon Llull, son, sin duda, notables y excelentes.

Por esto, a nuestro Rector actual de la 'Maioricensis Schola Lullistica', Dr. Sebastián Garcías Palou, digase, en coro: 'Ad multos annos!'.

Le envio este saludo tardio de felicitación, desde esta ermita – el convento franciscano de Monchengladbach (Alemania federal)- donde vivo retirado, después de tantos años romanos de dedicación a la enseñanza de la Filosofía.

Fr. Erhard-Wolfram Platzeck O.F.M.

Profesor emérito del Pontificium Athenaeum Antonianum, de Roma.

Miembro del Consejo Científico de la Sociedad Goerresiana.

Miembro de la Sociedad Escotistica Internacional.

Magister de la Maioricensis Schola Lullistica.

(Mönchengladbach, 2, dic., 1983)"

“TOT CE QUE LES ETUDES LULLIENNES DOIVENT A L'INSSALABLE ACTIVITE DU RECTEUR GARCIAS PALOU

Au moment où notre vénéré Recteur fête la double jubilé de ses 75 ans et de ses 25 ans de Rectorat de la 'Maioricensis Schola Lullistica', je m'associe très volontiers à ses nombreux amis, pour lui dire ma reconnaissance et mon admiration. J'évoque, avec émotion le souvenir du magnifique Ier Congrès International de Lullisme, que M. le Chanoine Garcias Palou organisa à Formentor en 1960, deux ans à peine après le début de son Rectorat, ja n'ai pu prendre part au Congrès de Miramar, en 1976. Mais je ne doute pas qu'il a été aussi prestigieux que le précédent. Enfin, il suffit de parcourir la bibliographie de notre Jubilaire (ses plusieurs recherches lulliennes publiées aux diverses revues scientifiques, surtout à les *Estudios lulianos*, et ses oeuvres *El Miramar de Ramon Llull* (1977), *Proverbis de Ramon* (1978), *Ramon Llull i el Islam* (1983) et *Ramnon Llull en la historia del ecumenisme* (sous presse), pour voir tout ce que les études lulliennes doivent à son inlassable activité.

Chanoine Ferdinand van Steenberghen

Professeur émérite de l'Université de Louvain.

Membre de l'Académie royale de Belgique.

Magister de la Maioricensis Schola Lullistica.

(Bruxelles, 6 déc., 1983)”

“MOSSÈN SEBASTIÀ GARCIAS PALOU, CAMPIÓ IMPERTÈRRIT DELS ESTUDIS LULLIANS

Han passat cinquanta anys d'encà que un jove sacerdot mallorquí, Mossèn Sebastià Garcias Palou, que, llavors, en tenia vint-i-cinc, acabava d'estudiar, a la Universitat Gregoriana de Roma, on es doctorà en lullisme (1935), i retornava a Mallorca. Per a la Llicenciatura en Teologia, havia presentat la tesina *Notas características de la apolo-*

gètica lul·liana del *'Liber de Sancto Spiritu'*; i escriví la tesi doctoral sobre *El Beato Ramon Llull y las controversias teológicas, en el Oriente cristiano*. I ja no ha parat mai més de treballar, campió impertèrrit dels estudis lul·lians —en mig de totes les seves altres activitats. Els qui també ens hem sentit sorpresos per Ramon Llull i —modestament en el meu cas— ens hem esforçat per difondre el seu pensament apostòlic, tenim un gran deute d'agraïment envers el Rector de la *Maioricens Schola Lullistica*. En la llum clara de Formentor (davant 'la verdor dels pins i la blavor del mar'), a l'abril de 1960, el Primer Congrés Internacional de lul·lisme ens va permetre de mesurar la profunditat del seu saber i la irradiació que ha sabut donar a la comunitat dels qui estimen Ramon Llull arreu del món. Déu vulgui que pugui continuar la seva tasca, *'Ad multos annos!'*.

Ramon Sugranyes de Franch

Professor emèrit a la Universitat de Fribourg (Suisse) Ex-President de
PAX ROMANA (Moviment Internacional dels intel·lectuals Catòlics.

President de l'Institut Internacional "Jacques Maritain", a Roma

Observador al Concili Vaticà II

Magister de la *Maioricens Schola Lullistica*.

(Fribourg-Suisse- 6, de dec., 1983)"

"O QUE A CULTURA PORTUGUESA AGRADECE AO PROF.
GARCIAS PALOU

O Prof. Garcias Palou fez da '*Maioricens Schola Lullistica*' um centro prestigiado entre as instituições que se ocupam com a Filosofia Medieval.

As publicações do Dr. Sebastián Garcias Palou em revistas várias de Espanha ('*Analecta Sacra Tarraconensia*', '*Communio*', '*Estudios Franciscanos*', '*Hispania Sacra*', '*Miscellanea Comillas*', '*Revista Española de Teología*', '*San Jorge*', '*Verdad y Vida*' e sobretudo "*Estu-*

dios Lulianos'); suas obras 'El Miramar de Ramon Llull', 'Proverbis de Ramon', 'Ramon Llull y el Islam'..., os Congressos que promoveu (de Formentor –1960– e de Miramar –1976–) e sua revista 'Estudios Lulianos' proporcionaram a medievalistes portugueses oportunidade para novas investigações.

Assim, não só se alargou o âmbito de conhecimento da presença luliana na cultura portuguesa, como se pôde fazer e integração desta no movimento europeu de interesse e influência do *Doctor Illuminatus*. Isto o agradece a cultura portuguesa ao Prof. Garcías Palou e por isso nos congratulamos com as suas bodas de diamante.

José Maria Da Cruz Pontes

Professor catedrático de Filosofia
da Universidade de Coimbra (Portugal)
Membro da Société Internationale pour
l' Étude de la Philosophie Médiévale.
Membro activo da Sociedade Brasileira
de Filósofos Católicos.
Miembro de Honor de la Sociedad Católica
Argentina de Filosofía.
Magister de la Maioricensis Schola Lullistica.”

“EL DR. GARCÍAS PALOU HA FET HISTÒRIA I LA HISTÒRIA EL RECORDARÀ

Sovint hem sentit a dir: viure és fer una obra que duri... De la importància de l'obra lul·liana del Dr. S. Garcías Palou n'és testimoni fefaent aquest recull bibliogràfic. No dubto a més a més que veus molt més autoritzades que la meua, la glossaran oportunament. Deixeu-me, doncs, parlar d'una altra obra, pot ser més anònima, però no menys important i durable. Per a mi és clar que, sense el nou impuls que el Dr. Garcías Palou va donar, ara fa vint-i-cinc anys, a la nostra 'Schola',

el lul·lisme no seria el que ara és: un moviment de caire estrictament científic i d'abast internacional. En aquest sentit, el Dr. Garcias Palou ha fet història. I la història el recordarà.

Dr. Eusebi Colomer i Pous, S. J.

Catedràtic d'història de la Filosofia a la Facultat de Teologia
de Barcelona i a la Universitat de Deusto.

President honorari de la Societat Catalana de Filosofia.

Membre numerari de l'Institut d'Estudis Catalans.

Magister de la Maioricensis Schola Lullista.

(Sant Cugat del Vallès – Barcelona, 8 des. 1983)”

“EL DR. GARCIAS PALOU MEREIX LA RECONeixENÇA DELS
LUL·LISTES NO SOLAMENT PER LES SEVES OBRES LUL·LIANES
I ELS SEUS ESTUDIS NOMBROSOS, ANS TAMBÉ PER HAVER
REUNIT TOTS ELS QUE ESTUDIEN LLULL

El Prof. Dr. Sebastià Garcias Palou, Rector de la Maioricensis Schola Lullistica des de fa 25 anys, mereix la reconeixença dels lul·listes no solament per les seves obres lul·lianes –p.e. ‘El Miramar de Ramon Llull’ i ‘Ramon Llull i el Islam’– i els seus estudis nombrosos sobre la datació d'escrits lul·lians i altres problemes lul·lians, ans també pel fet que ha reunit tots els que estudien Llull, per mitjà de la revista ‘Estudios Lulianos’, fundada per ell, i dels congressos internacionals de Formentor i de Miramar.

Prof. Dr. Phil. Habil. Rolf Brummer

Catedràtic emèrit de filologia romànica
de la Universitat de Magúncia.

Magister de la Maioricensis Schola Lullistica.

(München, 10, dec., 1983)”

“LA MAIORICENSIS SCHOLA LULLISTICA DEBE LO QUE ES
HOY DÍA AL DR. GARCÍAS PALOU

Si la Maioricensis Schola Lulística es lo que es hoy día, se lo debemos, mayormente, a los esfuerzos de su insigne Rector, el Rdo. Doctor Sebastián Garcías Palou; y si el lulismo ha florecido, tal como ha florecido en estas tres últimas décadas, esto se debe, primeramente, a la creación de la revista ‘Estudios Lulianos’. Sin tal órgano para la publicación de las investigaciones de los especialistas, jamás se hubiera podido cuajar el gran movimiento luliano internacional, que se ha reunido en dos imponentes Congresos Internacionales de Lulismo organizados por el mismo Excmo. Rector. Pero sus contribuciones no se limitan a esto, pues cabe hacer resaltar la importancia de la fecundidad y alta calidad científica de sus muchísimas publicaciones en este mismo campo: un río de artículos y libros a lo largo de estas tres décadas, destacándose, entre todos ellos, un sin par estudio de *El Miramar de Ramon Llull*, una de las más bellas y eruditas publicaciones en nuestro campo.

Robert D. D. Pring-Mill

Lecturer, University of Oxford.

Fellow, St. Catherine's College.

Magister de la Maioricensis Schola Lullistica.”

“LES LONTAINES SUCCESEURES DES MAITRES PARISIENS
SONT RECONNAISSANTS AU DR. GARCÍAS PALOU DE FAIRE
REVIVRE LA CELEBRE ‘BARBAFLRIDUS’, SI ADMIRE EN FRANCE

Je suis heureuse de savoir que l'on va publier votre bibliographie complète; c'est le meilleur des hommages que dde montrer l'activité sans défaillance d'un erudit qui travaille sur un sujet depuis quarante ans. Je ne puis en dire autant, car j'ai eu le tort de m'occuper de questions variées, et je n'arrive pas à terminer des publications commencées depuis longtemps.

Il est difficile d'apprécier en quatre lignes votre oeuvre sur Ramon Llull. Mais, comme il s'agit surtout de vous offrir un témoignage d'amitié, j'y consens volontiers.

S'il est permis à une historienne, ancienne élève de l'Ecole de Chartes, d'exprimer une appréciation de l'oeuvre du Rev. Don Sebastián Garcias Palou, ce sera pour souligner l'importance de ses travaux de recherche et d'analyse de documents, afin de replacer Ramon Llull dans son milieu historiques et d'établir une chronologie justifiée de ses ouvrages. Les lointains successeurs des maîtres parisiens lui sont reconnaissants de faire revivre le célèbre 'BarbaFloridus', si admiré en France.

Marie Therese d'Alverny

Docteur ès Histoire (Paris)

Docteur è Litt. 'Honoris causa' (Oxford)

Directeur de recherches honoraire

(Centre National de la Recherche scientifique)

Conservateur honoraire (Bibliothèque Nationale de Paris)

Chargée d'enseignement au 'Centre d'Etudes Supérieures de civilisation médiévales' (Poitiers)

Magister de la Maioricensis Schola Lullistica

(Paris, 9, décembre, 1983)"

"UN ESTUDIOSO PORTUGUES DO LULISMO E O EMINENTE MEDIEVALISTA MAIORQUINO GARCIAS PALOU

Desde 1960, data do 1º Congresso Internacional de Lulismo que, com 2º de Miramar (1976), reuniu especialistas de todo o mundo, em torno da figura e pensamento do Beato Ramon Llull, não houve até hoje iniciativa cultural importante, no âmbito das pesquisas lul·lianas, em que a actuação, sempre oportuna e inteligente, do Dr. Garcias Palou (com suas obras, sobretudo com *EL Miramar de Ramon*

Llull e Ramon Llull i el Islam, noves investigações, conferencias, etc.) não fosse a razão principal, o estímulo decisivo, a causa eficiente par a concretização desses trabalhos.

Un estudioso portuguès do Lulismo podera avaliar talvez melhor do que um compatriota do eminente medievalista maiorquino, quanto a investigação lul·liana, nos círculos científicos internacionais a este fica devendo.

Professor Dr. Francisco de Gama Caeiro

Catedrático de Filosofia da Faculdade de Letras,
da Universidade de Lisboa (Portugal)
Magister de la Maioricensis Schola Lullistica.”

“DE TOTA LA INQUIETUD O EFERVESCÈNCIA LUL·LIANA, DES-
VETLLADA EN ELS NOSTRES DARRERS TEMPS, EL DR. GARCI-
AS PALOU N’HA ESTAT LA VERTADERA ÀNIMA

La de setanta-cinc anys és una data culminant de la vida humana. El Dr. Sebastià Garcias Palou l’acaba d’atènyer. El Dr. Garcias Palou és un científic; i, sense dubte, és el més complet i el mundialment més conegut entre els lul·listes moderns. Lul·listicament, doncs, es vol commemorar aquella dat, amb l’intent de l’enumeració bibliogràfica de tot quant fins avui ha aportat el Dr. Garcias Palou per el coneixement de Ramon Llull.

No hem vist encara dita bibliografia. Més, de bell antuvi, ja sabem que ha d’ésser de gran “ponderositat”: pel seu pes quantitatiu, que ja serà important, principalment, pel qualitatiu, que és el que en veritat compta.

Passant a l’altra vida, l’any 1955, Francesc Sureda i Blanes, fundador i primer Rector de la Maioricensis Schola Lullistica, li succeí, en el Rectorat, el Dr. Garcias Palou. Preparat com estava el nou Rector, fou

llavors que l'Escola Lul·listica prengué l'extraordinària embranzida que encara conserva. Ell intensificà els seus treballs d'investigació i de divulgació lul·lianes, apareguts en periòdics i revistes científiques, atenyent la seva activitat, ara darrerament, cotes de màxima altura en obres de singular erudició, com son els voluminosos *El Miramar de Ramon Llull*, *Proverbis de Ramon*, *Ramon Llull y el Islam*, tenint a la impremta una novella obra de semblant envergadura: *Ramon Llull, en la historia del ecumenismo*. Endemés, té en el teler la que durà per títol: *Mallorca, en la vida y en la obra de Ramon Llull*. L'elucubració dels esmentats llibres suposa haver trescat, en tots els sentits, la vastitud de l'immens opus lul·lià.

Més, a part de l'obra escrita, totalment personal, hi ha uns fets que són com a fites preeminents en el Rectorat del Dr. Garcias Palou. Ens referim a la celebració dels dos Congressos Internacionals de Lul·lisme: el de 1960, a Formentor, i el de 1976, a Miramar; i ensems a la creació de la revista *Estudios Lulianos*.

Els Congressos han tengut la virtut d'haver fet contactar els lul·listes i medievalistes escampats pels diversos centres universitaris del món. I la revista *Estudios Lulianos* ha estat el vehicle per a donar a conèixer els treballs realitzats i per a suggerir-ne molts d'altres.

De tota aquesta inquietud o efervescència lul·liana, desvetllada en els nostres darrers temps, el Dr. Garcias Palou n'ha estat la vertadera ànima.

Fra. Miquel Colom, T.O.R.

Magister de la Maioricensis Schola Lullistica."

“ES LOGICO QUE LAS OBRAS DEL DR. GARCIAS PALOU VAYAN GANANDO AUDIENCIA, EN LOS CENTROS MEDIEVALISTAS DE EUROPA Y EN LOS DE INVESTIGACIÓN SOBRE LAS RAICES DEL PENSAMIENTO HISPANICO

El Dr. Sebastián Garcias Palou, Rector de la *Maioricensis Schola Lullistica* desde 1956, se inicio en la investigación luliana allá por los años treinta. Al preparar su tesis doctoral (leída en Roma en 1935 y publicada, parcialment). Desde aquella remota fecha, su dedicación a los temas lulianos no solo no ha decaído, sinó que ha alcanzado, en el último lustro, su plenitud, fruto de la cual ha sido su trilogia: *El Miramar de Ramon Llull* (1977), *Ramon Llull y el Islam* (1981) y *Ramon Llull en la historia del ecumenisme* (em prensa). Es lógico, por consiguiente, que las obras del Dr. Garcias Palou tengan cada año mayor audiencia, tanto en los círculos europeos atentos a los orígenes de las lenguas romances y al quehacer intelectual del Medioevo(cfr., Por ejemplo, la nota publicada recientemente por las ‘Romanische Forschungen’, vol. 93, 1981), como en los ambientes universitarios, en los que se labora sobre las raíces del pensamiento hispánico y su posterior implantación en Latinoamérica.

Dr. José Ignacio Saranyana Closa

Profesor Agregado de Historia de la Teología Subdirector de ‘Scripta Theologica’. (Facultat de Teología. Universidad de Navarra)
(Pamplona, 14, diciembre 1983)”

“LAS OBRAS DEL DR. GARCIAS PALOU SON ESTUDIOS IMPRESCINDIBLES EN EL ARES DEL LULISMO QUE HONRRAN AL TEOLOGO, AL SABIO, Y AL ERUDITO; SOBRE TODO, AL SACERDOTE

Entre las amplias y sábias investigacions lulísticas del Dr. Garcias Palou, parecen resaltar y aletear, con ímpetu particular, *ecos y destellos del impulso misionero* que siempre animó al *Gran Mallorquín*. Este

impulso movia a Ramon Llull a procurar la conversión de los musulmanes; a promover la unidad de todos los cristianos, lo que hoy llamamos ecumenismo; a intentar convencer de su error a los judíos de su tiempo. El veterano Rector de la 'Maioricensis Scho Lullistica', dentro de la maravillosa erudición que enriquece su dilatada dedicación al Lulismo y su producción científica, *parece sobresalir, en una postura que diría homóloga a la de Llull*, con sus eminentes Trabajos sobre 'El Miramar de Ramon Llull' (1977); sobre 'Ramon Llull y el Islam' (1981); con la edición (con larga introducción y notas) del 'Llibre del gentil i los tres savis' (1957); con la traducción al castellano (con un estudio introductorio sobre el proverbio y copiosos notes) de los 'Proverbis de Ramon' (1978); y con la que, ahora esperamos, para dentro de muy poco, 'Ramon Llull en la historia del ecumenismo'; y, para algo después, 'Mallorca, en la vida y en la obra de Ramon Llull'. Estudios imprescindibles, en el área del Lulismo, que honran al científico, al teólogo, al sabio y al erudito; sobre todo, al sacerdote. Felicito a su autor, de todo corazón.

Miquel Nicolau, S.J.

Perito del Concilio Vaticano II
Catedrático emérito de Teología de la Universidad de Salamanca.
Magister de la Maioricensis Schola Lullistica.
(Toledo, 17 de diciembre, 1983)"

"EL DR. GARCÍAS PALOU HA ELEVADO LA INVESTIGACIÓN LULIANA A UN NIVEL SUPERIOR

La labor cultural realizada por el Dr. Sebastián Garcías Palou, en el terreno del lulismo, merece reconocimiento. Durante 25 años ha regido la *Maioricensis Schola Lullistica* y ha dirigido la revista *Estudios Lulianos* que fundó en 1957. Asimismo durante su Rectorado, ha organizado dos Congresos Internacionales, de gran envergadura.

Además de haver ejercido otros cargos, ha publicado gran número de Trabajos de investigación lul·liana, que aclaran el proceso histórico y las Fuentes teológicas del beato Ramon Llull, y demuestran sus relaciones con la tradición occidental, con el Oriente cristiano y con el mundo del Islam, sobretodo sus tres última obras 'El Miramar de Ramon Llull', 'Ramon Llull y el Islam' y 'Ramon Llull en la historia del ecumenismo' (que está en prensa).

Por todo ello, todos los que cultivamos la historia del pensamiento luliano, tenemos que agradecer al Dr. Garcías Palou su labor, tan importante, como desinteresada que ha elevado la investigación lul·liana a otro nivel.

J. N. Hillgarth

Senior Fellow of the Pontifical Institute of Mediaeval Studies
(Toronto, Canada)
Magister de la Maioricensis Schola Lullistica."

"CON ESTA BIBLIOGRAFIA, LOS HISTORIADORES TENDRAN UNA PRUEBA DE VALOR INDISCUTIBLE DEL PUESTO QUE EL DR.GARCÍAS PALOU HA LLENADO, COMO PALADIN DEL LULISMO MODERNO, EN LA SEGUNDA MITAT DEL SIGLO XX

Considero muy merecido el homenaje que, con motivo de sus 75 años y de los 25 de su Rectorado de la Escuela Lulística Mayoricense, se rinde al Canónigo Sebastián Garcías Palou, con la publicación de su bibliografía.

Con ella, los historiadores tendrán una prueba de valor indiscutible de la extensión, profundidad y claridad de su producción lul·liana; y les será fácil llegar al conocimiento del puesto que el Dr. Garcías Palou ha llenado, como un paladín del lulismo moderno, en la segunda mitad del siglo XX.

Los mismos historiadores analizarán su labor, como Rector de la referida *Maioricensis Schola Lullistica* y de su total dedicació, durante más de veinte años, a la revista *Estudios Lulianos*, que él fundó, el año 1957, para que sirviera de órgano del lulismo mundial; objetivo que ha logrado plenamente.

Obra suya fueron el I Congreso Internacional de Lulismo, celebrado en Formentor, el año 1960 y el IIº, celebrado, el año 1976, con motivo del VIIº Centenario de Miramar. Dos empresas que reclamaban gran capacidad de Trabajo, una voluntat firme y un ámplio conocimiento de lulismo internacional. Y, así, logró reunir, en Formentor y en Miramar, a los más competentes estudiosos de Ramon Llull, de Europa, Africa y América.

Y no quiero dejar de añadir un dato importante. Me refiero al gran entusiasmo por el cultivo del lulismo científico, que el Dr. Garcías Palou logró infundir, hace más de veinte años, a no pocos, que no somos espanyoles ni europeos. Lo hizo con su palabra sábia y encendida; y nos indujo a trabajar, sin descanso, en el campo de la investigación lul·liana, sobre el pensamiento y sobre la obra del gran escritor y filósofo cristiano de Mallorca.

Por consiguiente, no solamente por sus Trabajos eruditos, profundos y de la máxima importancia para el lulismo, sinó, también, por el influjo personal que ha ejercido, ha de valorarse la contribución del Dr. Garcías Palou al lulismo de nuestro tiempo.

Walter W. Artus. Ph. D.

Magister de la Maioricensis Schola Lullistica
Associate Professor of Philosophy
(St. John's Universiti, Jamaica, New York. U.S.A.)"

“LA OBRA LULIANA DEL DR. GARCIAS PALOU

Mi cordial felicitación, en sus 75 años de fructífera vida, y en sus 25, al frente de nuestra Escuela Lulística, que tanto le debe. Pido a Dios que le conceda muchos años, para terminar su ingente obra luliana.

Le felicito, concretamente, por su gran clarividencia y enorme tesón, puestos en sus investigacions sobre Ramon Llull: su vida y su obra, y por esta constelación de documentadísimos libros sobre nuestro gran pensador. Ciertamente, ellos constituyen uno de los hitos más importantes –si no el más importante– en toda la historia del Lulismo. Enhorabuena.

José Sabater, S.J.

Doctor en Teología
Magister de la Maioricensis Schola Lullistica.”

Miscel·lània en honor del Dr. Garcias Palou

Amb motiu de complir 80 anys la Maioricensis Schola Lullistica, volgué dedicar un homenatge al seu rector emèrit Dr. Garcias Palou i, en paraules del nou rector, el Dr. Sebastià Trias Mercant, pensaren que el millor homenatge que li podien retre era la publicació d'una Miscel·lània. I així fou com dia 20 d'abril de mil nou-cents vuitanta nou, s'acabava d'imprimir: *STUDI LULLISTICA, MISCELLANIA IN HONOREM SEBASTIANI GARCIAS PALOU*.

Convidaren els mestres més antics de l'Schola de cada país. Tots ells, salvades algunes poques excepcions, plenament justificades, respongueren a la lletra de convit. La resta de mestres, que desitjaren participar a l'homenatge, enviaren cartes d'adhesió. Els seus noms figuren a la taula inserida a les darreres pàgines de la Miscel·lània. Totes les cartes coincidien a recalcar que el Dr. Garcias Palou era el cor del lul·lisme científic contemporani.

La introducció era del nou rector de l'Escola Lul·lística, el Dr. Sebastià Trias Mercant. Seguien els següents treballs:

Rudolf Brummer: *Problemes textuels del Llibre de Blanquerna de Ramon Llull*.

Miquel Colom: *El llibre de contemplació i la llengua aràbiga*.

Francisco da Gama Caeiro: *Lulismo em Portugal no séc. XVIII*.

Jorge J. F. Gracia y Woosuk Park: *Llull y el principio de individuación*.

Armand Llinarès: *Accidia. Remarques sur un mot du vocabulaire lullien*.

Josep Perarnau: *El ms. lul·lià de Trento, Biblioteca Comunale, 116/27/W*.

Llorenç Pérez: *Los regidores de Palma, la Causa Pia Luliana y la edición maguntina*.

Fernand Van Steenberghen: *Raymond Llull contre l'éternité du monde*.

Johannes Störhr: *Das Miteinander von Einheit und Vielfalt in der Theologie des seligen Raimundus Lullus*.

Ramon Sugranyes de Franch: *Les propostes de Ramon Llull "de modo invertendi infideles"*.

Sebastià Trias Mercant: *Ensayo de etnografía matrimonial en el Blanquerna*.

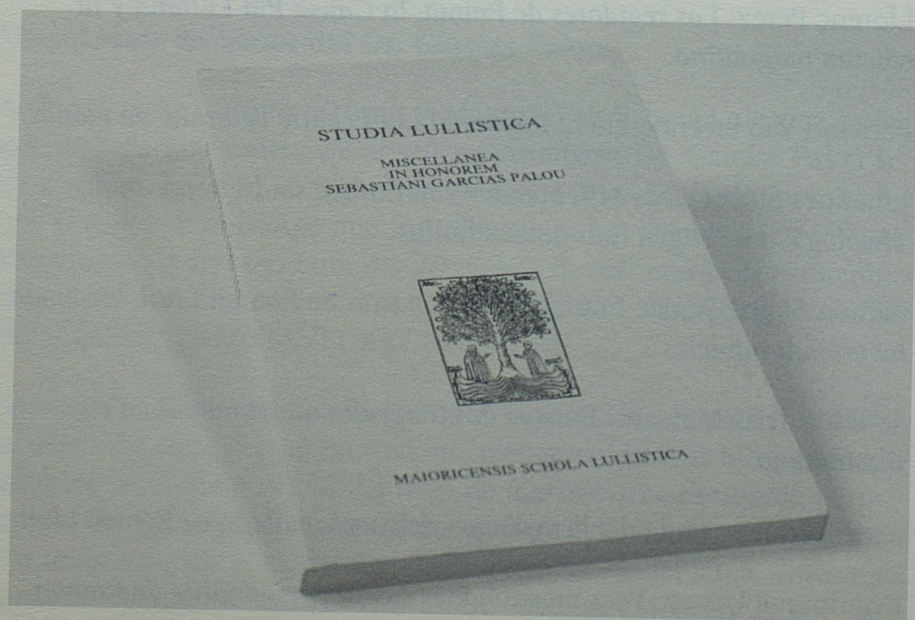
Joan Tusquets: *Taula del llenguatge i dels seus anàlegs, en Ramon Llull*.

Dominique Urvoy: *Vues musulmanes sur la personnalité de Ramon Llull*.

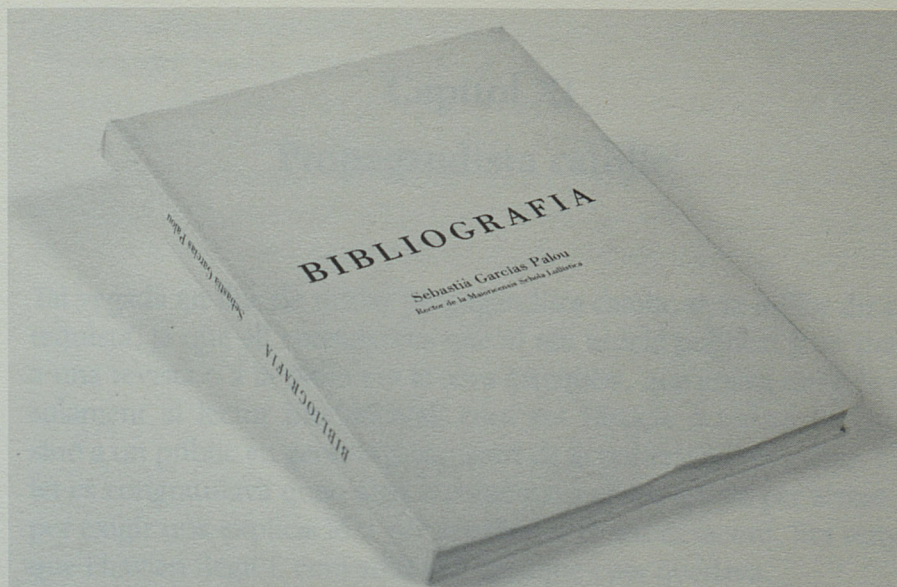
A la taula d'adhesions hi ha els *magistri* que se sumaren a l'homenatge:

Dr. Georges Anawati; Dr. Miquel Arbona; Dra. Lola Badia; Dr. Rafel Bauzá Bauzá; Dr. Giulio Bonafede; Dr. Anthony Bonner; Dr. Francesc Canals; Dr. Eusebi Colomer; Dr. Fernando Domínguez; Dr. Miquel Duran; Dr. Font Trias; Dr. Joan Esteva de Sagrera; Dra. Ángeles Galino; P. García M. Colombás; Dr. Jordi Gayà; Dr. J. N. Hillgarth; Dr. Charles Lohr; Dr. Alois Madre; Dr. Mario Martins; Dr. Bartomeu Mestre; Dr. Guillem Morey; Dr. Antoni Oliver; Dr. Robert Pring-Mill; Dr. Roman Piña; Dr. Laureano Robles; Dr. José M. Rodríguez Tejerina; Dr. José Ruysschaert; P. Josep Sabater; P. Salvador de les Borges; Dr. Álvaro Santamaría; Dr. José M. Sevilla; Dr. Bartomeu Torres Gost (+); Dr. Fermín de Urmeneta; Dr. Carlos del Valle; Dr. Josep Vidal Roca.

Aquesta Miscel·lània fou patrocinada per l'Excm. Ajuntament d'Inca.

PORTADA DE LA MISCELLANEA IN HONOREM SEBASTIANI GARCIAS PALOU, 1989

PORTADA DE LA BIBLIOGRAFIA DE SEBASTIÀ GARCÍAS PALOU, 1984

DON SEBASTIÀ ENVOLTAT DE LLIBRES DE TEMA LUL·LIÀ. GENTILESA DE XIMBELLÍ

Capítol XI

Propagandista catòlic¹

Tal vegada en lloc de titular propagandista catòlic seria millor dir catequista, ja que ell considerava que el seu article publicat a un diari, a una revista o a la ràdio era la seva catequesi, que anava dirigida no solament al lector intel·lectual, com era l'article o treball lul·listic, sinó a un públic en general destinatari de la publicació periòdica. I de fet es congratulava quan algú li comentava el seu article per alabar-li, per exigir una explicació o per manifestar el seu desacord. Era senyal que l'havien llegit i, com solia dir, qualque cosa quedava.

La premsa és una realitat ben present a la nostra societat, a mesura que la impremta ha anat creixent, evolucionant i facilitant la comunicació la trobam present arreu i de moltes maneres. Si en temps de la Il·lustració (s. XVIII) no es concebia que una persona culta pogués ser-ho sense tenir a mà l'enciclopèdia a la seva biblioteca, també proliferaren tot un seguit de fullets, fulls volanders, filosofets de moda que saberen emprar aquests mitjans per anar creant opinió, per anar influint les masses populars, massa vegades valent-se de l'anonimat i del pseudònim per fer mal al contrari, i enfortir maneres de pensar per treure'ns interessos moltes vegades no gaire confessables.

Aquests corrents no han mancat en la societat mallorquina, i el mostrar del que s'ha fet a Mallorca és prou esponerós i significatiu. A Inca tots coneixem la feina que va fer el benemèrit inquer, Fill Il·lustre, mestre Miquel Duran i Saurina (1866-1953), qui per superar les dificultats que sempre sortien posà impremta pròpia per poder publicar el que ell, en aquell moment, considerava "bona premsa", seguint les directrius que posava l'Església de Mallorca. Començà publicant al-

¹ Bibliografia de Sebastià Garcias Palou, op. cit.

gunes coses als setmanaris locals *La Revista de Inca* i *La Villa de Inca*, però després, a l'estiu de 1901, amb tres seminaristes editaren *Es Ca d'Inca*, que tengué una segona època de maig de 1903 a juny de 1904; *El Hogar*, novembre de 1902 – maig de 1903; *La Bona Causa*, 12.06.1904 – 02.12.1905; *Ca Nostra*, primera època, 1907-1914; *La Veu d'Inca* 2.01.1915 – 13.04.1918; *Ca Nostra*, segona època, febrer de 1919 – agost de 1929.

Tota aquesta activitat periodística feta a Inca per Duran l'hem de saber posar en el treball que féu el bisbe Pere Joan Campins i Barceló (1898-1915) perquè a Mallorca no mancàs una “bona premsa” que anàs enfortint l'esperit cristià. Així el 1906 es fundava *La Aurora*. El 1909, a sa Pobla, sortia *Sa Marjal*. De 1900 a 1907 *Diario de Mallorca*. El 1910 *Bolletí Dominical de les parròquies de Mallorca*, on Duran publicà diferents poesies; *Gazeta de Mallorca*, que durà de 1907 a 1910. *Correo de Mallorca*, 1910-1953. També procurà que les congregacions religioses i les associacions catòliques tenguessin les seves publicacions ja fossin setmanals o mensuals. Així sortiren el 1909 *El Seglar Catòlico*, publicada per l'Associació de Seglars catòlics, amb la direcció del P. Guillem Vives, S. J.; el 1909, *El Heraldo de Cristo*, que dirigien els PP. Franciscans del TOR; el 1912, *Luz y Vida*, publicada pels PP. Teatins.

Veim que la publicació que tengué més llarga durada és el *Correo de Mallorca*, 1910-1953, any en què es fusionà amb *La Almudaina* i prengué el nom de *Diario de Mallorca*, que fins a l'any 1966 estigué vinculat a l'Església de Mallorca, i en el qual, l'any 1954, don Sebastià fou nomenat delegat episcopal. Don Sebastià publicà articles al *Ya*, *Correo de Mallorca*, *Diario de Mallorca* i a la *Hoja del Lunes*, però allà on publicà més articles fou, amb diferència, al *Baleares*, articles en els quals sabia fer present la doctrina de l'Església.

Quasi mil cinc-cents articles escriví, concretament en tenim de comptabilitzats mil quatre-cents vuitanta, entre els de tema lul·lià i de tema general; desgraciadament no es pogueren catalogar tots els articles i intervencions radiofòniques, que, certament, farien créixer aquesta xifra. Toca molts de temes, sense oblidar el lul·lià; encara que aquests

articles no eren deguts especialment a l'estudi de Ramon Llull, el pensament del gran mestre a molts s'hi veu reflectit.

El Dr. Garcias Palou no podia oblidar que era un teòleg catòlic, i per això acostà el pensament teològic a la gent del carrer i donà una visió teològica o filosòfica-ideològica als temes d'actualitat. El seus articles es fonamenten en la fe i la moral, tot demostrant que està assabentat de la més rigorosa actualitat.

Així parlarà de Déu:

“El Dios de los africanos”. Els blancs, amb les seves maneres oposades a la fraternitat i a la justícia, motiven que es distingeixi el “Déu dels blancs”, si existeix, i el “Déu dels africans”.

“¿Muerte de Dios?” L'única mort de Déu ha estat la de Crist. Sense morir la seva naturalesa divina, en el Calvari, morí Jesús de Natzaret, vertader Déu.

“Conclusión: Dios existe”. L'*Apolo VIII* fou llançat, amb seguretat, a uns móns en què les lleis no depenen de l'home, a centenars de milers de quilòmetres de la Terra; els aeronautes, llegint la Bíblia, han aclamat Déu creador de l'univers.

“El Dios de Jaspers”. No és el Déu del cristianisme. Per Jaspers —esperit religiós—, si s'hagués revelat en una sola forma i en un mateix punt, aquesta revelació valdria per a tot el món.

Parlarà de Jesucrist:

“Definición de Cristo”. Els milers de joves que, el passat estiu, anaren a Taizé demanaven una definició de Crist. I es queixaven que, moltes vegades, se'ls dona un Crist més humà que diví, que sols els ensenya drets laborals i ciències polítiques.

“¿Divinización de Cristo? Crist no es “divinitzà”. Ni el cristianisme l'ha “divinitzat”. No és un ídol. És Déu.

“Un Cristo Imaginario”. Si per fer “interessant” Crist s’ha de forjar un Crist imaginari, s’hauria de reconèixer que el Crist de la Fe i de la Història ja no interessa al món modern.

Maria i Josep. La Verge Maria fou una altra de les qüestions que tractà don Sebastià, tenint molt present sempre el llibre de Ramon *De Nuestra Dona Santa Maria*:

“España y la Asunción de Maria”. El corrent assumpcionista s’inicià a Espanya, i els dos-cents vots del concili I del Vaticà a favor de la definició del dogma assumpcionista es degueren al savi discurs del bisbe Monescillo.

“La Inmaculada”. A través de la teologia, de la poesia i de la pintura, la bellesa de la Immaculada arriba de manera diferent a la infantilitat dels nostres ulls.

“La obra “La Virgen, en Lutero”. El llibre de Gherardini *La Virgen en Lutero* afirma que Luter s’allunyà totalment de les postures catòliques relatives a la pietat mariana i al culte que es tributa a Maria.

“De Éfeso al Vaticano II”. El concili d’Efes (431) definí que Maria és la Mare de Déu. Pau VI (21-XI-1964) en el concili II del Vaticà la proclamà “Mare de l’Església”.

“Las imágenes marianas”. Les diferents imatges marianes expliquen el significat de les distintes prerrogatives de la Senyora.

“Marianismo conciliar”. La mariologia del Vaticà II està muntada, ecumènicament, sobre un pla, netament, eclesiològic.

“Centenario josefino”. Article escrit amb motiu del primer centenari de la proclamació del patronatge de sant Josep sobre l’Església universal.

“La grandeza de san José”. Els títols de pare “familiar” de Jesús i espòs de Maria expressen la seva vinculació a l’ordre hipostàtic.

“¿Belenes sin la Madre?” Tertulià als heretges del seu temps, els repetia que “naixement i mare es donen mutu testimoni”. No hi ha naixement sense mare; ni mare sense naixement. Un “betlem” sense la imatge de la Mare del Nin Jesús i la de St. Josep no és el “betlem” de Betlem.

“El matrimonio de san José”. El matrimoni de Josep i Maria no es pot mesurar amb els canons comuns, sinó que es regeix per la teologia de l'Encarnació, en el qual aquesta s'havia de realitzar.

Sobre els sagraments:

”¿Mero simbolismo?” Si en l'eucaristia tot és simbolisme, res queda de la realitat del cos de Crist.

“¿Cambio en la Confesión?” El Vaticà precisà “que en el sagrament de la penitència seguiria procedint-se amb l'absolució singular”.

“Unción de los enfermos”. L'Església mostra la unció dels malalts com a consumació del sagrament de la penitència.

Els sants:

“Ante la bata y la escoba”. Hi haurà sants de bata blanca com Vico Necchi. També de granera com Fr. Martí, ja canonitzat.

“Aun interesan los Santos”. La mediocritat mai ha resolt cap dels grans problemes dels homes. Per això interessen els sants. Perquè no són mediòcrites. Són els aristòcrates de l'esperit.

L'ecumenisme i llibertat religiosa. Com a bon lul·lista el tema de l'ecumenisme és ben present en els seus articles, i el tracta nombroses vegades:

“Sinceridad”. A propòsit de la trobada del primat anglicà Ramsey amb Pau VI. La sinceritat és una condició del vertader ecumenisme.

“El ecumenismo de Taizé”. Que a aquella muntanyeta hi pugin 200.000 persones vol dir qualque cosa. El seu ecumenisme va cap a la unitat del cristianisme per comprometre la humanitat en un procés de reconciliació.

“Protestantismo y celibato”. Per Max Thurian, l'encíclica *Sacerdotalis celibatus*, a la qual reconeix un valor espiritual, suposa un problema més per al diàleg ecumènic.

“Libertad religiosa”. Es fonamenta en la dignitat de la persona humana i en la llibertat de l'acte de fe.

Ermitans:

“Vida eremítica, hoy”. Si hi ha monestirs del Cister que tenen els seus propis ermitans i monestirs benedictins que emparen els seus, la prolongació de les nostres ermites sols podria aconseguir-se sota la tutela del monacat.

“Flores de mayo: Flor de la Ermita”. La pietat mariana de l'ermita és una flor silvestre que espargeix aromes puríssimes, que embalsamen la vida de pobresa i austeritat de l'ermità.

“Compleatas en la Ermita”. Completes eremítiques com a primícies de la festa litúrgica de sant Pau, primer ermità, -+347- cantades a l'ermita de la Trinitat, on els seus paratges recorden els noms d'Antoni Castañeda, Diego de Lárez, Josep Mas, Joan Mir, Julià Lladó... Unamuno diria que recorden l'ermità “Blanquerna”, però aquest és una figura ideal; no històrica.

Seglars:

“Seglares en sillones de la Iglesia”. S'acaben de constituir els organismes Consilium i Justitia et pax, amb consultors laics.

“Papel de los seglares”. Els seglars són insubstituïbles, perquè ells, millor que els capellans, poden sanejar les estructures i l'ambient del món.

Missions:

“Todos misioneros”. Perquè a tots afecten les conseqüències que quasi dos mil milions d'essers humans no coneixen Crist.

La pau:

“Alto al fuego y paz”. A l'Orient mitjà, “alto al fuego”. Però no suposa la pau. Aquesta, segons el concili, no ha de néixer en els camps de batalla ni s'ha d'imposar pel terror.

Refugiats:

“Caridad con los refugiados”. El problema dels refugiats no és tan sols d'estadístiques i números, sinó, essencialment, d'humanitat. Principalment de caritat cristiana.

Gitanos:

“Gitanos”. Amb motiu dels “cristians marginals”, el bisbe de Tarbes ha dit: “Evitem el despreci que ho condemne tot i la frivolitat que tot ho admet.”

Religiositat popular:

“Religiosidad popular”. A la trobada llatinoamericana, organitzada per la Universitat Catòlica de Xile, els teòlegs participants demanaren a l'episcopat que prenguésser seriosament la seva missió d’“educadors de la fe”, explotant els grans valors de la “religiositat popular”.

“Teología del Mes de María”. El nostre mes de Maria respon, perfectament, al pensament del concili sobre els exercicis piadosos del poble cristià. La seva teologia és idèntica a la del cap. VIII de la Constitució “Lumen Gentium”.

Els pobles de Mallorca i la seva fe i devoció:

“Alcúdia, en penitencia”. Una processó de silenci penitencial, de

peus descalços, de braços en creu, de resos suplicatoris, aixecats, al pas de la venerada imatge del Sant Crist. Som avui a una ciutat turística.

“Costitx, clamor de multitud”. La multitud de fidels, congregada a Costitx, cantà, amb la seva presència, l'himne de la seva fe en els sants, de la seva esperança en els sants, del seu amor als sants.

“Biniamar”. En aquest article es descriu la festa patronal de Sta. Tecla celebrada el dia anterior.

“El coro parroquial de Ariany”. Un cor de veus límpides i pures, d'una elevada aldea rural, que cantava a Déu, en la festa triennial, mentre Alcúdia li demanava perdó dels seus pecats.

“El Mal Pas' venturosamente, ignorado”. M'he complagut en la lectura dels pregons d'*España veraniega*. Sobretot perquè ni tan sols ha pronunciat el nom des Mal Pas, de Mallorca, embolcat en soledat i silenci.

“Pollença y su poeta”. Costa i Llobera segueix adoctrinant el seu poble, amb la seva poesia. Aquell espiral de ciment –el monument que se li ha aixecat– per virtut de l'arquitectura i la poesia puja al cel. Ciment, amb ales de poesia!

“Reina coronada”. Avui, la cerimònia litúrgica de la coronació canònica de la imatge de Santa Maria la Major, d'Inca, pel cardenal Larraona. Maria és reina que exerceix la seva reialesa, amb els seus precos materns.

Campana:

“La campana”. La campana té la seva pròpia teologia, vinculada a la litúrgia i a l'ascètica cristiana. Per això, és tan actual avui com ahir. No és –com s'ha dit– “una cosa desfasada”.

Esport:

“Hacerse antipático”. Escriure contra corrent, avui en dia, és fer-se antipàtic. I em diuen que l'article tractant la doctrina moral del boxa em va fer “antipàtic” a tres funcionaris d'un organisme de l'Estat.

“Fútbol y moral”. El futbol és una activitat humana que, com a tal, s'ha d'atendre als principis de la moral. De la concessió d'un gol il·legítim, es pot derivar l'enfonsament econòmic d'un club.

Correcció ortogràfica:

“El poder de una coma”. Article escrit amb motiu del monument al “pagès”. La inscripció “el darrer vestit a l'ample” (sense cap coma) no expressa el mateix que “el darrer, vestit a l'ample”.

Humanitat:

“Monjitas, en la playa”. Sota la sola mirada del sol matiner, quatre “monges negres” baixaven, tots els dies del seu descans estiuec, a la platja solitària, per prendre el seu bany, matinalment fresc. Per què no?

Molts altres temes podríem treure dels que tractà el nostre biografiat, però es faria massa llarg. Als interessats els volem remetre a la bibliografia (quasi exhaustiva) realitzada pel Dr. Sebastià Trias Mercant i Mn. Santiago Cortès i Forteza, i publicada l'any 1984.

Capítol XII

Jubilació i retorn a Inca

Antigament tots els beneficis eclesiàstics eren vitalicis. No existia el sistema que tenim ara que qualsevol treballador, en els anys de vida activa, va amuntant uns diners que cobrarà a partir de certa edat i que ara en deim “cobrar la jubilació”. Aquest sistema que comença en el camp laboral obrer tira tira s’ha anat consolidant també en el camp de les professions liberals, així qualsevol persona pot mirar el futur sense neguit i veure com a certa edat no cal haver de complir unes tasques laborals per tenir assegurada la manutenció i poder portar una vida digna.

A l'Església passar d'un benefici vitalici a haver de renunciar de l'activitat acadèmica i pastoral, com era el cas del canonge magistral Garcias Palou, no fou tasca bona de fer. És veritat que Mn. Garcias, que havia obtingut el benefici per oposicions, tenia, podríem dir, uns drets adquirits, però el Codi de dret canònic que sorgí del concili II del Vaticà és ben explícit en aquest tema: “Havent escoltat el capítol, pertoca al Bisbe diocesà, però no a l'Administrador diocesà, de conferir totes i cadascuna de les canongies, tant a l'església catedral com en una col·legiata, bo i quedant revocat qualsevol privilegi contrari.”¹ Per altra part, a partir del concili, l'edat també serà un altre factor per arribar a la jubilació, per a la qual s'estableix l'edat dels 75 anys, com ens ho recorda aquest altre canón:

“El rector que ha complert setanta-cinc anys d'edat és pregat de presentar la renúncia del càrrec al Bisbe diocesà, el qual, després d'examinar les circumstàncies de la persona i del lloc, en decidirà

¹ Codi de dret canònic, canón 509,1.

l'acceptació o el diferiment; tenint en compte les normes dictades per la conferència Episcopal, el Bisbe diocesà ha de proveir a la convenient sustentació i habitatge del qui renuncia.”²

Com veim, des que va acabar el concili II del Vaticà (1965) a la promulgació del Codi de dret canònic (1983) varen passar un grapat d'anys. També hem de saber veure que tota aquesta legislació ha de passar per la Conferència Episcopal, com bé ho recorda el cànon 538, per aquesta raó a Mallorca vàrem tenir uns anys que els capellans, als 65 anys, com els altres treballadors, si volien, es podien jubilar, després es va passar als 70 anys i posteriorment, com ho recorda el citat cànon, als 75.

En el mes de juliol de 1967 ja va sortir una circular del Sr. Bisbe que deia: “Mirant de complir l'esperit del concili i seguint els acords de la Conferència Episcopal Espanyola, recordam a tots els nostres sacerdots que tenen càrrec pastoral, que quan compleixin els 70 anys, hauran de posar llurs càrrec a disposició del Prelat.”³ Referent al Capítol de Canonges, que és el que pertocava a Mn. Garcias Palou, el dia de Pasqua de 1986 s'aprovaven els Estatuts del Capítol de la Seu de Mallorca, que a l'article 26.2 establia que els canonges podien tenir una jubilació voluntària als 65 anys si el Sr. Bisbe l'aprovava, obligatòria als 70 si el Sr. Bisbe la proposava, i l'article 26.3 ja diu textualment: “Als setanta-cinc anys tot capitular deixarà el seu ofici amb el títol d'emèrit i gaudirà, però, mentre visqui, de lloc en el cor, ús d'insígnies capitulars, emoluments (pensió de jubilació i complements senyalats a l'article 11,2-3 d'aquests Estatuts), com també tindrà dret d'assistència a les reunions capitulars amb veu però sense vot.”⁴

² Ibídem, cànon 538,3.

³ BOBM 1967, pàg. 186. La traducció és nostra.

⁴ BOBM 1986, pàg. 89.

Quan l'any 1978 complí els 70 anys, don Sebastià es trobava que ja havia acabat els anys de docència al Seminari, atès que la crisi que arribà després del maig de 1968 va fer que el rector d'aquell, Mn. Pere Sureda i Rosselló, renunciàs⁵ i fos nomenat nou rector el prevere Mn. Pau Oliver i Ferrer,⁶ cosa que comportà que s'introduís una nova manera d'ensenyar Teologia, que fruitaria en l'erecció del Centre d'Estudis Teològics de Mallorca (CETEM), que fou erigit dia 11.06.1970. Don Sebastià va comprendre que valia més posar el seu temps en altres ministeris, per això per al curs 1969/1970 el professor de Teologia Fonamental ja era Mn. Sebastià Mesquida i Sureda. Ara que també deixava l'ofici de magistral, va veure que podia deixar el pis que havia ocupat al carrer del Call, 2, 2ⁿ i passar a viure a casa seva, al carrer de les Germanies, 26, d'Inca, i tira tira va anant fent el trasllat. Aniria a la Seu quan pogués i ho trobàs adient, celebraria a casa seva i podria estar més a prop de la família. Sortosament la salut l'acompanyava i, malgrat que hagués de prendre les pastilles que els facultatius li receptaven, solia dir que amb la seva ajuda havia fet tal i tal cosa, sobretot a Inca estant preparà i donà a la impremta les tres darreres obres: el 1981, *Ramon Llull y el Islam*; el 1984, *La biografia de Ramon Llull, dictada por él mismo* (anàlisi crítica de la *Vida coetània*) i *Mallorca, en la vida y en la obra de Ramon Llull*, a més d'altres activitats científiques i pastorals que dugué a terme.

⁵ Mn. Pere Sureda i Rosselló, fill de família manacorina, però, atès que son pare era guàrdia civil, va néixer a Porreres dia 21.02.1910. Morí a Palma el 02.02.1984. Féu els estudis al Seminari de 1921 a 1933, i fou ordenat prevere dia 10.06.1933. Els primers anys de ministeri els passà a Manacor, on exercí diferents càrrecs, i el 1942 fou nomenat ecònom de Santanyí, tot substituint el prevere inquer Mn. Francesc Garau i Pasqual. Hi restà fins al 1947, en què passà a Palma com a ecònom de la parròquia de Santa Creu i director espiritual del Seminari Major. De 1960 a 1968 fou rector del Seminari, i substituí també el prevere inquer Mn. Francesc Payeras i Mulet.

⁶ Mn. Pau Oliver i Ferrer nasqué a Palma dia 06.11.1926. Començats els estudis eclesiàstics al Seminari de Mallorca, acabà la Teologia a la Universitat Pontifícia de Salamanca, i va ser ordenat prevere dia 15.07.1951. Començà el ministeri com a capellà d'honor del bisbe Joan Hervàs i Benet, i l'any 1955, quan Hervàs anà a Ciudad Real, passà com a vicari a la parròquia de Sant Nicolau. El 1962 fou nomenat vicari *in capite* de Sant Agustí (Palma). El 1967 va ser rector de Sant Nicolau i de 1968 a 1973, rector del Seminari. Fou delegat de Catequesi, rector de Sant Alonso Rodríguez fins que li arribà la jubilació, i anà a residir a la casa paterna, per tenir cura de l'Associació Vida Creixent i ajudar pastoralment la parròquia de Sant Miquel.

Capítol XIII

Mort i homenatges

Així anaven passant els dies. L'any 1984, a Inca estant, li fou dedicat un homenatge, que quedà consignat en la publicació que féu l'Ajuntament d'Inca.¹ El patronat de l'homenatge estava integrat per la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, el Consell Insular de Mallorca, l'Ajuntament de Palma, l'Ajuntament d'Inca, la Caixa d'Estalvis de les Illes Balears "Sa Nostra" i l'Escola Lullística Mallorquina. La Comissió Organitzadora estava integrada per l'Il·lm. Sr. Carles Blanes Nouvilas, director de "Sa Nostra"; el Sr. Antoni Bonner, *magister* de la Maioricensis Schola Lullistica; Mn. Santiago Cortès Forteza; l'Il·lm. Sr. Francesc Gilet Girart, conseller d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears; el M. Il·ltre. Sr. Nicolau Llaneras Manresa, regidor de Cultura de l'Ajuntament de Palma; l'Il·lm. Sr. Jaume Llopart Salvà; la Il·lma. Sra. Maria Antònia Munar Riutort, delegada de Cultura del Consell Insular de Mallorca; l'Il·lm. Sr. Antoni Pons Sastre, batle de l'Ajuntament d'Inca; i el Dr. Sr. Sebastià Trias Mercant, secretari general de la Maioricensis Schola Lullistica.

Amb l'avinentesa de complir els vuitanta anys, la Maioricensis Schola Lullistica, Civitate Maioricarum, 1989, li dedicà una MISCELLANEA IN HONOREM SEBASTIANI GARCIAS PALOU, que fou patrocinada per l'Ajuntament d'Inca, el contingut de la qual ja ha estat exposat en aquesta biografia.

¹ BIBLIOGRAFIA Sebastià Garcias Palou, rector de la Maioricensis Schola Lullistica, Mallorca, Impremta Molinos, 1984, 205 pàgines.

Durant la seva vida activa don Sebastià ja va rebre el reconeixement per la gran feina que anava realitzant en el camp del lul·lisme:

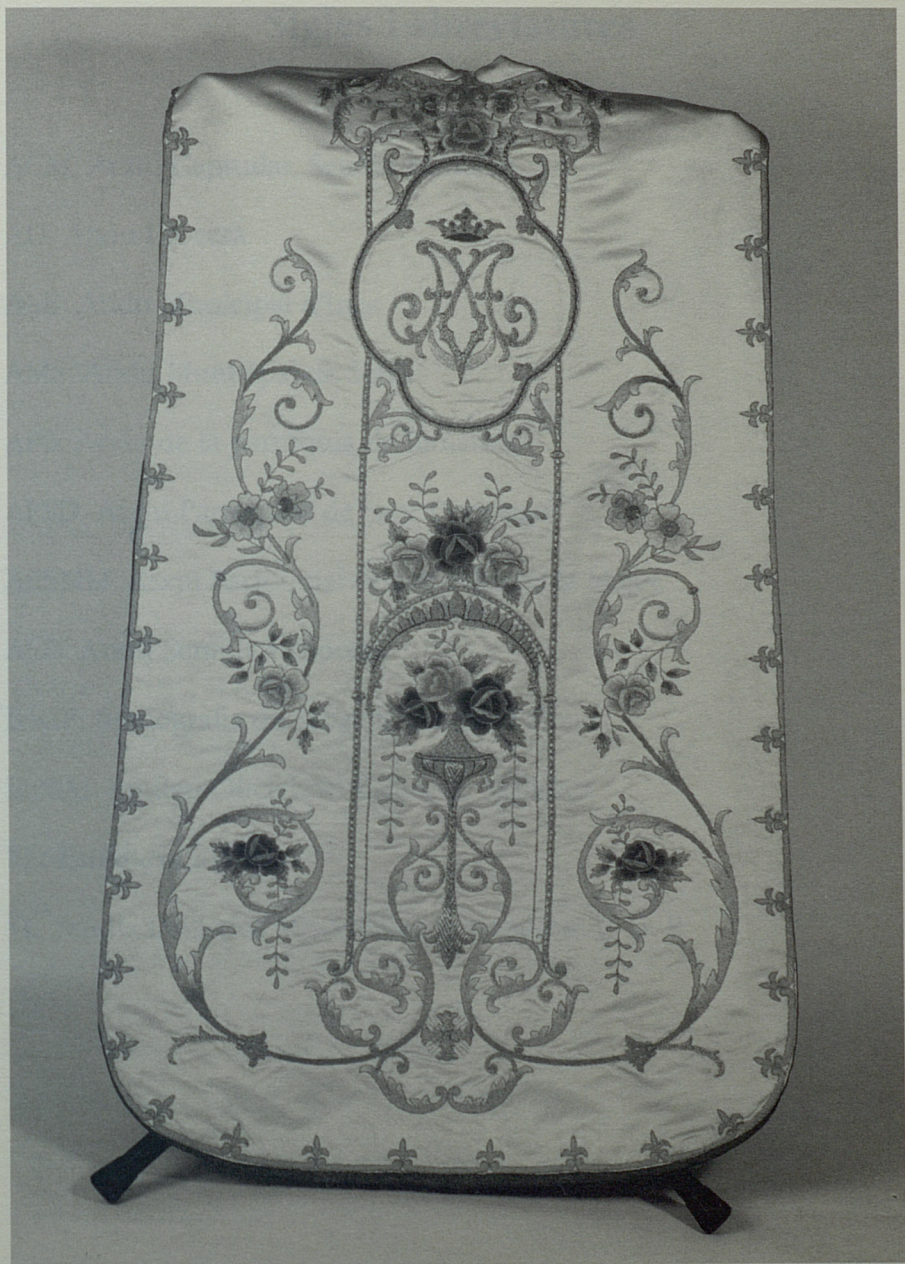
1960 Encomienda de Isabel la Católica pel Govern de l'Estat, imposada a Formentor pel Dr. José Miguel Ruiz Morales, director general de Relacions Culturals.

1976 Medalla de Plata de la Província, concedida per l'Excma. Diputació Provincial de Balears, que li fou posada dia 03.06.1977.

1984 Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

1986 Encomienda de Número de la Orden de Isabel la Católica, concedida pel rei Joan Carles I.

Moria a Inca, en el carrer de les Germanies núm. 26, a les 22 hores del dia 24 d'abril de l'any 1993, com quedà escrit en el Llibre II de defuncions de la parròquia de Sant Domingo, foli 191r, número 14, i fou soterrat a la tomba familiar del nostre Cementiri.

MOSTRÀ EL SEU AMOR A LA PARRÒQUIA VEÏNA DE CASA, REGALANT A SANT DOMINGO UN TERN PER A LA FESTA MAJOR: CASULLA, DALMÀTIQUES PER AL DIACA I SOTSDIACA, I CAPA PLUVIAL. SEMBLANTMENT FÉU PER A LA PARRÒQUIA DE SANTA TECLA DE BINIAMAR

Sigles i abreviatures

ACM: Arxiu Capitular. Seu de Mallorca

AD: Arxiu Diocesà

AMI: Arxiu Municipal d'Inca

AMS: Arxiu Municipal de Selva

APB: Arxiu de la parròquia de Biniamar

APSD: Arxiu Parroquial de Sant Domingo

APSMM: Arxiu Parroquial de Santa Maria la Major

ASD: Arxiu Seminari Diocesà

BSGP: Bibliografia de Sebastià Garcias Palou

BOBM: Butlletí Oficial del Bisbat de Mallorca

EL: *Estudios Lulianos*

SL: Studia Lullistica Miscellanea in honorem S. G. P.

Índex

Presentació	5
Introducció	7
Capítol I. Inca entre l'agricultura i la indústria	9
Capítol II. L'Església obrint el segle XX	15
Capítol III. La família Garcias Palou	19
Capítol IV. La formació de Mn. Sebastià Garcias Palou	31
Capítol V. Seminari. Sapiència. Comillas. Roma	41
Capítol VI. Tasques pastorals	49
Rector de Sant Jordi, 1935-1940	49
Rector de Campos, 1940-1948	52
Rector de Sant Nicolau, 1948	55
Capítol VII. Canonge, 1948	59
Canonge magistral, 1962	60
Capítol VIII. El lul·lisme	65
Capítol IX. Els congressos internacionals de lul·lisme	75
Capítol X. La bibliografia de Sebastià Garcias Palou	97
L'obra lul·liana del Dr. Garcias Palou jutjada per lul·listes europeus i americans	102
Miscel·lània en honor del Dr. Garcias Palou	126
Capítol XI. Propagandista catòlic	131
Capítol XII. Jubilació i retorn a Inca	141
Capítol XIII. Mort i homenatges	145

Mn. PERE FIOI I TORNILA. Inca 27.09.1940. El 1953 entra al Seminari el 1953. El curs 1961/62 és alumne d'Eclesiologia amb el Dr. Sebastià Garcias Palou. Presenta sis treballs al Certamen anual que allà es feia i l'any 1963, guiat pel Dr. Garcias, "El movimiento de los llamados espirituales en el s. XIII y el Beato Ramon Llull". Ordenat prevere el 19.06.1966 comença l'exercici ministerial a la vila de Santa Maria del Camí. El juny de 1978 acaba la Llicenciatura en Filosofia i Lletres (Història). De 1973 a 1975 és regent de la parròquia de Sant Josep Obrer. El 1975 és nomenat rector de Petra. El 1982 passa al Perú, on treballa fins al 1988, en què retorna a Mallorca i és nomenat rector de la parròquia de Muro, on resta fins a la jubilació canònica el 2015. Ha col·laborat amb articles de tipus històric i pastoral en diferents revistes especialitzades, i ha donat a la impremta diverses obres. Ha fet la *Positio històrica sobre la vida i virtuts de sor Clara Andreu* i per aquesta raó ha transcrit la documentació necessària, que es guarda a l'Arxiu del monestir. Des del 12.11.2002 és el cronista diocesà.